

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І.МЕЧНИКОВА
Факультет психології та соціальної роботи
Кафедра педагогічної освіти та соціальної реабілітації

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття другого рівня вищої освіти «магістр»

на тему
«Веб-сайт викладача як інноваційний ресурс професійного розвитку»

**«The teacher's website as an innovative resource
for professional development»**

Виконав: студент денної форми навчання
Спеціальність 011 Освітні, педагогічні
науки
Освітня програма «Освітні, педагогічні
науки»
Вородін Сергій Вікторович

Керівник: к.пед.наук, доцент Вейланде Л.В.-В.

Рецензент: к.пед.наук, доцент Зарішняк І.М.

Рекомендовано до захисту:
Протокол засідання кафедри
педагогічної освіти та соціальної
реабілітації
№ _____ від _____ 2025 р

Захищено на засіданні ЕК №5
протокол № ____ від _____ 2025 р.

Оцінка _____ / _____ / _____
(за національною шкалою, ECTS, бали)

Завідувачка кафедри
_____ Вейланде Л.В.-В.

Голова ЕК
_____ Пенюк В.В.

Одеса 2025

АНОТАЦІЯ

Вородін Сергій Вікторович. Веб-сайт викладача як інноваційний ресурс професійного розвитку. Рукопис.

Робота присвячена формуванню у майбутніх викладачів закладів вищої освіти навичок розробки та ефективного використання персонального веб-сайту як ресурсу професійного розвитку. Актуальність зумовлена розривом між потребою у створенні функціонального, академічно коректного сайту та відсутністю навчальних програм, орієнтованих на no-code платформи.

Для подолання цього розриву розроблено спецкурс на базі проєктно-орієнтованого підходу, а ключовою теоретичною розробкою стала трискладова модель «Трьох китів» (візитівка, навчання, наука) для архітектури сайту. Апробація підтвердила високу доступність методики, дозволивши студентам створити функціональний сайт, інтегрувавши вимоги академічної доброчесності та юзабіліті. Рекомендовано використовувати створений веб-сайт як обов'язкову методичну платформу для педагогічної практики та доказову базу при захисті кваліфікаційних робіт.

Ключові слова: цифровізація освітнього середовища, веб-технології в освітньому процесі, цифрова компетентність викладача, веб-сайт викладача.

ABSTRACT

Vorodin Serhii. The teacher's website as an innovative resource for professional development. Manuscript.

The work addresses the current issue of developing practical personal website design and effective utilization skills among future higher education institution lecturers as an innovative resource for professional development. The relevance is due to the gap between the need to create a functional, academically compliant website and the lack of training programs focused on no-code platforms.

To bridge this gap, a special course based on a project-oriented approach was developed. The key theoretical innovation is the three-component "Three Pillars" model (visiting card, teaching, research) for the website's architecture. The

approbation confirmed the high accessibility of the methodology, allowing students to create a functional site while successfully integrating the requirements of academic integrity and usability. It is recommended that the created website be used as a mandatory methodical platform for teaching practice and as verifiable evidence for the achievement of digital competencies during qualification defense.

Keywords: digitalization of the educational environment, web technologies in the educational process, lecturer's digital competence, lecturer's website.

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ	2
ВСТУП	5
РОЗДІЛ I Теоретичні засади професійного розвитку викладача в умовах цифровізації	9
1.1. Цифровізація освітнього середовища як показник інноваційного розвитку системи вищої освіти	9
1.2. Цифрова компетентність як ключова складова професійного розвитку педагога	25
1.3. Персональний веб-сайт як ресурс професійного розвитку викладача ЗВО	35
Висновки до розділу I	45
РОЗДІЛ II Діагностика готовності викладачів до використання персональних веб-сайтів та методика вдосконалення їхньої підготовки	48
2.1. Діагностика рівня володіння веб-технологіями та сформованості навичок створення персональних веб-сайтів у викладачів і майбутніх фахівців	48
2.2. Розробка програми формування навичок створення персонального веб-сайту та організаційно-педагогічні рекомендації щодо її впровадження у ЗВО	71
Висновки до розділу II	89
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	91
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	93
ДОДАТКИ	105

ВСТУП

Актуальність дослідження. Сучасний етап розвитку вищої освіти характеризується прискореною цифровізацією та переходом до змішаних форматів, що робить цифрову компетентність викладача критично важливою. Персональний веб-сайт еволюціонував у ключовий багатофункціональний ресурс, що забезпечує формування експертного бренду, підтримку академічної доброчесності та організацію освітнього процесу.

Проте, у системі підготовки майбутніх викладачів існує суттєвий розрив: висока потреба у практичних навичках створення функціонального, академічно коректного веб-сайту не підкріплена систематичною навчальною програмою, орієнтованою на використання доступних no-code платформ. Ця невідповідність обумовила вибір теми дослідження: «Веб-сайт викладача як інноваційний ресурс професійного розвитку».

Об'єкт дослідження: система професійної підготовки майбутніх викладачів закладів вищої освіти в умовах цифровізації освітнього середовища.

Предмет дослідження: формування у майбутніх викладачів навичок створення персонального веб-сайту як інноваційного ресурсу професійного розвитку.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати, розробити програму формування у майбутніх викладачів навичок створення персонального веб-сайту, що забезпечує їхню цифрову компетентність та інноваційний професійний розвиток та надати організаційно-педагогічні рекомендації щодо її впровадження.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати сучасний стан цифровізації освітнього середовища та вимоги до викладача закладу вищої освіти в умовах цифровізації
2. Дослідити зміст цифрової компетентності сучасного викладача та ідентифікувати ключові навички, необхідні для ефективного створення, використання персонального веб-сайту.

3. Розробити діагностичний інструментарій та провести діагностику рівня сформованості навичок створення персонального веб-сайту у майбутніх викладачів.

4. Розробити, обґрунтувати зміст та методику спецкурсу «Цифровий лектор: конструювання та використання персонального веб-сайту викладача ЗВО».

5. Сформулювати організаційно-педагогічні рекомендації щодо системної інтеграції розробленої програми у процес підготовки майбутніх викладачів ЗВО.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети та вирішення визначених завдань був використаний комплекс теоретичних та емпіричних методів дослідження:

- теоретичні методи: аналіз, синтез, узагальнення та систематизація наукових джерел – для уточнення понятійного апарату («цифровізація освітнього середовища», «цифрова компетентність викладача вищої школи», «освітній веб-сайт», «веб-сайт викладача ЗВО (персональний веб-сайт)»).
- емпіричні методи: анкетування та інтерв'ювання – для діагностики актуального рівня володіння веб-технологіями, наявності навичок розробки та використання персонального веб-сайту, визначення рівня мотивації до опанування навичками створення та використання персонального веб-сайту як інноваційного ресурсу професійного розвитку; метод експертних оцінок – для підтвердження методичної коректності та стратегічної важливості розробленого спецкурсу.
- статистичні методи: методи математичної статистики – для кількісної обробки отриманих даних та інтерпретації результатів дослідження.

Експериментальна база дослідження

Дослідження проводилось на базі Одеського національного університету імені І.І. Мечникова - було залучено 80 респондентів, серед яких 51 здобувач

першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти спеціальності та 29 викладачів.

Наукова новизна одержаних результатів

- уточнено сутність понять «цифровізація освітнього середовища», «цифрова компетентність викладача ЗВО», «освітній веб-сайт», «веб-сайт викладача ЗВО (персональний сайт)»;
- набули подальшого розвитку обґрунтування ключових навичок (технічних, методичних, комунікаційних), необхідних для розробки та використання веб-сайтом викладача;
- обґрунтовано трискладову модель «Трьох китів» (візитівка, навчання, наука) як оптимальну структурно-функціональну архітектуру персонального веб-сайту викладача;

Практичне значення одержаних результатів:

- розроблено діагностичний інструментарій, придатний для моніторингу рівня сформованості навичок роботи з веб-технологіями, створення та використання персонального веб-сайту;
- проведено діагностику рівня сформованості навичок розробки персонального веб-сайту, рівня мотивації до використання веб-технологій у професійній діяльності викладача ЗВО;
- розроблено програму спецкурсу «Цифровий лектор: конструювання та використання персонального веб-сайту викладача ЗВО», що базується на проектно-орієнтованому підході та використанні no-code платформ
- розроблено організаційно-педагогічні рекомендації щодо включення розробленого курсу до вибіркової компоненти освітньо-професійних програм.

Апробація результатів дослідження відбувалася на:

- Вородін С.В. Відеоконтент у роботі викладача вищої школи: практичний аспект створення та використання // Альманах «QN» : збірник наукових праць студентів VII Всеукраїнської студентської науково-практичної інтернет-конференції «Студентський науковий

вимір проблем природничо-математичної освіти в контексті інтеграції України до єдиного європейського і світового освітнього простору» (м. Глухів, 15-16 травня 2025р.). Випуск 15. Глухів, 2025. С.146-153 <https://fpfmo.ho.ua/almanah-qn/>

- Вородін С.В., Вейландє Л.В.-В. Веб-сайт викладача як інструмент організації та підтримки навчального процесу: аналіз ефективності та можливостей // Матеріали до 81-ї звітної студентської наукової конференції. Секція «Факультету психології та соціальної роботи». Підсекції «Соціальна робота», «Освітні, педагогічні науки», «Психологія» 22–23 квітня 2025 р. Одеса. 2025. С.63-66

Структура й обсяг роботи. Магістерська робота складається з анотації, вступу, 2 розділів, висновків до кожного розділу та загальних висновків, списку використаних джерел – 88, 14 таблиць, 3 малюнків, 7 Додатків. Загальний обсяг роботи становить 128 сторінок.

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВИКЛАДАЧА В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

§ 1.1. Цифровізація освітнього середовища як показник інноваційного розвитку системи вищої освіти

На початку XXI століття спостерігається інтенсивне скорочення обсягу традиційної економіки та паралельне швидке зростання цифрової економіки у світовому масштабі. Рушійною силою цього процесу є формування цифрового суспільства та становлення цифрової економіки.

Як зауважує О. Подденежний, сучасне суспільство переходить на якісно новий рівень розвитку завдяки впровадженню технологій обробки великих даних, блокчейну, Інтернету речей, а також цифрових та інтелектуальних інформаційних технологій. Це знаменує перехід від етапу інформатизації до наступної фази розвитку — епохи цифровізації [45]. Таким чином, людство вступило у фазу цифровізації, яка прийшла на зміну попереднім етапам інформатизації та комп'ютеризації [18]. На Світовому економічному форумі в Давосі (2019) було визначено низку найбільш перспективних цифрових технологій, зокрема: мобільні, хмарні, біометричні системи, блокчейн, технології віртуалізації, доповненої реальності, адитивні технології (3D-друк), системи ідентифікації та штучний інтелект.

Одним із ключових глобальних завдань є пошук нових методів і підходів до навчання, які зможуть забезпечити випускників навчальних закладів навичками, необхідними для життя та роботи в умовах Четвертої промислової революції. На форумі було озвучено, що на освіту 1,5 мільярда дітей у світі витрачається значна сума — 10 трильйонів доларів. При цьому наголошувалося, що значна частка цих інвестицій спрямовується на освітні програми та предмети, "які не зазнавали змін протягом 150 років" [30, с.11]. Ця проблема є вкрай актуальною і для системи вищої освіти України, для якої цифрова економіка є новою та складною парадигмою розвитку.

Формування вітчизняної цифрової економіки розпочалося у 2018 році з ухваленням Кабінетом Міністрів України Концепції розвитку цифрової

економіки та суспільства України на 2018–2020 роки. Це рішення, закріплене відповідним розпорядженням, стало першим офіційним кроком у напрямі масштабної цифровізації країни [29].

Зазначена Концепція визначила три ключові вектори розвитку: розвиток цифрових компетентностей серед усіх громадян України, що є необхідною умовою для життя та роботи в цифровому суспільстві; цифровізація реального сектору економіки, що передбачає модернізацію виробничих та бізнес-процесів за допомогою сучасних технологій; формування ґрунтовної національної політики цифровізації освіти, що має забезпечити адаптацію освітньої системи до вимог нового часу та цифрової економіки. Ці пріоритети підкреслили усвідомлення необхідності комплексної трансформації як економіки, так і суспільних інститутів.

Питання цифровізації вітчизняної системи фахової передвищої та вищої освіти стало предметом активних наукових досліджень. Серед українських вчених, які приділяли увагу цій темі, варто виділити О. Базелюка, О. Гуменного, А. Кононенка, В. Радкевич, О. Спіріна та інших.

Зокрема О. Базелюк розглядав цифровізацію професійної освіти як масштабний, глобальний соціоприродний процес [4]. Таке бачення підкреслює незворотність і всеохоплюючий характер змін.

А. Кононенко зосереджувався на різних аспектах створення інформаційно-освітнього середовища в закладах передвищої та вищої освіти [27]. Розвиток такого середовища є ключовим для модернізації методів викладання та навчання.

Крім того, значний внесок у висвітлення різних аспектів цифрової трансформації в освіті зробили такі українські дослідники, як Анісімова О., Бородкін Г., Карплюк С., Малахов А., Хмельна О. Їхні роботи досліджують вплив цифрових технологій на навчальний процес, питання розвитку електронних навчальних платформ, а також формування нових методів навчання й оцінювання [6; 24; 35; 58]. Цифровізація освітнього процесу та її безпосередній вплив на якість освіти в Україні є важливим об'єктом уваги

вітчизняних дослідників. Їхні наукові праці охоплюють широкий спектр проблем:

- Цифрові освітні ресурси. У своїх роботах О. Матюшко та О. Овчарук досліджують особливості та переваги використання ЦОР, акцентуючи увагу на їхній ролі в модернізації навчального контенту та підвищенні його доступності.
- Цифрове навчання у вищій освіті. В. Биков та Г. Грибер аналізують роль і методи впровадження цифрового навчання у закладах вищої освіти, зосереджуючись на його стратегічному значенні для підготовки фахівців.
- Моделювання електронного навчання. Д. Галкін та М. Жалдак працюють над моделями використання електронного навчання (e-learning) в освітній практиці, вивчаючи ефективні підходи до його організації та інтеграції.

Окремою і надзвичайно актуальною темою стало питання готовності цифрової інфраструктури українських вищих навчальних закладів до забезпечення безперервності освітнього процесу в умовах пандемії та карантинних обмежень. С. Гринюк та І. Зайцева проаналізували здатність цифрової інфраструктури України підтримувати масове дистанційне навчання [75]. Це дослідження є важливим для оцінки інституційної стійкості та потреби в подальшій модернізації технічної бази університетів.

Проблематика цифровізації освітнього середовища активно вивчається і серед зарубіжних науковців. Їхні роботи охоплюють як теоретичні основи, так і практичні виклики та ризики цього процесу:

- Теоретичні основи трансформації. Дж. Мазурек (J. Mazurek) розглядає теоретичні аспекти цифрової трансформації як середньої, так і вищої освіти, зосереджуючись на перспективі інститутів вищої освіти [82].
- Використання цифрових ресурсів. Пекка Мертала (Pekka Mertala) досліджує практичні аспекти використання цифрових ресурсів у

навчальній та самоосвітній діяльності. Його дослідження вивчає парадокси участі в цифровізації освіти [85].

- Ризики та відеоконтент. Н. Веріна та Дж. Тітко (N. Verina, J. Titko) аналізують ризики повної цифровізації навчального процесу. Вони також досліджують перспективи використання відеоконтенту як освітнього інструменту у викладацькій діяльності [87].
- Мотивація та інноваційна діяльність. М. Баркаускайте (M. Barkauskaitė) зосереджується на впливі цифрових ресурсів на мотивацію до інноваційної педагогічної діяльності [67].
- Створення цифрового контенту: Е. Каросієне та Дж. Скернішкіте (E. Karosienė, J. Skerniškytė) вивчають практичні аспекти створення цифрового навчального контенту та особливості його застосування у самостійній роботі студентів [77].
- Культурно-педагогічна адаптація. І. Фослер (I. Forsler) досліджує особливості культурно-педагогічного адаптування до цифрової епохи, а також питання розвитку цифрової інфраструктури [75]. Це підкреслює, що цифровізація — це не лише технологічний, але й глибокий соціокультурний процес.

Попри значний обсяг наукових праць, присвячених цифровізації освітнього середовища, залишається потреба у більш глибокому аналізі її впливу на трансформацію освітнього простору.

Вивчення проблеми цифровізації освітнього середовища та визначення інформаційних ресурсів для професійного розвитку викладача закладу вищої освіти, розуміння напрямків використання інформаційних ресурсів у освітньому просторі та для професійної підготовки майбутніх фахівців слід розпочинати з огляду історії виникнення концепції.

Сама ідея впровадження принципів, на яких базується цифрова трансформація, не є новою. Можна виділити кількох ключових зарубіжних науковців, які стояли біля витоків або зробили значний внесок у формування концепції цифровізації та цифрової трансформації суспільства.

Маршалл Маклюен канадський філософ і теоретик комунікації, який у 1960-х роках висунув концепцію "глобального села", передбачивши, що електронні медіа (особливо телебачення, а згодом і інтернет) зроблять світ набагато меншим і взаємопов'язаним. Його ідея про те, що "медіум є повідомленням", підкреслювала, як самі технології впливають на суспільство, формуючи наше сприйняття та взаємодію. Це стало важливим теоретичним підґрунтям для розуміння всепроникного характеру цифрових технологій.

Деніел Белл американський соціолог, який у 1973 році опублікував книгу "Прихід постіндустріального суспільства" (The Coming of Post-Industrial Society). У ній він передбачив перехід від індустріальної економіки, заснованої на виробництві товарів, до постіндустріальної економіки, що ґрунтується на послугах та інформації. Белл наголошував на ключовій ролі знань та інформаційних технологій у новому суспільстві, закладаючи основи для розуміння майбутнього "інформаційного суспільства", яке згодом стало фундаментом для концепції цифровізації.

Елвін Тоффлер: американський футуролог, автор книг "Шок майбутнього" (Future Shock, 1970) та "Третя хвиля" (The Third Wave, 1980). Він передбачив швидкі та глибокі зміни, спричинені технологічним прогресом. У "Третій хвилі" Тоффлер описав перехід від індустріальної до інформаційної цивілізації, де знання та інформація стають основними ресурсами, а комп'ютери та комунікації кардинально змінюють життя людей.

Мануель Кастельс іспанський соціолог, який у 1996 році випустив тритомну працю "Інформаційна епоха: Економіка, суспільство та культура" (The Information Age: Economy, Society and Culture). Кастельс детально проаналізував, як інформаційні технології та інтернет трансформують суспільство, економіку та культуру, створюючи "мережеве суспільство". Його роботи є фундаментальними для розуміння глобального взаємозв'язку між технологіями та соціальними змінами, що є серцевиною ідеї цифровізації.

У розвитку цифрової трансформації дослідник Метт Пейдж виділяє п'ять етапів, які чітко визначають входження інформаційних технологій у освітній простір теж [81].

Доінтернетівська ера (1950-1989 рр.) заклала основи цифрової революції та цифрової трансформації. Винахід мікросхем і напівпровідників уможливив перетворення ручних процесів на цифрові технології. Це поклало початок першій великій цифровій трансформації. Компанії зосередилися на переведенні застарілих процесів на цифрові дані. У всьому світі це викликало потребу в трансформації бізнесу та зміні корпоративної культури.

Постінтернетівська ера (1990–2006 рр.) Інтернет поклав початок переходу від розрізненого світу до глобального. Зв'язок, обмін даними та доступ до публічних даних через Інтернет створили більш загальнодоступне "ігрове поле". У цю епоху відбувся фурор персональних комп'ютерів, завдяки чому люди отримали можливість виходу у Всесвітню мережу прямо у себе вдома, а також почали з'являтися перші соціальні мережі. Саме у цей період з'являється поняття "цифровізація". Воно було введено американським науковцем у сфері комп'ютерних наук Ніколасом Негропonte (N. Negroponte) у 1995 році і розглянуто як процес переходу від обробки атомів до обробки бітів (Negroponte, 1996).

Мобільна ера (2007 – 2019 рр.) ознаменувалася новим зрушенням в основах з появою iPhone та переходом на мобільні пристрої. Це відкрило цілий світ можливостей, нових бізнес-моделей та впровадження нових соціальних і мобільних каналів, що призвело до чергового сплеску цифрової трансформації. Для дослідників цифрової трансформації визначальною у цьому періоді є робота Марка Андреесена "Чому програмне забезпечення пожирає світ", де він виклав чітке бачення майбутнього, в якому програмне забезпечення змінить усі галузі по всьому світу, і того, як нові гравці, орієнтовані на програмне забезпечення, отримають перевагу в цьому новому світі [66].

Примітно, що водночас вперше з'явився термін "цифрова трансформація". Джордж Вестерман (George Westerman) з MIT Sloan Center for Digital Business: Його роботи та дослідження, зокрема книга "Leading Digital: Turning Technology into Business Transformation" (2014), написана у співавторстві з Дієм Чаном (Didier Bonnet) та Ендрю МакАфі (Andrew McAfee), вважаються одними з найбільш впливових у популяризації та концептуалізації цифрової трансформації. Хоча вони, можливо, не "вигадали" термін, вони надали йому чітке визначення, системний підхід та показали, як цифрові технології не просто автоматизують процеси, а кардинально змінюють бізнес-моделі, культуру та стратегію організацій [88].

Постпандемічна епоха (2020 – 2022 рр.) Останньою важливою епохою стала епоха після пандемії. Пандемія прискорила розвиток цифрових інновацій, оскільки усі сектори суспільної економіки (і система освіти також) були змушені переосмислити свої підходи до обслуговування замовників послуг в умовах безконтактної та віддаленої роботи. Наприклад, витрати на цифрову трансформацію у США в 2022 році склали 1,6 трильйона доларів.

Ера генеративного ШІ (2022 – теперішній час) Епоха, в якій ми зараз перебуваємо, — це ера генеративного штучного інтелекту (Gen AI). Нові технології та досягнення в галузі штучного інтелекту та машинного навчання відіграють величезну й вирішальну роль в ініціативах цифрової трансформації.

Цифрова трансформація стала невід'ємною частиною змін в усіх соціальних структурах, і система освіти не є винятком. З точки зору інтеграції інформаційних та цифрових технологій у педагогічну практику, цей процес можна розділити на кілька ключових етапів: комп'ютеризація, інформатизація та безпосередньо цифровізація освіти [54].

Комп'ютеризація освіти була початковим етапом технологічного оновлення освітньої сфери. Вона передбачала не лише впровадження комп'ютерної техніки в навчальний процес, а й системний перехід до

використання комп'ютерних основ, створення методик комп'ютерного навчання, розробку комп'ютерних систем навчання та освітніх програм [65].

Початок цього етапу часто пов'язують із серединою минулого століття у США, де розвивалися теорії програмованого навчання таких дослідників, як Б. Скіннер та Н. Краудер. Саме тоді були зроблені перші кроки у застосуванні комп'ютерної техніки для навчальних цілей, що стало передвісником майбутніх змін [11]. Цей етап заклав фундамент для подальшого проникнення технологій в освітню діяльність.

Період інформатизації освіти розпочався завдяки активній розробці наприкінці доінтернетівської ери нових підручників, інших навчальних матеріалів та "технічних засобів навчання" (таких як кінопроектори, кодоскопи, відеомагнітофони тощо). Ці інновації значно підвищили інформаційну забезпеченість освітнього процесу.

Хоча навчання завжди було інформаційним процесом, що включає передачу, обробку, зберігання, засвоєння та використання інформації, етап інформатизації став значним проривом. Термін "інформатизація навчання", що з'явився наприкінці ХХ століття, спочатку пов'язувався не стільки з якісно новим рівнем освітнього процесу, скільки з технічним аспектом створення, зберігання та розповсюдження навчальних матеріалів

Сьогодні поняття "інформатизація навчання" розглядається у кількох напрямках:

- у вузькому значенні – це впровадження в заклади системи освіти інформаційних засобів, заснованих на мікропроцесорній техніці, а також інтеграція інформаційної продукції та педагогічних технологій, що базуються на цих засобах [34].
- як комплекс заходів - це розуміння інформатизації як комплексу заходів, спрямованих на перетворення освітніх процесів шляхом впровадження у навчання інформаційної продукції, засобів та технологій [23]. .

- як оптимізація умов - це впровадження в освітній процес перспективних інформаційних технологій та створення оптимальних умов для задоволення інформаційних потреб студентів, викладачів, освітніх організацій. Метою є підвищення якості підготовки на основі масового використання інформаційної та обчислювальної техніки, засобів зв'язку та комунікацій [25].

У системі вищої освіти України на сьогоднішній день вже сформовано традиційні напрями інформатизації. Вони охоплюють розробку електронних (цифрових) навчально-методичних комплексів, активний розвиток обчислювальної та комунікаційної інфраструктури, а також удосконалення різноманітних інформаційних сервісів та локальних інформаційних систем [9]. Це свідчить про глибоке розуміння потреби у технологічному оновленні.

Процес цифровізації освітнього середовища став невід'ємною частиною розвитку сучасної освіти, особливо в період з 2019 по 2022 роки. Значний вплив на динаміку впровадження цифрових технологій спричинила епідеміологічна ситуація, пов'язана з COVID-19. Необхідність соціального дистанціювання та віддаленої взаємодії змусила заклади освіти прискорено адаптуватися до нових умов.

Як влучно зазначає О. Дущенко, цифрова трансформація освіти – це не просто впровадження технологій, а комплексне оновлення планових освітніх результатів, змісту освіти, методів та організаційних форм навчальної роботи, а також оцінювання досягнутих результатів. Метою цих змін є кардинальна оптимізація освітніх результатів кожного учня/студента в швидко мінливому цифровому середовищі [16].

Оскільки цифровізація освіти перетворюється на необхідну умову існування держави та суспільного розвитку, перспективні напрями розвитку та впровадження цифрових технологій в Україні визначаються на нормативно-законодавчому рівні. В Україні вектор цифровізації освіти активно формується на державному рівні. У Постанові Верховної Ради України № 1073-VIII від 31.03.2016 р. визначено ключові напрями:

забезпечення системи безперервного навчання (life-long-learning) та розвиток просунутого технологізованого навчання (advanced-learning technologies) [47].

До інших важливих ініціатив, що окреслюють розвиток цифровізації освіти, належать:

- Положення про Національну освітню електронну платформу (Про затвердження Положення про Національну освітню електронну платформу, 2018).
- Розпорядження Кабінету Міністрів України "Про пріоритетні напрями та завдання (проекти) цифрової трансформації на період до 2023 року" (2021).
- Постанови Кабінету Міністрів України "Деякі питання цифрового розвитку" (2019) та "Деякі питання цифрової трансформації"

У Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та плані заходів щодо її реалізації, було підкреслено необхідність прискореного впровадження цифрових технологій у систему освіти. Особливий акцент робився на розвитку цифрового освітнього середовища та впровадженні нових адаптивних, практико-спрямованих, гнучких освітніх програм. Це відображало усвідомлення, що традиційні підходи потребують модернізації для відповідності викликам цифрової епохи.

Ці документи відображають стратегічний підхід України до інтеграції цифрових технологій в освітню систему, спрямований на забезпечення її конкурентоспроможності та відповідності сучасним вимогам.

Сучасний рівень цифрових технологій дозволяє формувати, як влучно зазначає В. Арешонков, "цілісні технологічні середовища «проживання» (екосистеми, платформи)" [2, с. 3]. У межах цих екосистем користувач має можливість створювати необхідне йому оточення (технологічне, інструментальне, методичне, документальне тощо) для вирішення вже цілих класів завдань [2].

Це дає підстави констатувати спроби органічного входження понять "комп'ютеризація" та "інформатизація" освіти у більш складне та широкое поняття "цифровізація освіти". Остання охоплює попередні етапи, інтегруючи їх у нову, всеосяжну парадигму.

Визначаючи концептуальні засади розвитку вищої освіти в Україні, О. Тоцька пропонує розглядати цифровізацію освіти як перехід від традиційної освіти до цифрової. Вона наголошує, що відмінною рисою цифровізації порівняно з інформатизацією є комплексне використання цифрових форматів подання інформації в освітньому процесі [57]. Тобто, цифровізація — це не просто застосування технологій, а повна реорганізація освітнього простору на основі цифрових принципів.

Як зазначають О. Барна та О. Кузьмінська, цифровізація освіти розглядається як "ера великих даних та заснованих на них технологій". Це спричиняє суттєві зміни на ринку праці, призводить до створення нових освітніх та професійних стандартів [5].

Отже, цілі та завдання цифровізації освіти реалізуються через цифрову трансформацію освітньої системи на всіх її рівнях. Щодо закладів освіти, цифровізація активно охоплює два основні напрями:

1. Управлінські процеси університету - включає автоматизацію та оптимізацію бізнес-процесів, ефективне управління ризиками при прийнятті рішень, а також перехід на цифровий формат взаємодії з контрагентами.
2. Впровадження цифрових технологій в освітній процес - входять дистанційна взаємодія та навчання, використання моделювання, симуляторів та тренажерів, а також технологій доповненої та віртуальної реальності.

Основні драйвери цифровізації вищої освіти:

- Підвищення конкурентоспроможності закладу вищої освіти. Це досягається шляхом зростання привабливості навчання для студентів, що включає можливості індивідуалізації тимчасової траєкторії

освітнього процесу, адаптацію змісту освітніх програм та оптимізацію динаміки оновлення освіти. Цифровізація дозволяє знизити обсяг "класичного" аудиторного навантаження, звільняючи ресурси викладацького складу для інших видів діяльності, що сприяє підвищенню якості.

- Підвищення доступності освітніх послуг та розширення контингенту закладів освіти. Цей драйвер пов'язаний зі збільшенням цільових аудиторій вищих навчальних закладів і, насамперед, спрямований на залучення іноземних студентів. Крім того, цифровізація відкриває виняткові маркетингові можливості завдяки ефективному використанню інформаційно-комунікаційних технологій.
- Пошук резервів підвищення ефективності управління. У цьому контексті ключовими моментами є виявлення тригерних точок для прийняття управлінських рішень, можливість моделювання наслідків розвитку різних ситуацій, а також моніторинг конкретної ситуації у режимі "реального часу". Це забезпечує більш обґрунтоване та оперативне управління.

Науковці визначають низку ключових очікуваних результатів цифровізації освіти, які мають якісно трансформувати освітній простір:

- Формування єдиного освітнього та академічного середовища. Передбачається створення інтегрованого "онлайн" та "офлайн" простору, що розширить можливості для університетської комунікації та колективної роботи [9].
- Створення цифрових профілів учасників освітнього процесу. Планується розробка цифрового профілю студента як сучасної альтернативи традиційній заліковій книжці. Також передбачається створення цифрового профілю викладача, що відобразить результати його педагогічної, наукової та інноваційної діяльності [13].
- Можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії студента. Цифровізація має забезпечити студентам можливість самостійно

вбудувати власну освітню траєкторію через широке використання електронних ресурсів та сучасних контрольних-діагностичних інструментів [10].

- Автоматизація управління освітнім процесом. Очікується автоматизація планування освітнього процесу та матеріального забезпечення його реалізації. Важливим аспектом є використання даних щодо перебігу навчання для прийняття ефективних управлінських рішень [45].

На сьогодні єдиних моделей та підходів до здійснення цифрової трансформації у вищій школі ще не вироблено. Поточний етап характеризується активним використанням цифрових рішень на практиці, накопиченням первинних даних. Проведений аналіз використання механізмів цифрової трансформації у закладах освіти колективом авторів на чолі з Л.З. Ребухою дозволив виділити декілька етапів, серед яких чітко простежується місце окремих цифрових технологій, таких як Веб-сайти викладача (Таблиця 1.1.) [22].

Таблиця 1.1.

Етапи цифрової трансформації у закладах вищої освіти

(за д.пед.н., проф. Рябухою Л.З.)

Етап	Назва	Зміст
I етап	Первинна цифровізація	відбувається створення баз даних, ведення цифрового обліку процесів та електронного документообігу, а також організація доступу до даних з використанням інформаційних систем та сайтів. Це фундамент, на якому будуються подальші зміни.
II етап	Цифрова оптимізація	характеризується формуванням інтегрованої інформаційної системи закладу вищої освіти (ЗВО). Відбувається автоматизація збору даних, реінжиніринг бізнес-процесів у наскрізні, реалізація електронної взаємодії на основі електронного цифрового підпису, а також створення особистих кабінетів користувачів (викладачів, студентів, слухачів) інтегрованої інформаційної системи з механізмами повідомлень про події.

III етап	Перехід до цифрової керованості	відбувається автоматизація бізнес-процесів з оцінкою їхньої реалізації за ключовими показниками ефективності (KPI). Це дозволяє приймати обґрунтовані управлінські рішення на основі об'єктивних даних.
IV етап	Комплексна цифрова трансформація	характеризує комплексна цифрова трансформація бізнес-процесів із використанням елементів роботизації та цифрових компетентнісних профілів. Реалізація цього етапу вимагає не лише відповідного ресурсного забезпечення (фінансових, технічних ресурсів), а й високого рівня кадрового потенціалу.

Ця модель дозволяє краще зрозуміти поступ закладів вищої освіти на шляху до повної цифрової трансформації, виокремлюючи ключові кроки та необхідні умови для їх успішного впровадження.

Виходячи з викладених етапів цифрової трансформації та загальної концепції цифровізації освіти, веб-сайти відіграють надзвичайно важливу, а подекуди й фундаментальну роль у цьому процесі. Їхня значущість простежується на всіх рівнях та етапах трансформації:

1. Фундамент первинної цифровізації (I етап): Доступ до інформації та електронний документообіг

На I етапі цифрової трансформації, де відбувається первинна цифровізація, веб-сайти виступають як ключовий інструмент для:

- Організації доступу до даних: Усі створені бази даних, цифрові обліки процесів та електронний документообіг потребують платформи для доступу. Веб-сайти (як корпоративні портали, так і індивідуальні сторінки викладачів) стають "вікном", через яке користувачі можуть отримувати необхідну інформацію.
- Інформаційна забезпеченість освітнього процесу: Саме через веб-сайти відбувається розповсюдження цифрових підручників, навчальних матеріалів, розкладів, оголошень, новин університету та факультетів. Вони є центральним хабом для розміщення освітнього контенту, який замінює або доповнює традиційні "технічні засоби навчання".

- Підтримка віддаленої взаємодії: Навіть на початкових етапах веб-сайти дозволяють здійснювати базову віддалену комунікацію, публікуючи завдання, матеріали та форму зворотного зв'язку.

2. Основа цифрової оптимізації та інтегрованих систем (II етап):

Централізована взаємодія та персоналізація

На II етапі – цифрова оптимізація – роль веб-сайтів еволюціонує. Вони стають не просто джерелом інформації, а інтерактивною платформою:

- Формування інтегрованої інформаційної системи ЗВО: Веб-портالي університету є інтерфейсом для доступу до цієї інтегрованої системи. Це єдине вікно для студентів, викладачів та адміністрації.
- Створення особистих кабінетів користувачів: Особисті кабінети студентів, викладачів та слухачів, доступні через веб-сайт, є центральним елементом цього етапу. Вони дозволяють:

Студентам: переглядати успішність, розклад, електронні записки (як "цифровий профіль студента"), отримувати повідомлення про події, доступ до навчальних матеріалів.

Викладачам: керувати курсами, виставляти оцінки, розміщувати матеріали, спілкуватися зі студентами, вести "цифровий профіль викладача" (який відображає наукову та педагогічну діяльність).

- Реалізація електронної взаємодії: Веб-сайти забезпечують платформу для електронної взаємодії, включаючи подачу документів, апеляцій, запитів з використанням електронного цифрового підпису, що є ключовим для "наскрізних" бізнес-процесів.
- Дистанційна взаємодія та навчання: Веб-сайти стають основою для організації дистанційного навчання (LMS-системи, що інтегровані в веб-портали), проведення вебінарів, онлайн-лекцій.

3. Забезпечення цифрової керованості та комплексної трансформації (III та IV етапи): Моніторинг, моделювання та інновації

На III (цифрова керованість) та IV (комплексна цифрова трансформація) етапах веб-сайти відіграють критичну роль у забезпеченні складніших функцій:

- Моніторинг та прийняття управлінських рішень: Через веб-інтерфейси системи збирають та візуалізують дані про перебіг освітнього процесу (КРІ), дозволяючи керівництву відстежувати ефективність, моделювати наслідки рішень та здійснювати моніторинг "у реальному часі".
- Інтеграція з інноваційними технологіями: Веб-платформи можуть інтегрувати елементи робототехніки (наприклад, чат-боти підтримки), забезпечувати доступ до симуляторів, тренажерів, а також платформ для доповненої та віртуальної реальності, розширюючи можливості навчання.
- Розширення контингенту та інтернаціоналізація: Якісні, багатомовні веб-сайти є візитівкою закладу освіти у світі, залучаючи іноземних студентів та партнерів, що є одним з драйверів цифровізації.
- Формування індивідуальних освітніх траєкторій: Через веб-інтерфейси студенти можуть обирати курси, модулі, формувати своє навчання, використовуючи широкий спектр електронних ресурсів та інструментів.

Таким чином, веб-сайти не просто існують у цифровому освітньому середовищі, вони є його архітектурним стрижнем. Вони забезпечують функціональність, доступність, інтерактивність та керованість, без яких сучасна цифрова трансформація системи освіти була б неможливою.

1.2. Цифрова компетентність як ключова складова професійного розвитку педагога

У сучасному інформаційному суспільстві, національна система освіти є фундаментом для формування та розвитку людського капіталу України — її найціннішого активу. Затвердження Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства в Україні на 2018-2020 рр. та обговорення Проекту Концепції

цифрової трансформації освіти і науки на період до 2026 року (2021). значно прискорили процеси цифровізації. Це перетворення відчутно впливає на всі аспекти життя, включаючи освітню сферу [48].

Одним із головних завдань цієї трансформації є забезпечення високої кваліфікації науково-педагогічного персоналу. Викладачі мають опанувати навички ефективного використання інформаційних технологій в навчальному процесі та вміти викладати, застосовуючи цифрові інструменти [71].

Необхідність сприяння розвитку цифрової компетентності майбутніх викладачів акцентується у Плані дій Європейської комісії з цифрової освіти (2021), який наголошує на "перезавантаженні" освіти та професійної підготовки для епохи цифрових технологій [72]. Це означає, що цифрові навички стають не просто бажаними, а обов'язковими для кожного педагога.

Загалом, можна констатувати, що підписання Угоди про Асоціацію з Європейським Союзом урядом України значно прискорило цифровізацію українського суспільства. Це вимагає від української освітньої системи продовжувати слідувати основним напрямам, визначеним у європейських документах, що є ключовим для інтеграції до Загального Європейського простору.

Згаданий План дій цифрової освіти (2021-2027) — це оновлена політична ініціатива Європейського Союзу (ЄС). У документі наголошується, що цифрові технології, за умови їх вмілого, справедливого та ефективного застосування, надають освітянам повний спектр можливостей:

- підтримувати програми високоякісної та інклюзивної освіти й навчання для всіх.
- сприяти більш персоналізованому, гнучкому та орієнтованому на здобувача навчання на будь-якому етапі.
- бути потужним та цікавим інструментом для спільного і творчого навчання.
- допомагати студентам і викладачам отримувати доступ, створювати та ділитися цифровим контентом.

- дозволяти навчання відбуватися поза межами лекційної аудиторії чи класу, забезпечуючи більшу свободу від фізичного розташування та жорсткого розкладу.
- здійснювати навчання в онлайн або змішаному режимі, що відповідає часу, місцю та темпу, які найкраще задовольняють потреби кожного [72]..

Отже, цифрові інструменти є каталізатором для сучасної, гнучкої та доступної освіти. Розроблений План дій Європейської комісії з цифрової освіти також встановлює ключові принципи для трансформації національних освітніх систем:

1. Трансформація освіти для цифрової епохи розглядається як завдання для всього суспільства (комплексний підхід).
2. Доступність цифрової освіти для кожної особи, що вимагає належних інвестицій у підключення, обладнання, а також розвиток організаційного потенціалу та навичок.
3. Формування цифрової грамотності та базових цифрових навичок, необхідних для повноцінного життя та роботи в оцифрованому світі.
4. Формування цифрової компетентності як основної для всіх освітян та викладачів.
5. Створення високоякісного освітнього контенту для забезпечення актуальності, якості та інклюзивності європейської освіти і навчання на всіх рівнях [71]..

Останні два принципи особливо важливі у контексті підготовки педагогічних кадрів.

1. Цифрова компетентність викладачів:

Формування цифрової компетентності викладачів має бути інтегровано в усі етапи їхнього професійного розвитку, починаючи з початкової педагогічної освіти.

2. Розробка освітнього контенту:

Глибока сформована цифрова компетентність є не лише необхідною для викладання, але й дозволяє викладачам активно розробляти сучасний цифровий освітній контент, адаптований до потреб навчального процесу.

У зв'язку з цим, актуалізується проблема якісної підготовки майбутніх викладачів закладів вищої освіти до професійної діяльності в умовах глобальної цифровізації, що стає можливим за умов сформованості цифрової компетентності.

Питання суті, змістовного наповнення та структури поняття «цифрова компетентність» (ЦК) активно досліджується в Україні. Цій темі присвячені роботи багатьох науковців, зокрема Л. Гаврілової та Я. Топольник, О. Іваницького, О. Сисоєвої та К. Гринчишиної, а також О. Трифонової [13; 22; 60].

Опрацювання суті ЦК значно активізувалося у зв'язку з модернізацією освіти, реформуванням галузі в рамках впровадження Закону України «Про вищу освіту», але особливо — під час реалізації концепції «Нової української школи» (НУШ). Це пошук досліджень зумовлене тим, що інформаційно-цифрова (цифрова) компетентність була названа однією з ключових компетентностей в концепції НУШ. У ній виділяються наступні важливі складові ЦК [40].

- впевнене та критичне застосування ІКТ (інформаційно-комунікаційних технологій) на роботі, у публічному просторі та приватному спілкуванні.
- інформаційна й медіа-грамотність та культура.
- володіння основами програмування, базами даних та алгоритмізацією.
- навички роботи і безпека в Інтернеті (кібербезпека).
- розуміння етики роботи з інформацією (зокрема, авторське право та інтелектуальна власність).

Таким чином, цифрова компетентність — це комплексний набір навичок, що виходить далеко за межі простого користування комп'ютером і включає критичне мислення, безпеку та правові аспекти. Виходячи з

наданого визначення, складові цифрової компетентності (ЦК) педагога можна умовно згрупувати у три ключові блоки (або сфери). Ці блоки повною мірою відображають компетентнісні засади освітньої діяльності та комплексно акумулюють необхідні навички (Таблиця 1.2.):

Таблиця 1.2.

Складові цифрової компетентності викладача

Блок	Зміст
Комп'ютерно-технологічний	Охоплює грамотне та усвідомлене застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у професійній діяльності, а також безпечну та ергономічну роботу з технікою і в мережі Інтернет.
Алгоритмічний	Включає роботу з базами даних, алгоритмізацію професійних завдань, базові навички програмування, а також організацію та контроль за освітнім процесом (наприклад, через LMS-системи).
Інфомедійний	Стосується медіа-грамотності, інформаційної та комунікативної культури, а також дотримання академічної доброчесності (етика роботи з інформацією, авторське право).

Цифрова компетентність є важливою складовою професійної компетентності викладача. Вона формується як у процесі базової освіти та здобуття фаху, так і впродовж усієї професійної діяльності педагога. Аналізуючи західні підходи до тлумачення ЦК (А. Феррарі, С. Скотт, К. Ала-Мутка, А. Мартін), дослідники Л. Гаврілова та Я. Топольник вказують на еволюцію цього поняття: від суто технічних аспектів використання ІКТ (С. Скотт) до його узагальненого визначення (А. Феррарі). Саме узагальнене визначення А. Феррарі лягло в основу трактування ЦК у концепції «Нової української школи». Воно визначає ЦК як: «набір знань, умінь, мотивацій, настанов, що є необхідними для використання ЦТ та медіаресурсів з метою виконання професійних завдань; комунікації; керування інформацією; створення і поширення навчальних матеріалів; та можливості результативно, доцільно, творчо, етично використовувати цифрові технології для роботи, спільної діяльності, навчання, задоволення потреб та реалізації можливостей і прав» [13, с. 21]. .

Крім того, комплексне дослідження А. Мартін та Й. Грудзієскі пропонує дещо збагачене розуміння ЦК. Вони визначають її як: «поінформованість, здатність людини до використання ЦТ та засобів для пошуку, доступу, отримання, інтеграції, оцінки, аналізу цифрових ресурсів, генерування нових знань, використання засобів масової інформації та взаємодія з іншими людьми в контексті різнопланових життєвих ситуацій з метою активізувати соціальні впливи особи» [80, с.49].

Це визначення акцентує увагу не лише на функціональному використанні, а й на здатності генерувати нові знання та взаємодіяти соціально за допомогою цифрових інструментів.

Досліджуючи проблеми формування цифрової компетентності (ЦК), О. Трифонова пропонує більш розгорнуте визначення, яке підкреслює її багатофункціональність. За її підходом, ЦК включає:

- уміння застосовувати наявні цифрові технології та інформаційні ресурси для здобуття, зберігання, поширення та опрацювання необхідних даних.
- здатність дієво, критично, креативно і безпечно застосовувати інформаційно-комунікаційні та цифрові технології для реалізації професійних цілей, які визначаються як потребами власного розвитку особистості, так і потребами сучасного суспільства в цілому [60]..

Це визначення фокусується не лише на технічних навичках, а й на критичному мисленні та соціальній відповідальності при використанні технологій.

У дослідженні групи вчених під керівництвом М. Леннон цифрова компетентність трактується як зацікавленість, усвідомлення та здатність індивідів до належного використання цифрових технологій та засобів взаємодії. Це використання має на меті: доступ, контроль, керування та оцінку інформації; генерування нових знань; співпрацю з іншими; максимально ефективну участь у суспільному просторі [79].. Тут акцент

зміщується на соціальний вимір ЦК — здатність брати повноцінну участь у житті суспільства через цифрові інструменти.

Одним із ключових європейських стратегічних документів є Система цифрових компетентностей для громадян (DigComp), започаткована Європейською комісією у 2016 році. Вона слугує уніфікованою основою для новітніх освітніх стандартів по всьому ЄС [69].

На базі цієї системи Європейський дослідницький центр розробив рамку ЦК, що включає такі сфери застосування:

- Цифрова інформація: Уміння працювати з різнотипними даними.
- Комунікація та співробітництво: Партнерство та обмін за допомогою ЦТ.
- Продукування контенту: Створення цифрового/електронного матеріалу.
- Інформаційна та кібербезпека: Захист даних та пристроїв.

Крім того, визначено основні складники ЦК, які є незалежними від предметної галузі чи особливостей суб'єктів навчання. До них належать:

- Інформаційний менеджмент: Знаходження, аналіз, добір і сортування даних, інформації та контенту, їх оцінка.
- Спільна робота та Етика: Здійснення комунікації, обміну, співпраці на засадах академічної доброчесності.
- Креативне Створення: Генерація, створення та комбінування цифрового контенту, внесення змін, вдосконалення, а також його впровадження з урахуванням ергономічних засад.
- Захист: Здатність захищати інформацію, пристрої, особисті дані та приватність користувачів [44].

Найбільш комплексну структуру цифрових компетентностей педагога, на думку вітчизняних дослідників, пропонують рекомендації ЮНЕСКО. Вони включають 6 широких напрямів, що охоплюють увесь спектр професійної діяльності вчителя:

1. Усвідомлення ролі ІКТ в освітньому процесі.

2. Цифрові навчальні програми й методи оцінювання.
3. Педагогічні цифрові практики (методики використання ЦТ).
4. Технічні засоби і програмне забезпечення.
5. Організація, контроль й керування освітнім процесом.
6. Неперервний професійний розвиток [49].

Виходячи з дослідження проблеми цифровізації освітнього середовища та проблеми особливостей професійної підготовки майбутніх викладачів в умовах цифровізації у § 1.1. та 1.2. можна зазначити, що поняття *«цифровізація освітнього середовища»* — це процес якісно нового рівня розвитку, який прийшов на зміну етапам інформатизації та комп'ютеризації. Він є наслідком формування цифрового суспільства та становлення цифрової економіки. Цей процес передбачає інтенсивне впровадження та усвідомлене застосування цифрових технологій — зокрема, технологій обробки великих даних (Big Data), блокчейну, Інтернету речей, а також інтелектуальних інформаційних технологій — в усі сфери життєдіяльності людини, включаючи систему освіти. Основною метою є створення високоякісної, інклюзивної та доступної освіти, що забезпечується відповідними інвестиціями у підключення, обладнання, організаційний потенціал і навички.

Для України цифровізація вищої освіти має такі ключові особливості:

1. Стратегічне значення: Національна система освіти має вирішальне значення для створення та підтримки людського капіталу України, а вищій освіті відводиться провідна роль як рушію технологічного прогресу у забезпеченні глобальної конкурентоспроможності національної економіки.
2. Євроінтеграційний вектор: Процес значно прискорився після підписання Угоди про Асоціацію з ЄС. Українська система освіти прагне слідувати основним напрямам, вказаним у європейських документах, що дає змогу інтегруватися в Загальний Європейський простір.

3. Функціональне перетворення: цифрові технології дають змогу повністю підтримати програми високоякісної та інклюзивної освіти, сприяти персоналізованому, гнучкому та орієнтованому на здобувача навчанню.

Викладач вищої школи посідає центральне місце в цьому процесі. Його завдання включають:

1. Забезпечення підготовки студентів: Формування у здобувачів освіти умінь і навичок для ефективного використання ІТ та здатність викладати із застосуванням цифрових засобів задля підвищення конкурентоспроможності випускників на ринку праці.
2. Організація діяльності: Широке застосування цифрових технологій (ЦТ) для організації командної роботи як в освітньому, так і в науково-дослідному процесі.

Цифрова компетентність викладача вищої школи — це складне інтегративне утворення та набір знань, умінь, мотивацій і настанов, що забезпечує спроможність педагога дієво, критично, креативно, безпечно та етично застосовувати цифрові технології та інформаційні ресурси в освітньому процесі, науково-дослідній роботі та особистому розвитку.

Вона необхідна для реалізації професійних цілей, включаючи керування інформацією, створення й поширення навчальних матеріалів та забезпечення конкурентоспроможності випускників, при цьому обов'язково враховуючи методичну, дидактичну та етичну доцільність використання технологій.

Складовими цифрової компетентності викладача вищої школи можна назвати

1. Комп'ютерно-технологічний блок (функціональність та безпека)

Цей блок охоплює навички, необхідні для безпосередньої роботи з технічними засобами та забезпечення безпеки:

- грамотне та усвідомлене застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у професійній діяльності.
- безпечна та ергономічна робота з технікою та в мережі Інтернет.

- здатність захищати інформацію, пристрої, особисті дані та приватність користувачів (кібербезпека).
- впевнене використання ЦТ для комунікації та спільної діяльності.

2. Інфомедійно-аналітичний блок (критичне мислення та етика)

Фокусується на роботі з інформаційними потоками, медіаграмотності та правових аспектах:

- медіа-грамотність та інформаційна культура.
- критичне застосування та оцінка інформаційних ресурсів.
- навички здобуття, зберігання, поширення та опрацювання необхідних даних.
- дотримання академічної доброчесності та розуміння етики роботи з інформацією (авторське право, інтелектуальна власність).

3. Проєктувально-дидактичний блок (створення та управління освітою)

Цей блок поєднує технічні навички, пов'язані з розробкою та управлінням навчанням:

- генерування, створення та комбінування цифрового контенту, внесення змін, вдосконалення та поширення навчальних матеріалів.
- алгоритмізація професійних задач, робота з базами даних та базові навички програмування.
- організація, контроль й керування освітнім процесом (зокрема, використання ЦТ для організації командної роботи).
- спроможність застосовувати ЦТ в освітньому процесі з урахуванням методичних і дидактичних можливостей (тобто, доцільність використання).

У межах нашого дослідження необхідним є визначення місця навичок створення освітнього відеоконтенту, персонального веб-сайту у структурі цифрової компетентності викладача. На нашу думку, здатність викладача створювати цифровий відеоконтент, використовувати веб-ресурси та створювати персональні веб-сайти органічно вписується у всі визначені блоки (таблиця 1.3.)

Таблиця 1.3.

**Місце специфічної здатності викладача щодо створення освітнього
відеоконтенту**

Специфічна здатність	Місце в структурі	Обґрунтування
Створювати цифровий відеоконтент	Проектувально-дидактичний блок	<p>Створення відео є прямим проявом здатності до «генерування, створення та комбінування цифрового контенту» та «створення і поширення навчальних матеріалів».</p> <p>Викладач використовує цей навик, щоб «сприяти більш персоналізованому, гнучкому та орієнтованому на здобувача навчанню» та реалізувати навчання в онлайн або змішаному режимі.</p> <p>Ключовим тут є застосування цього контенту з урахуванням «реальних методичних і дидактичних можливостей» (тобто, доцільність), що відрізняє просте технічне вміння від професійної педагогічної компетентності.</p>
Використовувати веб ресурси	Інфомедійно аналітичний блок	<p>Перед створенням відео викладач використовує навички «здобуття, зберігання та опрацювання необхідних даних» для формування змісту.</p> <p>При цьому критично важливим є дотримання «академічної доброчесності» та «розуміння етики роботи з інформацією (авторське право, інтелектуальна власність тощо)», оскільки відеоконтент часто включає сторонні матеріали (зображення, музику, цитати).</p>
Створювати персональні вебсайти	Проектувально-дидактичний блок	<p>Для запису, монтажу та фіналізації відео необхідне «грамотне та усвідомлене застосування інформаційно-комунікаційних технологій».</p> <p>Фінальний продукт (відео) повинен бути розміщений та поширений у мережі Інтернет, що вимагає</p>

		«безпечної та ергономічної роботи з технікою та в мережі Інтернет».
--	--	---

Таким чином, здатність створювати відеоконтент є комплексним індикатором високого рівня цифрової компетентності, демонструючи перехід від простого споживання контенту до його креативного створення для оптимізації освітнього процесу.

1.3. Персональний веб-сайт як ресурс професійного розвитку викладача ЗВО

У сучасних умовах тотальної цифровізації всіх сфер людської діяльності та інтеграції України у світовий інформаційно-освітній простір, ефективне застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в освітній сфері набуває критичного значення. При цьому веб-технологіям відводиться провідна роль, оскільки вони стрімко проникають у всі аспекти суспільства, включно з освітою [61].

Наприклад, Балюк В., Кононець Н. і Топольник Я. визначають веб-технології як комплекс інструментів, протоколів, стандартів та методів, необхідних для створення, розміщення й забезпечення функціонування вебсайтів і вебдодатків, що уможливають комунікацію та обмін даними через глобальну мережу Інтернет (Всесвітня павутина, World Wide Web) [27; 56].

Своєю чергою, Dhamdhere S. та Kadirova F. пропонують розглядати веб-технології як інформаційні технології, використання яких дозволяє обробляти веб-ресурси, що розміщені у веб-просторі комп'ютерних мереж (як локальних, так і глобальних) [70; 76].

При цьому Todino D. трактує веб-простір як інформаційний компонент локальної або глобальної мережі, завдяки якому відбувається доступ та використання веб-ресурсів (текстових, графічних, звукових, відео), пов'язаних між собою гіпертекстовими посиланнями [83].

Зокрема, О. Г. Трофименко рекомендує вживати термін «освітній веб-простір», коли йдеться про використання саме освітніх веб-ресурсів [41].

З огляду на ці характеристики та контекст нашого дослідження, ми визначаємо *веб-технології в освітньому вимірі* як набір цифрових інструментів, платформ, стандартів і методик, що застосовуються для надання, керування, розробки та забезпечення освітнього контенту й процесів через мережу Інтернет. Вони становлять основу сучасної електронної освіти (e-learning). Веб-технології кардинально змінили освіту, забезпечивши перехід від застарілої традиційної моделі до гнучких та персоналізованих методів навчання, що детально розкрито в описі їхньої ролі та функцій (Таблиця 1.4.).

Таблиця 1.4.

Роль та функції веб-технологій в освіті

Аспект	Характеристика	Приклади вебтехнологій/платформ
Доступність	Надання доступу до навчальних матеріалів будь-де і будь-коли. Усунення географічних бар'єрів.	Вебсайти університетів, хмарні сховища (Google Drive), електронні бібліотеки.
Інституційне представництво	Освітні вебсайти (університетів, шкіл) є офіційним цифровим обличчям закладу, містять адміністративну інформацію, розклади, новини та навчальні програми.	Офіційний вебсайт ЗВО, портали міністерств освіти.
Персональна брендінг та ресурсна база	Персональний блог викладача, сторінки на ResearchGate або Google Scholar, інтегровані з навчальними матеріалами.	Персональні вебсайти викладача слугують як розширена цифрова візитівка та незалежна платформа для публікації авторського контенту (лекцій, статей, методичних матеріалів) та спілкування зі студентами.
Дистанційне навчання	Створення повноцінного навчального процесу без фізичної присутності викладача та студента.	LMS (Learning Management Systems): Moodle, Google Classroom, Canvas.
Інтерактивність	Забезпечення активної	Вебінари (Zoom, Google Meet),

	взаємодії між учасниками процесу та з контентом.	інтерактивні тести, онлайн-дошки (Miro).
Управління	Автоматизація адміністрування навчального процесу, оцінювання та обліку.	Студентські інформаційні системи, електронні журнали, системи прокторингу.
Персоналізація	Можливість адаптувати темп і зміст навчання під індивідуальні потреби та здібності учня.	Адаптивні навчальні платформи, MOOC (Coursera, EdX) з різними шляхами проходження курсу.

Наше дослідження зосереджено на вивченні веб-сайту як інноваційного ресурсу для професійного розвитку викладачів. У цій ієрархії поняття веб-сайту є ключовим, хоча й підпорядкованим загальному комплексу веб-технологій. Веб-сайт займає значне місце серед інструментів, які педагогічні працівники використовують у своїй професійній діяльності [13; 39].

Фактично, веб-сайт є кінцевим продуктом або призначеним для користувача інтерфейсом, чиє створення та функціонування забезпечується всією сукупністю веб-технологій. І. Ніколаеску дає визначення веб-сайту як «сукупність програмних та апаратних засобів, що має унікальну адресу в мережі Інтернет, а також інформаційні ресурси, які знаходяться у розпорядженні певного суб'єкта і надають юридичним та фізичним особам доступ до цих ресурсів та інші інформаційні послуги через мережу Інтернет» [39].

З технічної ж точки зору, як зазначають С. Івашньова та О. Саламаха, освітній веб-сайт являє собою інформаційний ресурс — єдиний набір веб-сторінок з ідентичним дизайном, які об'єднані за змістом і розміщені на одному сервері (як навігаційно, так і фізично), що забезпечує цілеспрямований освітній процес, який відповідає суспільним запитам [51].

Виходячи з результатів теоретичного дослідження, ми використовуємо наступне визначення поняття *«освітній веб-сайт»* - структурований інформаційний ресурс (сукупність веб-сторінок), що розміщений на сервері, об'єднаний єдиним змістом та дизайном, і забезпечує цілеспрямований освітній процес відповідно до потреб суспільства.

Г. А. Ткачук пропонує класифікувати освітні веб-сайти наступним чином [55].

- офіційні освітні сайти: включають ресурси органів управління освітою, де публікуються урядові документи, нормативно-правові акти та закони.
- сайти навчальних закладів: охоплюють сайти шкіл, факультетів, кафедр, а також закладів вищої освіти (ЗВО).
- культурно-освітні: це віртуальні бібліотеки, колекції рефератів, віртуальні журнали, газети та музеї.
- довідкові: містять енциклопедії, словники, каталоги та різноманітні інформаційно-довідкові ресурси.
- тематичні сайти: присвячені конкретним профілям, предметам чи певним темам.
- освітні портали.
- персональні: сайти викладача/студента або вчителя/учня.

У контексті нашого дослідження, особливий інтерес становить призначення саме персональних сайтів. Такі сайти можуть створюватися вчителями, учнями, студентами та викладачами. Ця категорія набула значної популярності серед педагогів, оскільки дозволяє їм розмішувати власні навчальні матеріали, самостійно модерувати та керувати ресурсом, а також залучати учнів чи студентів до навчальної діяльності, використовуючи різні засоби інтерактивної взаємодії. Персональний сайт викладача чи вчителя, по суті, виступає як своєрідний робочий кабінет, де зібрані всі необхідні матеріали та інструменти для роботи.

У рамках нашого дослідження ми визначаємо поняття **«веб-сайт викладача ЗВО (персональний веб-сайт)»** - індивідуальний освітній ресурс, що функціонує як власний робочий кабінет викладача в мережі Інтернет, забезпечуючи реалізацію його професійної діяльності, зокрема: підтримку професійного іміджу, організацію освітнього процесу (розміщення

навчальних матеріалів) та інтерактивну взаємодію зі студентами і науковою спільнотою.

Персональний веб-сайт викладача закладу вищої освіти (ЗВО) може використовуватися за такими основними призначеннями:

- як сайт-візитівка: для формування та підтримки власного професійного іміджу викладача.
- як платформа для наукової діяльності: для проведення досліджень, наукової творчості, а також для пошуку партнерів, співавторів, колег, опонентів та однодумців у сфері конкретних наукових інтересів.
- для організації освітнього процесу: це включає створення електронних навчальних комплексів з дисципліни з подальшим розміщенням у мережі інструктивних матеріалів, завдань для самостійної роботи, рекомендацій до виконання лабораторно-практичних робіт, а також запитань для самоперевірки.
- для організації взаємодії зі студентами: забезпечує підтримку студентів, фахівців та колег у самостійній роботі; надає можливість отримувати навчальні матеріали дистанційно; забезпечує постійну підтримку викладача; а також дозволяє студентам спілкуватися між собою.

Також, розглядаючи функціональні можливості персонального вебсайту викладача закладу вищої освіти в Україні в умовах воєнного стану, важливо підкреслити, що цей ресурс набуває критичного значення як інструмент сталості, безпеки та безперервності освітнього, наукового та професійного процесу.

1. Використання як сайту-візитки для створення та підтримки власного професійного іміджу

В умовах, коли фізична присутність та участь у міжнародних конференціях може бути обмежена через безпекові ризики та обмеження на виїзд, персональний вебсайт стає головним міжнародним представництвом професійної діяльності викладача. Він слугує не просто цифровою

візитівкою, а динамічним портфоліо, що відображає актуальність досліджень та стійкість освітньої роботи. На сайті розміщується інформація про наукові ступені, звання, актуальні публікації (особливо ті, що стосуються сучасних викликів або відбулися вже під час повномасштабної війни, демонструючи незламність української науки), а також інформація про участь у міжнародних та вітчизняних проєктах. Професійний імідж викладача ЗВО в цей період формується не лише науковими досягненнями, але й здатністю адаптуватися до нових умов, забезпечувати якість освіти попри обстріли та перебої з електропостачанням, і презентувати українську наукову спільноту на міжнародній арені. Наявність якісного, регулярно оновлюваного вебсайту підтверджує професійну активність і надійність викладача, що є вирішальним фактором при пошуку міжнародних грантів, академічних партнерств та запрошень до співпраці.

2. Використання як бази для проведення досліджень, наукової творчості, для пошуку партнерів, співавторів, сподвижників, опонентів та однодумців у галузі конкретних наукових інтересів

В умовах воєнного часу, коли багато наукових колективів вимушено роз'єднані, а доступ до фізичних бібліотек та архівів ускладнений або втрачений, персональний вебсайт перетворюється на віртуальний науковий хаб. Він стає централізованим місцем для публікації проміжних результатів досліджень (у формі блогів, препринтів або відкритих даних), що дозволяє швидко отримувати зворотний зв'язок від колег. Особливо це стосується критичних галузей, пов'язаних з відбудовою, безпекою, соціальною адаптацією або економічним відновленням України, де швидкість комунікації є вирішальною. Сайт дозволяє викладачу чітко окреслити сферу своїх наукових інтересів та потребу в партнерстві, використовуючи ключові слова та теги для пошукової оптимізації. Таким чином, потенційні співавтори, грантові організації та міжнародні партнери можуть легко ідентифікувати українського викладача як надійного та активного учасника наукового процесу, готового до співпраці, незважаючи на зовнішні

обставини, а також знайти актуальні наукові контакти для спільних проєктів, спрямованих на подолання наслідків війни.

3. Використання для організації освітнього процесу (створення електронних комплексів з предмету з подальшим розміщенням інструктивних навчальних матеріалів, завдань для самостійної роботи, рекомендацій щодо виконання лабораторно-практичних робіт, запитань для самоперевірки в мережевому ресурсі)

Персональний вебсайт є резервною і незалежною платформою для забезпечення безперервності навчального процесу, що є критично важливим в умовах частих перебоїв з електропостачанням, Інтернетом та кібератаками на офіційні університетські системи. Сайт слугує як стабільне сховище та архів навчально-методичних комплексів дисципліни, включаючи електронні конспекти лекцій, посібники, завдання для самостійної та лабораторної роботи, а також чіткі інструкції та критерії оцінювання.

4. Використання для організації взаємодії зі студентами (допомога студентам, фахівцям та викладачам в самостійній роботі; надання можливості на відстані отримувати навчальний матеріал; надання можливості постійно користуватися підтримкою викладача; надання можливості студенту спілкуватися з іншими)

В умовах, коли значна частина студентів та викладачів ЗВО в Україні працює дистанційно, з різних часових поясів та локацій, функція взаємодії на персональному сайті стає ключовою для підтримки психологічного зв'язку та академічної дисципліни. Сайт виступає як безпечний комунікаційний міст, де викладач може не лише надавати навчальний матеріал (як описано вище), але й оперативно публікувати оновлення, оголошення щодо змін у розкладі (через повітряні тривоги) та графіку консультацій. Можливість вбудовувати форми зворотного зв'язку, форуми (або посилання на них) та секції "Питання-Відповідь" дозволяє студентам отримувати консультаційну підтримку "на вимогу", що є незамінним, коли прямі онлайн-заняття перериваються через об'єктивні обставини.

Для успішного створення, підтримки та ефективної роботи з персональним веб-сайтом в освітньому процесі, особливо в умовах воєнного часу, **викладачу ЗВО необхідно володіти комплексом технічних, методичних та комунікаційних навичок.**

1. Технічні та цифрові навички (створення та обслуговування сайту)

- Навички роботи з CMS (Content Management Systems): вміння використовувати та адмініструвати готові платформи, такі як WordPress, Joomla або конструктори сайтів (Tilda, Google Sites). Це включає встановлення тем, плагінів, налаштування навігації та управління користувачами (якщо потрібно).
- Базове розуміння HTML та CSS: не обов'язково бути розробником, але вміння вносити невеликі правки в код (наприклад, форматування тексту, вбудовування відео чи інтерактивних елементів) критично важливе для кастомізації та швидкого виправлення помилок.
- Управління хостингом та доменом: розуміння, як зареєструвати домен, обрати хостинг, працювати з FTP-клієнтами (для завантаження файлів) та контрольною панеллю хостингу (CPanel або аналог).
- Цифрова безпека: вміння забезпечувати базовий захист сайту (використання HTTPS, налаштування складних паролів, регулярне оновлення CMS та плагінів) для захисту освітнього контенту та даних від кіберзагроз, що є особливо актуальним в умовах війни.
- Оптимізація контенту: вміння стискати зображення та відео, щоб забезпечити швидке завантаження сторінок. Це критично для студентів, які можуть мати обмежений доступ до швидкісного інтернету (наприклад, через мобільний зв'язок або перебої з електроенергією).

2. Навички управління освітнім контентом та методичні навички

Вебсайт має бути не просто сховищем файлів, а ефективним навчальним середовищем:

- Дизайн освітнього контенту: вміння структурувати навчальний матеріал (лекції, завдання, тести) логічно та візуально привабливо, застосовуючи принципи мікронавчання та візуалізації.
- Мультимедійна грамотність: навички запису, редагування та розміщення освітнього відео (запис відеолекцій, інструкцій), створення подкастів або інтерактивних презентацій.
- Робота з гіпертекстом: вміння створювати ефективну внутрішню навігацію (систему посилань), що дозволяє студенту легко переходити між темами, завданнями та додатковими ресурсами.
- Академічна доброчесність: вміння правильно посилатися на джерела та чітко розмежовувати власний та запозичений контент.

3. Комунікаційні та аналітичні навички

- Зворотний зв'язок та комунікація: вміння інтегрувати та ефективно використовувати форми зворотного зв'язку, чат-боти або посилання на месенджери/форуми. Викладач повинен вміти оперативно відповідати на запити, підтримуючи постійний зв'язок зі студентами, які можуть перебувати у важких умовах.
- Навички веб-аналітики: вміння користуватися інструментами (наприклад, Google Analytics) для відстеження відвідуваності, географії студентів, вподобань щодо перегляду матеріалів.
- SEO (Search Engine Optimization) для науковців: вміння оптимізувати контент сайту (використання ключових слів, метатегів, підписів до зображень) для того, щоб наукові статті та професійний профіль легко знаходили пошукові системи (Google Scholar, звичайний Google), підвищуючи міжнародну видимість українського викладача та його досліджень.

Існує низка системних та індивідуальних причин, чому сьогодні, незважаючи на критичну необхідність, дуже мало викладачів закладів вищої освіти в Україні створюють, ведуть та підтримують власні персональні вебсайти. Ця проблема багатогранна і посилюється умовами воєнного часу.

Головна проблема полягає у відсутності системної мотивації, надмірному навантаженні та низькій цифровій компетентності значної частини викладацького складу. Насамперед, викладачі зіштовхуються з критичним браком часу через зростання навчального, методичного та бюрократичного навантаження, особливо в умовах дистанційної роботи та частих змін у розкладі, спричинених безпековими факторами. Створення та регулярне оновлення якісного вебсайту вимагає значних часових витрат, які не враховуються як повноцінна частина їхнього робочого часу і, відповідно, не оплачуються. По-друге, існує значний розрив у цифрових навичках, як це вже було зазначено: не всі викладачі володіють необхідними технічними компетенціями для роботи з CMS, хостингом та дизайном, а ті, хто володіє, часто не бачать у цьому прямої кар'єрної вигоди. По-третє, багато викладачів вважають, що їхні потреби повністю покриваються інституційними ресурсами – офіційним сайтом ЗВО або корпоративними LMS (Moodle, Google Classroom), і не розуміють цінності незалежного, брендovanого ресурсу для наукової та міжнародної діяльності. Додатковим стримуючим фактором є фінансове питання, оскільки утримання домену та якісного хостингу вимагає регулярних особистих вкладень, які часто не покриваються університетом.

Для активізації створення персональних вебсайтів необхідний комплекс заходів, що охоплює мотивацію, навчання та інфраструктурну підтримку. По-перше, мотивувати викладачів можна через включення персонального вебсайту до системи їхньої професійної оцінки та кар'єрного зростання. Вебсайт має бути офіційно визнаний як ключовий інструмент міжнародної видимості та академічної мобільності. По-друге, ЗВО мають забезпечити інфраструктурну та технічну підтримку. Це включає створення університетської субдоменної зони та надання викладачам безкоштовного хостингу та готових, стандартизованих шаблонів на базі дружніх CMS (наприклад, WordPress), що вимагає мінімальних технічних навичок для наповнення. По-третє, життєво необхідним є систематичне навчання.

Потрібно організовувати практичні інтенсивні курси з акцентом на швидке створення сайту та ефективне управління контентом, а не на програмування. Лише поєднання фінансового стимулювання, визнання на інституційному рівні та надання простих технологічних рішень може зламати бар'єр і перетворити персональний вебсайт з особистої ініціативи на стандарт професійної діяльності сучасного українського викладача ЗВО.

Висновки до розділу I

У Розділі I «Теоретичні засади професійного розвитку викладача в умовах цифровізації» було виконано всебічний аналіз науково-теоретичних джерел, присвячених сутності, змісту та інноваційним ресурсам професійного розвитку викладача закладу вищої освіти в умовах тотальної цифровізації суспільства. Здійснено вивчення впливу масової інтеграції інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на трансформацію освітнього простору та вимог до педагогічної діяльності в Україні, що особливо актуалізується в умовах воєнного стану, коли дистанційні та цифрові інструменти стають основою освітньої стійкості.

У ході дослідження було розглянуто фундаментальні аспекти формування професійної компетентності викладача. Особливу увагу приділено концептуалізації ключових понять, які визначають рамку сучасної педагогічної діяльності. В результаті теоретичного опрацювання науково-педагогічних джерел, а також шляхом узагальнення та систематизації наявних підходів, було уточнено та сформульовано авторське бачення низки дефініцій, необхідних для цілей магістерської роботи.

Зокрема, було уточнено поняття *цифрове освітнє середовище*, яке розглядається як динамічна, технологічно насичена система, що забезпечує організаційні, дидактичні та технічні умови для реалізації всіх форм освітнього процесу та професійного розвитку викладача. У цьому контексті уточнено поняття *цифрова компетентність викладача ЗВО*, яке визначено як інтегративну якість особистості, що охоплює знання, навички та готовність

ефективно застосовувати ІКТ та, зокрема, веб-технології для забезпечення високої якості викладання, наукової роботи та професійної самореалізації.

На основі аналізу праць провідних науковців (Трофименко О. Г., Балюк В., Кононець Н., Топольник Я. та ін.) надано власне визначення *веб-технологій* у розрізі освітньої діяльності, розуміючи їх як комплекс цифрових інструментів, платформ, стандартів та методик, які використовуються для доставки, управління, створення та підтримки освітнього контенту й процесів через мережу Інтернет. Досліджено їхню суттєву роль в освітньому процесі, яка полягає у забезпеченні гнучкості, індивідуалізації та інтерактивності навчання. Встановлено, що ключовими особливостями їхнього функціонування є використання глобальних мереж, гіпертекстова організація ресурсів, доступ через веб-оглядач та можливість необмеженої кількості користувачів.

Як кінцевий продукт та користувацький інтерфейс застосування веб-технологій, досліджено категорію веб-сайтів. Проведено класифікацію освітніх веб-сайтів за їхнім призначенням (офіційні, навчальних закладів, культурно-освітні, тематичні та ін.) та визначено, що ключовим інноваційним ресурсом професійного розвитку є саме персональний веб-сайт викладача.

Було уточнено поняття *освітній веб-сайт*, яке розглядається як інформаційний ресурс, що забезпечує цілеспрямований освітній процес, відповідний запитам суспільства, та відіграє критично важливу роль у підтриманні безперервності навчання для України в умовах воєнного стану та інтеграції у світовий освітній простір.

Сформульовано визначення *веб-сайту викладача (персонального веб-сайту)* як індивідуального, керованого педагогом електронного ресурсу, що виступає в якості «робочого кабінету» та має багатоцільове значення: слугує сайт-візитівкою для підтримки професійного іміджу, є базою для наукової творчості та пошуку партнерів, інструментом для організації освітнього

процесу (розміщення електронних комплексів дисциплін) та засобом організації взаємодії зі студентами (дистанційна підтримка, комунікація).

Таким чином, у Розділі I сформовано надійну теоретичну базу дослідження, яка засвідчила, що персональний веб-сайт викладача ЗВО є необхідним інноваційним ресурсом, що значно підвищує якість його професійної діяльності та адаптує її до вимог цифрової епохи.

Незважаючи на значну теоретичну значимість персонального веб-сайту, актуальним залишається питання практичної готовності викладачів до його використання. Тому, подальша робота дослідника буде зосереджена на емпіричному підтвердженні висунутих теоретичних положень та розробці програми формування навичок створення персонального веб-сайту викладача ЗВО.

РОЗДІЛ II ДІАГНОСТИКА ГОТОВНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ ПЕРСОНАЛЬНИХ ВЕБ-САЙТІВ ТА МЕТОДИКА ВДОСКОНАЛЕННЯ ЇХНЬОЇ ПІДГОТОВКИ

2.1. Діагностика рівня володіння веб-технологіями та сформованості навичок створення персональних веб-сайтів у викладачів і майбутніх фахівців

Проведене у Розділі I теоретичне дослідження ґрунтовно довело, що в умовах цифровізації освітнього середовища та вимог до цифрової компетентності викладача, персональний веб-сайт є не просто бажаним, а необхідним інноваційним ресурсом професійного розвитку. Він виступає як індивідуальний, керований електронний ресурс, що слугує інструментом для підтримки професійного іміджу, організації освітнього процесу, розміщення навчальних матеріалів та забезпечення взаємодії зі студентами.

Незважаючи на значну теоретичну значущість та обґрунтовану необхідність використання веб-сайтів у діяльності викладачів, актуальним залишається питання практичної готовності науково-педагогічного персоналу та майбутніх фахівців до реалізації цього інноваційного потенціалу. Перехід від теоретичних положень до їх емпіричного підтвердження та розробки дієвої методики становить головний зміст Розділу II.

Діагностика виступає критично важливим, першим кроком у цьому емпіричному блоці дослідження. Вона необхідна для:

- Визначення актуального рівня володіння викладачами та майбутніми фахівцями веб-технологіями (HTML, CSS, системи керування контентом тощо) та сформованості практичних навичок зі створення, наповнення та підтримки персональних веб-сайтів.
- Ідентифікація конкретних проблемних зон, бар'єрів та дефіцитів компетентностей, які перешкоджають ефективному використанню веб-сайтів у професійній діяльності.

- Отримані діагностичні дані стануть об'єктивною емпіричною базою для розробки програми формування/вдосконалення навичок створення персонального веб-сайту викладача ЗВО.

Організація нашого магістерського дослідження передбачала декілька етапів. Аналітичний етап (1.10.2024-24.02.2025) – етап теоретичного вивчення проблеми. Нами було:

- досліджено проблеми цифровізації освітнього процесу, сучасні вимоги до викладача;
- уточнено поняття «цифрове освітнє середовище», «цифрова компетентність викладача ЗВО»;
- дано визначення поняття «веб-технології» у розрізі освітньої діяльності, поняття «веб-сайт викладача»
- визначено комплекс технічних, методичних та комунікативних навичок, необхідних викладачу для створення та використання персонального веб-сайту.

Експериментальний етап займав період з 25.02. – 1.09.2025 рр. Ми обрали констатувальний вид педагогічного експерименту. Констатувальний експеримент є початковим, обов'язковим етапом будь-якого емпіричного педагогічного дослідження. Спираючись на наведені визначення (Лук'янець О.Л., Криштанович С., Пшенична О.), його сутність можна визначити так [31; 33].

1. Основна мета - констатувати (зафіксувати) наявний, поточний стан функціонування предмета дослідження. Це означає виявлення та об'єктивне вимірювання базового (вихідного) рівня розвитку, наявності чи сформованості певної педагогічної якості, знань, умінь, навичок або психічних процесів у суб'єктів дослідження.
2. Час проведення - проводиться до початку будь-якого цілеспрямованого педагогічного впливу (формульованого експерименту). Він слугує діагностичним зрізом.

3. Методологія - це комплексний метод, що включає як кількісні (анкетування, тестування, реєстрація), так і якісні методи (бесіди, інтерв'ю, аналіз документації), спрямовані на максимально об'єктивне виявлення стану досліджуваного явища.

У рамках нашого дослідження метою констатувального експерименту було вимірювання актуального рівня володіння веб-технологіями та сформованості практичних навичок створення персональних веб-сайтів діючими викладачами ЗВО та здобувачами вищої освіти на етапі їх професійної підготовки. Отримані результати надали б змогу ідентифікування конкретних прогалин у знаннях респондентів, обґрунтувати та визначити змістове наповнення методики підготовки до створення та використання веб-сайтів викладачами.

Виходячи з цього нами були:

1. Підібраний діагностичний інструментарій для дослідження активності використання веб-технологій у освітній діяльності, користування веб-сайтами, наявність персональних веб-сайтів, рівень мотивації щодо створення та використання у професійній діяльності персональних веб-сайтів викладача, наявність навичок щодо їх створення та використання.
2. Обрані групи респондентів (здобувачі освіти та викладачі)
3. Проведене опитування, оброблені отримані результати
4. На основі отриманих результатів розроблені практичні заняття з формування навичок створення та використання у професійній діяльності веб-сайтів.

Для комплексного розв'язання поставлених завдань, досягнення мети дослідження був застосований набір наукових методів, які умовно розділені на три групи:

1. Теоретичні методи:

- опрацювання та критичний аналіз науково-педагогічної, психологічної літератури, що дозволило визначити сутність персонального веб-сайту викладача як інноваційного ресурсу.
- систематизація та узагальнення теоретичних засад дослідження, що забезпечило логічну послідовність викладу матеріалу.
- конкретизація основних понять («цифровізація освітнього середовища», «цифрова компетентність викладача», «веб-сайт викладача», інші) та їхній синтез для формування цілісного погляду на проблему.

2. Емпіричні методи:

- діагностичне анкетування викладачів та здобувачів освіти, проведене за спеціально розробленими анкетами, для встановлення їхнього поточного рівня володіння веб-технологіями та досвіду створення й використання персональних веб-сайтів.
- проведення цільових бесід та глибинних інтерв'ю з окремими учасниками дослідження. Цей метод використовувався для якісного уточнення неоднозначних кількісних відповідей, а також для вивчення позитивного чи цікавого досвіду розробки та застосування веб-ресурсів у професійній діяльності.

3. Математичні та статистичні методи:

- кількісна обробка даних, отримана за результатами анкетування.
- ранжування показників, зокрема за ступенем значущості певних веб-технологій або за рівнем активності їхнього використання, що дозволило визначити пріоритети для розробки формувальної методики.

Базою проведення констатуючого експерименту був обраний Одеський національний університет імені І.І.Мечникова. Нами було опитані:

- здобувачі першого (бакалаврського) рівня освіти спеціальностей 032 Історія та археологія, 035 Філологія (035.041 Германські мови та

- літератури (переклад включно), перша – англійська; 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька), 053 Психологія;
- здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти – спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки (А1 освітні науки), 033 Філософія, 035 Філологія (035.055. Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька; 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська), 053 Психологія;
 - викладачі Одеського національного університету імені І.І.Мечникова, Відокремленого структурного підрозділу «Фаховий коледж Одеського національного університету імені І.І.Мечникова», Одеського фахового коледжу комп'ютерних технологій.

Загальна кількість респондентів – 51 здобувач освіти, 29 викладачів.

Нами були розроблені змішані, анонімні за формою анкети, які розповсюджувалися серед респондентів через Гуглформи:

- Анкета для виявлення рівня активності використання веб-технологій у освітній діяльності (для викладачів) (Додаток А)
- Анкета для виявлення рівня активності використання веб-технологій студентами у навчальній діяльності (Додаток Б)
- Анкета для діагностики рівня володіння навичками створення та використання веб-сайту викладача у власній освітній діяльності (для викладачів та здобувачів освіти) (Додаток В, Додаток Д)

Інтерв'ю ми використовували у випадку, коли за результатами анкетування був виявлений значний досвід розробки та використання персонального веб-сайту. Питання розроблялися окремо для викладачів та здобувачів освіти (Додаток Ж, Додаток З).

Експериментальний етап дослідження співпав із періодом проходження Асистентської (педагогічної) практики здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки. Це надало унікальну можливість: спостерігати за поточною організацією

освітнього процесу на тих спеціальностях, де було проведено попереднє анкетування (зокрема, за особливостями використання викладачами та студентами веб-технологій та персональних ресурсів); провести пілотні заняття з розробленого спецкурсу; отримати зворотний зв'язок від учасників (викладачів та магістрантів) щодо доцільності, ефективності та практичної цінності запропонованих методичних матеріалів та занять.

Узагальнюючий етап дослідження (1.09–28.11.2025) - було здійснено комплексне узагальнення усіх отриманих емпіричних даних: аналіз результатів проведеної діагностики щодо рівня готовності викладачів та здобувачів до створення та використання веб-сайтів; оцінка ефективності впровадження розроблених практичних занять та аналіз отриманого від учасників зворотного зв'язку.

Загалом, у дослідженні взяла участь 80 осіб, з яких 51 – здобувачі освіти, а 29 – викладачі. Ядро студентської вибірки було представлене молодими людьми до 25 років – здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 31 та здобувачі (другого) магістерського рівня вищої освіти 20. (Рис.2.1.)

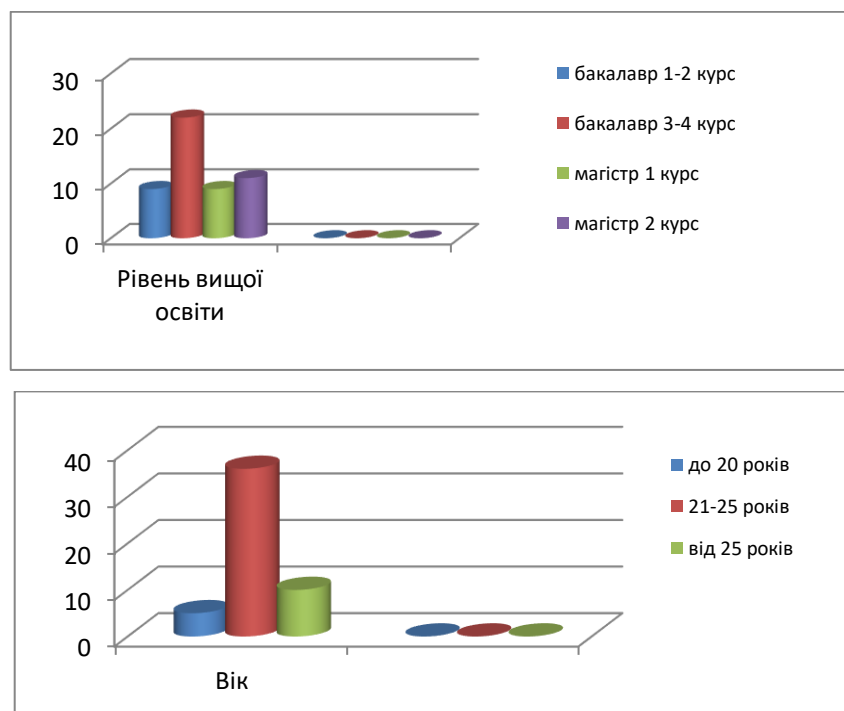

Рис 2.1. Соціологічний портрет респондентів (здобувачі вищої освіти)

Серед 29 респондентів-викладачів домінує середня та старша вікова категорія. За стажем більшість належить до досвідчених педагогів, які мають 6–15 років або понад 15 років викладацького стажу. Це критично важливо, оскільки ця група сформувала свої методики до епохи тотальної цифровізації, що може створювати певні бар'єри у впровадженні інновацій. 15 осіб мають ступінь кандидата наук (доктора філософії PhD), а 5 – ступінь доктора наук, що вказує на їхню високу наукову активність та, ймовірно, інтерес до використання веб-сайту як інструменту SEO-оптимізації та просування наукового профілю. 9 викладачів коледжів доповнюють вибірку практичним досвідом роботи з більш прикладними освітніми завданнями. Їхня зацікавленість проблемою веб-сайту викладача є рефлексивною: вони усвідомлюють необхідність освоєння цих навичок, але часто відчують брак технічних знань та часу, про що свідчить їхня готовність до проходження цільових практичних тренінгів. (Рис.2.2.)

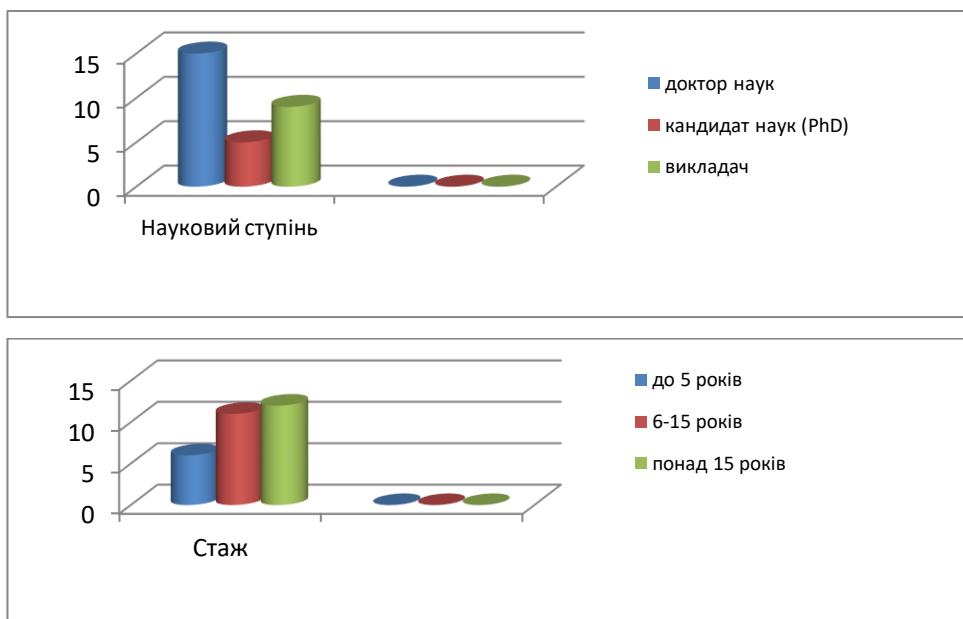

Рис. 2.2. Соціологічний портрет респондентів (викладачі)

За результатами опитування за Анкетою для виявлення рівня активності використання веб-технологій у освітній діяльності можна сказати, що на питання Блоку 1 «Обізнаність та джерела знань» 100% викладачів розуміють важливість та сутність освітніх веб-технологій, ідентифікуючи як необхідні компоненти LMS, мультимедіа-інструменти та сервіси спільної роботи.

Однак, більшість респондентів (понад 55%) оцінює свій рівень володіння технологіями як «Середній», чітко вказуючи, що «впевнено використовують стандартні сервіси, але технічні нюанси часто викликають запитання». Це означає, що їхня цифрова активність зводиться до споживання та використання вже розроблених і відомих платформ, а не до створення власних веб-рішень. (Рис. 2.3.)

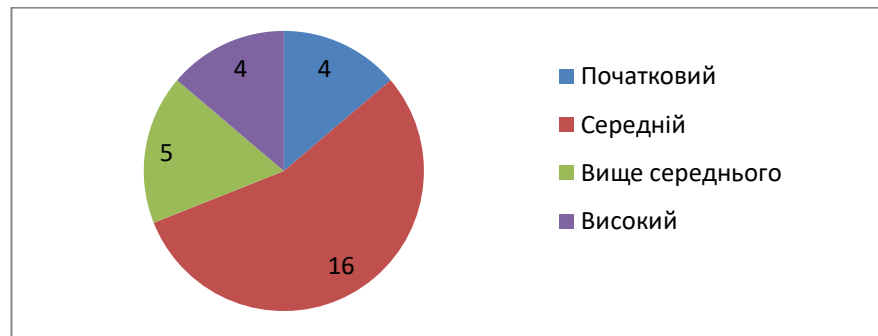

Рис. 2.3. Самооцінка рівня навичок використання веб-технологій
(викладачі N=29)

Як наслідок, значна частина викладачів відчуває брак знань у вузькоспеціалізованих сферах, необхідних для створення та адміністрування персонального сайту (наприклад, управління хостингом, SEO-оптимізація). Особливий вплив має стаж: серед викладачів, які мають понад 15 років стажу, простежується упередженість щодо можливості веб-технологій повністю перекрити традиційні методи викладання. Ця група (орієнтовно 40% від загальної кількості) схильна віддавати перевагу комбінації методів, що слугує значним психологічним бар'єром для повного впровадження інновацій. Таким чином, викладачі знають що робити, але не володіють навичками як це створити, і віддають перевагу вже розробленим та перевіреним сервісам.

Аналіз відповідей 29 викладачів за Блоком 2 засвідчив чітке домінування Google Classroom як основного інструменту для організації навчального процесу. Більшість викладачів (понад 85%, що становить приблизно 25 осіб) регулярно використовують веб-технології для організації навчання, що підкреслює їхню загальну цифрову адаптованість. Проте, їхній

вибір інструментів обмежений готовими, високоадаптованими платформами: абсолютна більшість (практично 95%) використовує Google Classroom як центральну LMS. Водночас, інтерактивні інструменти, такі як Kahoot, Quizizz, Mentimeter, використовуються лише іноді (приблизно 60% викладачів), що вони пояснюють браком часу на розробку контенту та недостатністю часу на занятті для їх повноцінного впровадження.

У сфері науково-дослідної роботи викладачі демонструють високу свідомість: 100% респондентів визнають важливим і корисним використання спеціалізованих електронних ресурсів, таких як Scopus, Web of Science, Google Scholar та ResearchGate. Це свідчить про їхнє прагнення до міжнародної наукової видимості.

Узагальнюючи, більшість викладачів (понад 70%) визнають недостатність навичок для створення власних веб-рішень, акцентуючи на тому, що більшу частину навичок вони опанували самостійно через необхідність, а не через системну підготовку. Це підкреслює потребу у цільових, практичних тренінгах, спрямованих саме на створення персональних веб-сайтів, а не на використання вже готових LMS. Узагальнені результати щодо відповідей за Блоком 2 можна представити у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1.

Блок 2. Активність використання вбе-технологій (викладачі)

Категорія	Варіант відповіді	%	(N=29)
Використання веб-технологій для організації навчання	Регулярно використовую	85%	25
Основна LMS	Google Classroom (Використовую як основний інструмент)	95%	28
Використання інтерактивних інструментів (Kahoot, Quizizz, Mentimeter)	Іноді/Рідко	60%	17
Використання наукових ресурсів (Scopus, WoS, Google Scholar, ResearchGate)	Визнаю важливим та корисним (Регулярно використовую для НДР)	100%	29

Опанування навичок	Самостійно (Основний шлях опанування більшості навичок)	70%	20
--------------------	---	-----	----

Аналіз відповідей 29 викладачів за Блоком 3 підтвердив високу загальну мотивацію до опанування та використання веб-технологій (її визнали важливою понад 80% респондентів). Однак, ця мотивація є нерівномірною: виявлено чітку залежність між віком/стажем та рівнем готовності, оскільки викладачі зі стажем понад 15 років мають нижчий рівень мотивації до інтеграції інновацій.

Головним бар'єром для активнішого використання технологій викладачі одногосно назвали нестачу часу (на підготовку, освоєння та інтеграцію), цю проблему обрали понад 75% опитаних. Також критичними бар'єрами є технічні обмеження (проблеми з обладнанням та брак підтримки), про що заявили близько 60% респондентів, а також складність інтеграції у навчальні плани та фінансові витрати (близько 50%).

Для подолання цих проблем викладачі висловили чіткий запит на практико-орієнтовані формати навчання: найбажанішими є короткі, інтенсивні практичні тренінги (воркшопи) з однієї конкретної технології (понад 50% відповідей), а також індивідуальні консультації з ІТ-фахівцями та доступ до якісних відеоінструкцій (сукупно ці варіанти обрали близько 40%). Це свідчить про необхідність точкового, гнучкого навчання, що мінімізує витрати часу. Загальну інформацію щодо відповіді респондентів за цим блоком можна представити у вигляді таблиці (Таблиця 2.2.)

Таблиця 2.2.

**Блок 3. Мотивація, ключові бар'єри та бажані форми навчання
(викладачі)**

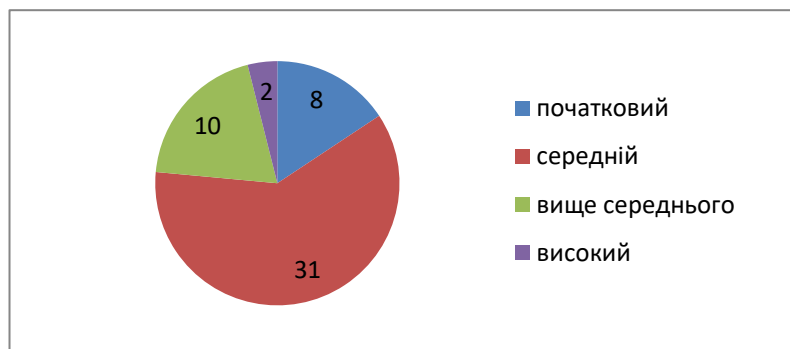
Категорія показника	Конкретний показник	%	(N=29)	Примітки
Мотивація	Висока мотивація (Вважають важливим/корисним використання)	83%	24	Відображає загальний рівень зацікавленості.
	Низька	17%	5	Відображає тих,

	мотивація/Упередженість (Низька мотивація, часто корелює зі стажем >15 років)			хто сумнівається в ефективності.
Ключові бар'єри (Множинний вибір)	Нестача часу (на підготовку, освоєння та інтеграцію)	75%	22	Найбільш критичний бар'єр.
	Технічні обмеження (проблеми з обладнанням/Інтернетом, брак підтримки)	60%	17	
	Фінансові витрати (потреба у платних ліцензіях/програмах)	50%	15	
	Складність інтеграції в існуючі навчальні програми	45%	13	
Бажані форми навчання (Пріоритетний вибір)	Короткі, інтенсивні практичні тренінги (воркшопи)	55%	16	Найбільш бажаний формат.
	Індивідуальні консультації з ІТ-фахівцем	35%	10	
	Доступ до якісних відеоінструкцій та посібників	10%	3	

Цікавим для нашого дослідження було порівняння результатів опитування за Анкета для виявлення рівня активності використання веб-технологій студентами у навчальній діяльності. Аналіз відповідей 51 студента за Блоком А «Досвід та самооцінка» виявив, що загальне використання веб-технологій є високим, але має реактивний характер, оскільки більшість студентів (близько 60%, або 31 особа) оцінили свій рівень цифрової компетентності як «Середній», що означає впевнене використання вже готових сервісів та LMS без достатніх навичок їхнього самостійного створення. Мета їхньої активності чітко сфокусована на виконанні навчальних завдань викладачів та організації поточного процесу.

При цьому, виявлено чітку диференціацію за освітнім рівнем: студенти 1–2 курсів (приблизно 30%, або 15 осіб) демонструють найнижчий рівень мотивації до самостійної розробки, тоді як магістри 1–2 року навчання (орієнтовно 30%, або 15 осіб) використовують технології більш часто та усвідомлено для самоосвіти та пошуку наукової інформації, демонструючи

вищу, але все ще обмежену, мотивацію до використання веб-технологій. Таким чином, хоча активність студентів висока, вона переважно спрямована на споживання цифрового контенту, а не на формування власного професійного веб-простору, що підкреслює необхідність цільового навчання навичкам створення.

*Рис. 2.3. Самооцінка рівня навичок використання веб-технологій
(здобувачі освіти N=51)*

Аналіз відповідей здобувачів освіти за Блоком 2 показав, що, хоча студенти загалом розуміють сутність веб-технологій, вони демонструють брак роботи з їхнім функціоналом та не до кінця усвідомлюють їхню відмінність від традиційних технологій навчання. У навчальному процесі використання веб-технологій переважно реактивне: близько 90% студентів (46 осіб) залучені до роботи у Google Classroom, які створені викладачами, тоді як інші інструменти, зокрема Moodle та Microsoft Teams, названі нефункціональними в університеті, але можуть використовуватись на курсах неформальної освіти. Інтерактивні інструменти, такі як Kahoot! / Quizizz, використовуються рідко (менше 40% відповідей). У сфері науково-дослідної роботи простежується значна пасивність: здобувачі 1–2 курсів майже не користуються професійними базами даних Google Scholar / ResearchGate, і лише магістри 1–2 року навчання продемонстрували більшу, хоч і незначну, обізнаність. Критично важливим є те, що персональні веб-сайти викладачів загалом не використовуються у навчальному процесі. Загалом, результати свідчать, що студенти розуміють сутність технологій, але їхній низький рівень роботи з функціоналом та пасивне використання інструментів

вимагають цілеспрямованого навчання. Основні результати опитування за цим блоком можна представити у таблиці (Таблиця 2.3.)

Таблиця 2.3.

Блок 2. Активність використання веб-технологій

Категорія показника	Конкретний показник	%	(N=51)	Примітки
Основний інструмент для організації навчання	Google Classroom (Створений викладачами)	90%	46	Домінування однієї LMS, використання є пасивним (споживання контенту).
Розуміння сутності веб-технологій	Не до кінця розуміють (сутність та відмінність від традиційних технологій)	55%	28	Вказує на брак роботи з функціоналом та акцент на готові рішення.
Використання інтерактивних інструментів	Рідко (виконують завдання з Kahoot! / Quizizz)	40%	20	Свідчить про брак активного функціоналу в навчальному процесі.
Використання персональних веб-сайтів викладачів	Не використовують у процесі навчання (виняток – Іноземна мова)	85%	43	Підтверджує відсутність керованих викладачами веб-просторів.
Використання науково-дослідних ресурсів (Google Scholar / ResearchGate)	Майже не користуються (особливо 1–2 курси)	75%	38	Підтверджує низьку обізнаність у академічних ресурсах, крім магістрів.
Використання інших LMS	Moodle / Microsoft Teams (не працюють в університеті)	65%	33	Свідчить про обмеження внутрішніх університетських систем.

Аналіз відповідей за Блоком 4 засвідчив, що активність студентів у використанні веб-інструментів є пасивною, оскільки 80% респондентів (41 особа) використовують Telegram/Viber як основний, простий канал зв'язку, а Google Docs для спільної роботи залучають лише 50% (25 осіб).

Критичним є те, що складніші інструменти, як-от персональні сайти, блоги, та бази даних, використовуються майже ніколи (85%, або 43 особи). Студенти покладаються на самостійний пошук веб-ресурсів (70%, або 36 осіб), оскільки лише деякі викладачі (30%, або 15 осіб) надають прямі посилання на власні або корисні освітні ресурси (Таблиця 2.4.)

Таблиця 2.4.

Блок 4. Активність у пошуку та використанні веб-інструментів

Категорія показника	Конкретний показник	%	(N=51)	Примітки
Основні канали комунікації	Telegram/Viber (для зв'язку)	80%	41	Надзвичайно висока залежність від месенджерів як основного інструменту комунікації.
Спільна робота	Google Docs (іноді для роботи у групах)	50%	25	Середній рівень володіння хмарними сервісами.
Використання складних веб-ресурсів	Персональні сайти, блоги, бази даних (майже ніколи)	85%	43	Низький рівень використання складних інструментів.
Джерело веб-ресурсів	Самостійний пошук (студенти шукають веб-ресурси самостійно)	70%	36	Низька ініціатива викладачів у наданні посилань.
	Лише деякі викладачі надають посилання на власні/корисні ресурси	30%	15	Обмежена участь викладачів у інтеграції веб-ресурсів.
Мотивація до створення	Бажання використовувати/створювати (під час практик)	65%	33	Висока мотивація, але відсутність досвіду та програми навчання.

Проте, виявлено позитивну тенденцію: студенти 4 курсів та магістри демонструють більш свідомий пошук та використання спеціалізованих ресурсів. Загальне бажання використовувати і навіть створювати власний веб-контент під час педагогічних чи асистентських практик є високим (65%,

або 33 особи). Ця висока мотивація залишається нереалізованою через відсутність чіткої програми навчання та практичного досвіду.

Аналіз відповідей за Блоком 5 «Інтерес та потреби у навчанні» показав, що мотивація студентів до опанування нових технологій є надзвичайно високою (понад 85% респондентів, або 43 особи, обрали 4 або 5 балів за шкалою зацікавленості), що створює сприятливі умови для впровадження інновацій. Проте, ця висока зацікавленість супроводжується критичним браком практичного досвіду власного створення та обмеженим використанням складних інструментів під час поточного навчання.

Для усунення цього розриву між бажанням та вмінням студенти висунули чіткий запит на систематизоване, практико-орієнтоване навчання:

1. Більшість студентів (понад 75%, або 38 осіб) бажають отримати чіткі інструкції та навчання з використання освітніх веб-технологій.
2. Значна частка опитаних (понад 60%, або 31 особа) потребує включення окремих тем щодо створення веб-технологій під свої дисципліни або активного використання вже наявних ресурсів.
3. Також високий попит (понад 55%, або 28 осіб) мають окремі практичні заняття для відпрацювання конкретних навичок, що підтверджує орієнтацію на практичні результати.
4. Крім того, 45% здобувачів освіти (23 особи) виявили зацікавленість у міждисциплінарних курсах, сфокусованих на створенні відеоконтенту навчального призначення, веб-сайтів та інших складних цифрових продуктів.

Ці результати свідчать про готовність студентської спільноти до переходу від пасивного споживання контенту до активного створення власного професійного веб-простору, але вони потребують систематизованої програми навчання, інтегрованої у навчальний процес.

Наступне анкетування нами було проведено для виявлення рівня усвідомленості щодо проблеми створення та використання персональних веб-сайтів та діагностики наявних вмінь. Нами були запропоновані Анкети

діагностика рівня володіння навичками створення та використання персонального веб-сайту викладача (для викладачів та для здобувачів освіти)

Аналіз відповідей 29 викладачів та 51 здобувача освіти за Блоком, що стосувався ролі та наявності персональних веб-сайтів, виявив суттєві розбіжності у їхньому сприйнятті та готовності до створення власних цифрових ресурсів (Таблиця 2.5.)

Таблиця 2.5.

Порівняльний аналіз сприйняття та використання персональних веб-сайтів

Викладачі (N=29)	Студенти (N=51)
Переважає більшість викладачів (понад 70%, або приблизно 20 осіб) розглядають персональний веб-сайт насамперед як інструмент для підтримки професійного іміджу та сайт-візитівку для наукової та професійної видимості.	Студенти, навпаки, бачать головну роль веб-сайту у наданні допоміжних матеріалів для навчання та організації доступу до контенту викладачами (цю опцію обрали близько 60%, або 31 особа), що свідчить про їхнє сприйняття веб-сайту як допоміжного освітнього ресурсу, а не інструменту для формування власного іміджу чи наукової кар'єри.

Жоден з опитаних викладачів (0% від N=29) не зазначив, що володіє професійним, повноцінно підтримуваним веб-сайтом або блогом, що виступає в ролі «робочого кабінету». Це підтверджує критичний розрив між теоретичним розумінням важливості (про що свідчив Блок 3) та практичною реалізацією.

Серед здобувачів освіти власні персональні веб-сайти, пов'язані з репетиторською діяльністю або освітніми послугами, мають лише 5 осіб (10% від N=51), що вказує на низьку частку використання веб-простору для професійної самопрезентації. Деякі студенти описали власні відео-блоги або інші контентні проекти, але вони були спробою створення і на момент опитування не підтримувалися на постійній основі, що свідчить про брак сталості навичок.

Узагальнюючи, можна сказати, що незважаючи на високу загальну мотивацію до використання технологій, ані викладачі, ані студенти не продемонстрували наявність функціональних, професійних веб-сайтів. Викладачі розуміють їхню роль як інструмент іміджу, але не мають навичок створення; студенти бачать їх як джерело навчальних матеріалів, але також не мають досвіду створення. Ця ситуація підтверджує гостру необхідність цілеспрямованої програми навчання навичкам створення персонального веб-простору.

Аналіз самооцінки рівня володіння технічними та цифровими навичками за Блоком 3 (для викладачів) та Блоком А (для студентів) серед 29 викладачів та 51 здобувача освіти підтвердив загальну недостатність навичок у обох групах, хоча студенти демонструють вищі показники лише у використанні базових сервісів. У цілому, більшість опитаних (понад 60% у обох групах, тобто близько 18 викладачів та 31 студент) оцінили свій рівень як «Середній», що означає впевнене використання готових платформ, але недостатність навичок для створення.

Критичним є те, що фундаментальні навички створення веб-ресурсів відсутні як у викладачів, так і у студентів.

- викладачам (понад 70%, або 20 осіб, визнали брак знань) найбільше бракує навичок адміністрування веб-сайту, застосування SEO-методів для наукової видимості та використання веб-аналітики для оцінки ефективності контенту.
- студентам (понад 60%, або 31 особа, обрали ці варіанти як найбільш необхідні) не вистачає навичок створення особистого веб-простору (сайт-портфолію, блог) та створення якісного візуального контенту (інфографіка).

Спостерігається пряма кореляція: оскільки викладачі не володіють навичками розробки та аналізу власного веб-простору, вони не можуть передати ці навички студентам, в результаті чого здобувачі освіти, попри високу мотивацію, також не опановують навички створення та професійної

самопрезентації у цифровому середовищі. Це створює замкнене коло, де панує пасивне споживання готового контенту. Загальну інформацію за результатами анкетування за Блоком Технічні та цифрові навички (створення та обслуговування) можна представити у таблиці 2.6.

Таблиця 2.6.

Технічні та цифрові навички (дефіцит навичок)

Цільові показники	Група (N)	Дефіцит (%)	Кількість (N)	Напрямок для подальшого моніторингу
Створення власного професійного веб-сайту (Повноцінний, підтримуваний ресурс)	Викладачі (29)	100%	29	Наявність робочого сайту після навчання.
Вміння створювати особистий веб-простір (Портфоліо, блог)	Студенти (51)	~60%	31	Формування навички створення власного іміджевого ресурсу.
Володіння SEO-методами (Оптимізація для підвищення наукової та професійної видимості)	Викладачі (29)	~70%	20	Здатність застосовувати ключові слова та метатеги.
Обізнаність із SEO-методами (Пошукова оптимізація робіт/портфолію)	Студенти (51)	80%	41	Рівень знань, необхідний для пошукової оптимізації своїх проєктів.
Використання інструментів веб-аналітики (Налаштування Google Analytics/статистики CMS)	Викладачі (29)	75%	22	Здатність відстежувати ефективність контенту (трафік, популярність).
Вміння	Студенти	90%	46	Набуття навички

використовувати веб-аналітику (Для відстеження популярності контенту)	(51)			відстеження відвідуваності власних/навчальних ресурсів.
---	------	--	--	---

Аналіз результатів опитування за Блоком 4 «Управління освітнім контентом та методичні навички», сфокусованих на створенні персональних веб-сайтів, показав, що як у 29 викладачів, так і у 51 студента відсутня цілісна навичка конструювання власного веб-ресурсу, хоча обидві групи володіють окремими, фрагментарними елементами. Викладачі демонструють краще методичне бачення ролі веб-сайту, розуміючи, де і як його можна використовувати. Їхні частково сформовані навички проявляються у здатності систематизувати та структурувати контент у межах готових платформ (близько 80%, або 23 особи, регулярно використовують LMS), що є основою для навігації веб-сайту, та створювати окремі навчальні елементи (тести, опитування). Понад 70% викладачів (20 осіб) усвідомлюють методичний потенціал веб-сайту як джерела допоміжних матеріалів та інструменту підтримки професійного іміджу, але не мають технічної спроможності це реалізувати. Студенти демонструють трохи кращі показники в окремих технічних аспектах, наприклад, близько 50% (25 осіб) мають досвід організації спільної роботи у хмарних сервісах, що є частиною управління контентом, і мають краще розуміння інтерактивності контенту. Проте, їхні навички є розрізненими: вони мають невеликий досвід у створенні якісного візуального контенту (хоча 55% потребують навчання цій навичці), але їм повністю бракує досвіду конструювання власного веб-сайту та об'єднання цих елементів у цілісну, методично виважену систему. Загальні результати опитування за блоком можна представити у таблиці 2.7.

Таблиця 2.7.

Створення та обслуговування веб-ресурсів (дефіцит навичок)

Цільові показники	Група (N)	Дефіцит (%)	Кількість (N)	Напрямок для подальшого моніторингу
-------------------	-----------	-------------	---------------	-------------------------------------

Створення власного професійного веб-сайту (Наявність повноцінного ресурсу)	Викладачі (29)	100%	29	Жоден викладач не володіє професійним веб-сайтом.
Створення особистого веб-простору (Сайт-портфоліо, блог)	Студенти (51)	60%	31	Брак навичок створення власного іміджевого ресурсу (запит на навчання).
Володіння SEO-методами (Оптимізація для підвищення видимості)	Викладачі (29)	70%	20	Викладачі визнали брак знань у підвищенні видимості наукового контенту.
Обізнаність із SEO-методами (Пошукова оптимізація робіт/портфоліо)	Студенти (51)	80%	41	Низька обізнаність, яка прямо залежить від навичок викладача.
Використання інструментів веб-аналітики (Налаштування Google Analytics/статистики CMS)	Викладачі (29)	75%	22	Невміння/небажання відстежувати ефективність своїх ресурсів.
Вміння використовувати веб-аналітику (Для відстеження популярності контенту)	Студенти (51)	90%	46	Набуття навички відстеження відвідуваності власних/навчальних ресурсів.
Створення якісного візуального контенту (Інфографіка, презентації)	Студенти (51)	55%	28	Запит на навчання створенню привабливих навчальних матеріалів.

Аналіз результатів анкетування за Блоком 5 (Комунікаційні та аналітичні навички) для студентів та відповідним розділом для викладачів підтвердив критичну проблему відсутності власних персональних веб-сайтів у обох груп, що створює значні бар'єри у формуванні необхідних

професійних навичок. В цілому, студенти демонструють кращу загальну обізнаність та вищі результати у використанні окремих комунікаційних навичок порівняно з викладачами. Наприклад, більшість студентів (понад 80%) легко інтегрують активні посилання на месенджери (Telegram, LinkedIn) та соціальні мережі у свої цифрові профілі, що є частиною необхідної навички зворотного зв'язку. Проте, жодна з груп не демонструє високих результатів, оскільки питання, які стосуються цілісної інтеграції комунікаційних та аналітичних інструментів у власний ресурс, залишаються не сформованими. Критичні аналітичні навички є прогалиною для обох груп: 75% викладачів (22 особи) не використовують інструменти веб-аналітики для відстеження активності на своїх ресурсах, а 90% студентів (46 осіб) не вміють їх налаштувати чи використовувати для аналізу відвідуваності. Схожа ситуація і з SEO-методами (оптимізація для пошукових систем), які є низькими у 70% викладачів (20 осіб) та 80% студентів (41 особа). Таким чином, окремі навички, як-от використання месенджерів та хмарних сховищ, присутні, але цілісний набір комунікаційних, аналітичних та SEO-навичок, необхідних для повноцінного управління персональним веб-сайтом, відсутній, що вказує на загальну недостатність сформованості цих ключових компетенцій. Загальні результати можна представити у вигляді таблиці (Таблиця 2.8.)

Таблиця 2.8.

Комунікаційні та аналітичні навички (дефіцит навичок)

Цільові показники	Група (N)	Дефіцит (%)	Кількість (N)	Напрямок для подальшого моніторингу
Аналітика контенту (Використання інструментів веб-аналітики)	Викладачі (29)	75%	22	Здатність налаштувати та використовувати веб-аналітику для оцінки ефективності контенту.
Аналітика	Студенти	90%	46	Набуття навички

контенту (Низьке вміння налаштувати веб-аналітику)	(51)			відстеження відвідуваності власних/навчальних ресурсів.
Просування контенту (Низьке застосування SEO-методів)	Викладачі (29)	70%	20	Здатність застосовувати ключові слова та метатеги для підвищення видимості.
Просування контенту (Низька обізнаність із SEO-методами)	Студенти (51)	80%	41	Підвищення обізнаності та формування навички пошукової оптимізації.
Комунікаційні елементи (Інтеграція форм зворотного зв'язку)	Студенти (51)	95%	48	Набуття навички інтеграції професійних інструментів зворотного зв'язку (форми).
Комунікаційні елементи (Базові) (Використання активних посилань на месенджери/соцмережі)	Студенти (51)	20%	10	Зниження дефіциту. (Зворотний показник: ~80% студентів використовують цей елемент у інших цифрових профілях, що свідчить про наявність базової навички, яку легко перенести на веб-сайт.)

Для більш точного визначення напрямку подальшої розробки програми формування навичок створення та використання веб-сайту викладача для професійного розвитку нами були також проведені інтерв'ю. Для інтерв'ю були залучені 4 здобувача освіти - 2 першого (бакалаврського) та 2 другого (магістерського) рівня вищої освіти, 2 викладача. Інтерв'ю з учасниками, які

продемонстрували найвищі показники в анкетах, підтвердило загальну тенденцію: у жодного з них немає повноцінного персонального веб-сайту, проте вони активно використовують окремі, високорозвинені елементи веб-технологій у навчальному процесі.

За результатами інтерв'ю ми виділили наступні проблеми:

1. Фокус на окремих елементах замість цілісності – учасники опитування зосереджуються на досконалому володінні окремими веб-технологіями, які фактично виконують функції веб-сайту, але в межах готових платформ.

- Викладачі використовують розширені функції LMS/Google Classroom для систематизації контенту та контролю, що відповідає їхньому методичному баченню ролі сайту як "робочого кабінету".
- Студенти активно використовують онлайн-конструктори (Tilda/Canva) для створення візуально привабливого контенту та чернеток портфоліо, що відображає їхній запит на навички візуалізації (55% дефіциту в опитуванні).

2. Чітке бачення цінності, але брак реалізації. Обидві групи усвідомлюють ключову роль персонального веб-сайту. Викладачі бачать його як інструмент професійного іміджу та зручної комунікації, а студенти — як інструмент для працевлаштування. Проте, навичка конструювання та об'єднання цих елементів в єдиний ресурс залишається не сформованою.

3. Критичний дефіцит аналітичних та промоційних навичок. Учасники прямо визнали, що не використовують веб-аналітику (Google Analytics) для відстеження ефективності контенту і не займаються SEO-оптимізацією своїх публікацій чи профілів. Це підтверджує найбільші показники дефіциту в Блоці 5 (90% у студентів, 75% у викладачів).

4. Бар'єри: Час і систематизація. Головний бар'єр для цієї досвідченої групи — нестача часу (критичний бар'єр в опитуванні) на перехід від розрізнених елементів до єдиної, підтримуваної системи та потреба у точкових, практичних тренінгах з технічних аспектів (SEO, Analytics), а не загальних курсів.

5. Комунікація. Як найбільш досвідчені у використанні веб-технологій, вони надають перевагу прямій інтеграції месенджерів (Telegram) для швидкого зворотного зв'язку, підтверджуючи загальну тенденцію студентів використовувати ці канали.

Узагальнення теоретичних засад та результатів діагностики підтверджує критичний дефіцит практичних навичок у здобувачів вищої освіти, особливо у сферах, що забезпечують ефективність та видимість персонального веб-сайту. З огляду на це, подальша розробка програми формування навичок створення особистого веб-простору повинна мати чітку практико-орієнтовану спрямованість. Такий цільовий підхід забезпечує підґрунтя для деталізації змісту та структури програми, що буде представлено у наступному параграфі 2.2.

2.2. Розробка програми формування навичок створення персонального веб-сайту

та організаційно-педагогічні рекомендації щодо її впровадження у ЗВО

Наступним етапом нашого дослідження була розробка концепції програми формування навичок створення персонального веб-сайту та змістового наповнення. Для визначення мети та завдань розробки веб-сайту викладача, що в свою чергу впливало на зміст теоретичних та практичних занять програми, ми дослідили сучасні наукові розробки цього питання.

Останнім часом персональні сторінки вчених стали предметом значної кількості наукових розвідок. Зокрема, питання бібліометричного аналізу та класифікації цих сторінок в Інтернеті досліджували А. Н. Єжов та В. Здановська [19]. О. Пастушенко висвітлювала роль веб-сторінок науковців як елемента міжнародних систем наукової інформації. Інтернет-сайти, включно з персональними сторінками, як інструмент наукової комунікації та спосіб презентації особистості науковця, стали об'єктом уваги С. Данилюка [14]. Крім того, Т. А. Полілова та Л. В. Савенкова доводять, що персональні сторінки є невід'ємною частиною наукового інтернет-середовища [41]. Окремої уваги заслуговує робота Н. Курчакової, присвячена інтернет-блогам

як персональним сторінкам, що відкривають широкі можливості для авторів. Питання підвищення інтернет-рейтингів вишу через персональні рейтинги викладачів, зокрема рівень їхньої цитованості, розглядаються в дослідженнях О. Дубіва [15].

Привернення уваги до персонального веб-сайту як ресурсу професійної діяльності та професійного розвитку викладача ЗВО останні роки дозволило науковцям також розробити декілька класифікацій персональних веб-сайтів викладача. Так, на основі дослідження В. Здановської можна визначити п'ять типологічних груп персональних сторінок науковців:

- сторінки-візитівки - надають мінімальний обсяг інформації (ПБ, фото, контакти).
- іміджеві сторінки - побудовані за типом розгорнутого резюме (освіта, біографія, наукові інтереси, публікації, нагороди). Їх мета — пошук провідних фахівців у певній сфері.
- представницькі сторінки - містять докладний опис наукової та громадської діяльності, досягнень, участі в наукових заходах та організаціях, а також бібліографічні переліки публікацій.
- змістові сторінки - найбільш насичені контентом. Крім стандартної інформації, включають повні тексти публікацій, реферати, анотації, посилання на електронні ресурси, галузеві сайти, а також можуть містити аудіофайли чи тексти лекцій, презентуючи розгорнуті результати діяльності.
- меморіальні сторінки - створюються для збереження та презентації досягнень колишніх співробітників зацікавленій аудиторії [19].

Катеринюк Г.Д. виділяє наступні типи сайтів: сайт-візитка, сайт-портфоліо, предметний сайт, сайт «учитель-учень», сайт класу:

- сайт-візитка - має на меті надати базову, стислу інформацію про власника (наприклад, вчителя або фахівця). Його функція подібна до друкованої візитної картки: коротко представити особу, її сферу діяльності та контактні дані.

- сайт-портфоліо - призначений для демонстрації досягнень, робіт, проектів та професійного розвитку власника. Для вчителя це може бути колекція методичних розробок, свідоцтв, нагород, прикладів учнівських робіт та рефлексій на професійну діяльність. Головна мета — презентація навичок і досвіду.
- предметний сайт - метою є фокусування на конкретному навчальному предметі (наприклад, "Сайт з хімії" або "Історія України"). Він слугує ресурсом для учнів та колег, містить навчальні матеріали, посібники, завдання, додаткову інформацію, пов'язану лише з цією дисципліною.
- сайт «учитель-учень» - призначений для організації інтерактивної взаємодії та обміну інформацією між вчителем та учнями. Його функція — підтримка освітнього процесу, розміщення домашніх завдань, тестів, форумів для обговорень, надання зворотного зв'язку та забезпечення дистанційного навчання або підтримки.
- сайт класу - призначений для комунікації та організації життя конкретного навчального класу (групи). Він може містити розклад, оголошення для батьків та учнів, фотогалереї подій, інформацію про класні заходи, а також спільні проектні роботи учнів цього класу. Мета — створення єдиного інформаційного простору для класного колективу [26].

Небельська С.В., Малик І.М. пропонують наступну класифікацію персональних веб-сайтів викладача ЗВО:

1. Персональний сайт-візитівка

Призначення: Швидке та стисле представлення викладача в Інтернеті.
 Опис: Містить мінімальний обов'язковий набір даних: прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, посада, назва кафедри/факультету, основні контактні дані (email, службовий телефон), посилання на профілі в наукометричних базах (Google Scholar, ORCID). Фактично виконує функцію електронного резюме-заглушки.

2. Сайт-портфоліо / Іміджевий сайт

Призначення: Комплексна презентація професійних досягнень, кваліфікації та формування академічного іміджу. Опис: Це розширений варіант візитівки, побудований за принципом професійного досьє. Включає біографічні відомості, наукову біографію, інформацію про освіту, наукові інтереси, перелік основних публікацій, участь у конференціях, проєктах, грантах, нагороди, а також відомості про викладацьку діяльність (дисципліни, що викладаються). Достатній для пошуку провідних фахівців.

3. Навчально-методичний сайт / Сайт дисципліни

Призначення: Підтримка освітнього процесу, забезпечення студентів необхідними навчальними матеріалами та організація комунікації. Опис: Основний акцент робиться на навчальному контенті. Сайт структурований за навчальними дисциплінами. Містить робочі програми, силабуси, конспекти лекцій, завдання для самостійної роботи, методичні вказівки, посилання на додаткові ресурси, критерії оцінювання та графік консультацій. Часто інтегрується з системами дистанційного навчання (Moodle).

4. Науковий сайт / Сайт-лабораторія

Призначення: Презентація результатів наукової діяльності, залучення до наукових проєктів та пошук партнерів. Опис: Фокусується на дослідницькій роботі. Містить докладний опис наукової тематики, поточних проєктів, інформацію про наукову групу (лабораторію), повні тексти (або посилання на них) основних публікацій, результати досліджень, патенти, відомості про конференції, організовані викладачем, та можливості для студентів і аспірантів долучитися до роботи.

5. Сайт-блог / Експертна платформа

Призначення: Популяризація наукових знань, обговорення актуальних тем у галузі, забезпечення інтерактивного спілкування з аудиторією та формування експертної думки. Опис: Ресурс, що регулярно оновлюється авторським контентом (статті, есе, коментарі, відео, подкасти) на професійну тематику. Основна функція — комунікаційна та просвітницька. Дозволяє викладачеві виступати як медіа-особа та експерт [38].

Осадчий В.В. зазначає, що сьогодні спостерігається активне створення персональних сторінок різними категоріями осіб, зокрема викладачами ЗВО, науковцями, випускниками, вчителями та учнями. Ці ресурси слугують для розміщення інформації особистого характеру: сфера діяльності, інтереси, захоплення та досягнення конкретної особи. Персональна сторінка може бути як однією короткою веб-сторінкою, так і складатися з кількох розділів. Наприклад, сторінки науково-педагогічних працівників часто містять розробки лекційних і практичних занять, електронну бібліотеку, глосарій. Персональні сторінки викладачів зазвичай включають огляд дисциплін, що викладаються, перелік завдань (залікових, курсових, дипломних робіт) та список публікацій. Науковці ж використовують їх для презентації власних наукових напрацювань та опису наукової школи. Основна мета створення таких сторінок — презентація особи та її досягнень, обмін досвідом, популяризація роботи та сприяння навчальній/науковій діяльності [41].

В цілому вибір конкретного типу сайту залежить від головної мети викладача: чи потрібен йому лише формальний профайл (візитівка), чи інструмент для навчання студентів (навчально-методичний сайт), чи платформа для демонстрації наукового лідерства (науковий сайт).

Для нашого дослідження ми визначили, що призначення персонального веб-сайту викладача ЗВО полягає у створенні єдиного цифрового простору для комплексної презентації його професійної діяльності, наукового потенціалу та забезпечення освітнього процесу. Він поєднує в собі:

1. Презентаційну функцію (візитівка та імідж): Швидке інформування про особу, посаду, науковий ступінь, контактні дані та ключові професійні досягнення (публікації, участь у проєктах). Це сприяє формуванню цифрового академічного іміджу.
2. Навчально-методичну функцію (матеріали для студентів): Систематизоване розміщення навчального контенту (лекції, силабуси, завдання, тести), необхідного студентам для опанування дисциплін.

3. Комунікативну та наукову функцію (спілкування з науковою спільнотою): Надання інформації про наукові інтереси, поточні дослідження, опис наукової школи та посилання на повні тексти публікацій, що сприяє обміну досвідом та пошуку партнерів у науковому середовищі.

Сайт реалізує три ключові цілі: навчальну, виховну та розвиваючу. Навчальна мета досягається через систематизоване забезпечення студентів усіма необхідними матеріалами (лекції, силабуси, завдання), сприяючи їхній самостійній роботі та підвищенню якості засвоєння дисциплін. Виховна мета втілюється через демонстрацію особистого прикладу професіоналізму, формування академічної культури та відповідальності у студентів. Розвиваюча мета полягає у стимулюванні дослідницького потенціалу студентів та аспірантів через презентацію наукових напрацювань і підтримку професійного розвитку самого викладача.

Для досягнення цих цілей веб-сайт виконує низку основних функцій:

1. Інформаційна - надання вичерпної інформації про особу, науковий ступінь, посаду, контактні дані та наукові інтереси, формуючи академічний імідж.
2. Накопичувальна - систематизація та зберігання навчально-методичних матеріалів, а також наукових публікацій та доповідей.
3. Комунікативна - забезпечення ефективного зворотного зв'язку зі студентами, колегами та зовнішньою аудиторією, сприяючи обміну досвідом та науковій взаємодії.
4. Презентаційна - демонстрація особистих досягнень, участі у конференціях, проектах та публікаціях, включаючи посилання на профілі в наукометричних базах (ORCID, Google Scholar).

Для реалізації цього багатофункціонального призначення веб-сайт повинен мати гнучку і логічну структуру, що охоплює:

1. Профіль та контакти: базова інформація про викладача, його науковий ступінь, посаду та актуальні контактні дані.

2. Викладацька діяльність: розділ із переліком дисциплін, що викладаються, а також доступом до навчально-методичних матеріалів (силабуси, конспекти лекцій, завдання, глосарії).

3. Наукова діяльність: презентація наукових напрацювань, опис дослідницької школи, повний перелік публікацій та посилання на їхні повні тексти або реферати.

4. Досягнення: відомості про нагороди, сертифікати, участь у міжнародних проєктах та грантах.

Також під час розробки персонального веб-сайту необхідно враховувати цільову аудиторію. На наш погляд Ефективність персонального веб-сайту викладача ЗВО визначається його здатністю задовольняти потреби різних груп користувачів:

- студенти - основна аудиторія. Їм потрібен доступ до навчальних матеріалів, розкладу консультацій, завдань, критеріїв оцінювання та можливості для оперативного зв'язку.
- колеги (викладачі та науковці) - їх цікавлять наукові публікації, інформація про наукову школу, спільні проєкти, досвід викладання конкретних дисциплін та можливість обміну методичним досвідом.
- керівництво ЗВО та атестаційні органи - для них сайт є джерелом інформації про професійний рівень викладача, його наукометричні показники (цитованість), участь у міжнародних заходах та внесок у розвиток освітньої програми.
- абітурієнти та їхні батьки - використовують сайт для оцінки кваліфікації викладацького складу та якості освітнього процесу в ЗВО.

Слід також зупинитись на дотриманні певних вимог під час конструювання веб-сайту викладача з урахуванням сфери його професійної діяльності. Якісний персональний веб-сайт викладача повинен відповідати низці академічних, технічних та етичних вимог:

1. Академічні та змістові вимоги:

- академічна доброчесність - усі розміщені наукові та навчальні матеріали (статті, методичні розробки, посібники) повинні мати коректні посилання на джерела. Забезпечення прозорості та уникнення плагіату.
- Репрезентативність - контент має повністю відображати кваліфікацію викладача (освіта, науковий ступінь, сфера інтересів) та його внесок у наукову і освітню діяльність ЗВО.
- актуальність інформації - регулярне оновлення розділів "Новини", "Розклад консультацій" та "Публікації" для забезпечення достовірності даних.
- наукометрична інтеграція - наявність прямих, активних посилань на профілі в ключових наукометричних базах (Google Scholar, ORCID, Scopus) для підвищення цитованості та міжнародної впізнаваності.

2. Технічні та юзабіліті вимоги:

- адаптивний дизайн - сайт повинен коректно відображатися на всіх пристроях — настільних комп'ютерах, планшетах та смартфонах.
- простота навігації (юзабіліті) - чітка, інтуїтивно зрозуміла структура, що дозволяє швидко знайти необхідний матеріал (навчальний курс, статтю, контакти) без зайвих кліків.
- швидкість завантаження - оптимізація контенту (особливо зображень та PDF-файлів) для забезпечення швидкого доступу.
- Безпека - забезпечення захисту даних користувачів та самого сайту від несанкціонованого доступу.

3. Етичні та правові вимоги:

- дотримання авторського права: Розміщення повних текстів статей лише за умови дотримання політики видавництва або використання відкритих ліцензій
- конфіденційність: Обробка будь-яких персональних даних (наприклад, через форми зворотного зв'язку) згідно з нормами ЗВО та чинним законодавством.

Також пвд час розробки веб-сайту викладач повинен розуміти, що Персональний веб-сайт викладача ЗВО виходить далеко за рамки простого сховища інформації, трансформуючись в інноваційний інструмент для постійного професійного зростання. Це динамічний ресурс, який забезпечує комплексний розвиток його академічних та комунікативних компетенцій.

Сайт слугує медіа-платформою для формування експертного бренду: викладач публікує авторські есе, аналітичні огляди та коментарі щодо актуальних подій у своїй галузі. Це активне позиціонування перетворює його на активного експерта, що сприяє залученню до нових наукових проєктів, грантів та медійних виступів, значно розширюючи його професійну мережу.

Через розділ "Методичні розробки" реалізується педагогічна рефлексія та обмін досвідом. Викладач систематизує, аналізує та публікує власні інноваційні підходи у викладанні, наприклад, інтерактивні методики, кейси чи розробки тестів. Це відкриває можливість для Peer-to-Peer Learning (навчання від колег) та отримання конструктивного зворотного зв'язку від наукової спільноти, безперервно підвищуючи якість його педагогічної майстерності.

Веб-сайт перетворюється на портфоліо постійного розвитку: тут фіксуються не лише кінцеві результати роботи (статті, монографії), але й процес безперервного навчання. Це включає сертифікати про підвищення кваліфікації, участь у вебінарах та матеріали нових курсів, розроблених викладачем. Таким чином, сайт забезпечує об'єктивну та постійну самооцінку професійного зростання.

Нарешті, завдяки можливості створення інтерактивного навчального середовища, викладач впроваджує інтерактивні елементи, як-от вікторини, опитування чи вбудовані навчальні відео. Це не лише підвищує залученість студентів, але й постійно вимагає від самого викладача освоєння нових цифрових інструментів та технологій, що є прямим стимулом для його інноваційного розвитку як педагога.

Таким чином, персональний веб-сайт викладача ЗВО — це не просто електронна картка, а ключовий інструмент для ефективної самопрезентації, якісної організації навчального процесу та активної участі у науковій комунікації.

Для формування навичок розробки та використання веб-сайту викладача нами був розроблений спецкурс «Цифровий лектор: конструювання та використання персонального веб-сайту викладача зво». Мета спецкурсу: формування у майбутніх викладачів ЗВО цифрової компетентності, необхідної для самостійного проектування, створення, наповнення та ефективного використання багатофункціонального персонального веб-сайту як інструменту професійного розвитку, наукової комунікації та підтримки освітнього процесу.

Основні завдання спецкурсу

1. Проаналізувати роль, типологію та вимоги до персональних веб-сайтів викладачів у контексті сучасних освітніх і наукових комунікацій.
2. Набути теоретичних знань із базових принципів веб-дизайну, юзабіліті та стратегії контент-менеджменту.
3. Опанувати практичні навички роботи з безкоштовними конструкторами веб-сайтів (Google Sites, Wix, Tilda тощо) для створення багатофункціонального ресурсу без знання коду.
4. Сформувати навички структурування та розміщення академічного контенту (навчального, наукового) з дотриманням вимог академічної доброчесності.
5. Навчитися використовувати персональний сайт для формування експертного бренду, педагогічної рефлексії та створення динамічного портфоліо постійного розвитку.

Спецкурс розрахований на 16 годин лекцій та 14 годин практичних занять. Розробляючи тематику та зміст лекційних зщанять ми виходили з того, що теоретична підготовка є основою для успішного конструювання багатофункціонального веб-сайту. Лекційний блок був курсу присвячений

опануванню ключових концепцій: від визначення ролі сайту в цифровій екосистемі ЗВО та його типології до розуміння академічних вимог, принципів юзабіліті та стратегій інтеграції з наукометричними базами. Ці заняття повинні закладати фундамент для створення ресурсу, який відповідає не лише сучасним технічним стандартам, а й освітній, науковій та інноваційній місії викладача. Узагальнена тематика та зміст теоретичної складової спецкурсу представлений у таблиці 2.9.

Таблиця 2.9.

Теоретичний блок спецкурсу «Цифровий лектор: конструювання та використання персонального веб-сайту викладача зво»

№ теми	Назва теми	Основні питання, що розглядаються
1	Персональний веб-сайт викладача у системі цифрових компетентностей ЗВО	Веб-сайт як інноваційний ресурс професійного розвитку. Мета та завдання сайту (навчальна, виховна, розвиваюча). Сайт як інструмент дистанційного та змішаного навчання.
2	Типологія та структурно-функціональні елементи сайту викладача	Класифікація сайтів (візитівка, іміджевий, навчально-методичний, науковий). Обов'язкові структурні блоки: контакти, навчальна діяльність, наукові напрацювання.
3	Академічні вимоги та контент-стратегія	Вимоги до контенту: актуальність, достовірність, академічна доброчесність. Використання сервісів Google для розміщення матеріалів. Правові аспекти розміщення публікацій (Copyright, Open Access).
4	Конструктори веб-сайтів: огляд та вибір платформи	Порівняльний аналіз no-code платформ (Google Sites, WIX, Tilda) за функціоналом, вартістю та юзабіліті. Критерії вибору конструктора для не-фахівців в ІТ.
5	Базові принципи веб-дизайну та естетика ресурсу	Основи веб-дизайну для не-дизайнерів. Роль кольору, шрифтів та візуальної ієрархії. Створення гармонійного та професійного стилю.
6	Юзабіліті та доступність сайту	Що таке юзабіліті сайту та чому це важливо. Принципи зручної навігації. Адаптивний

		дизайн: відображення на різних пристроях. Вимоги до доступності для осіб з особливими потребами.
7	Наукометрична інтеграція та SEO-мінімум	Взаємозв'язок сайту з наукометричними базами. Інтеграція профілів (ORCID, Google Scholar) для підвищення цитованості. Базові принципи SEO (пошукова оптимізація): ключові слова, мета-теги, вибір домену.
8	Веб-сайт як інструмент інноваційного професійного розвитку	Методи використання сайту для Формування експертного бренду та Peer-to-Peer Learning. Створення динамічного портфоліо професійного розвитку розвитку. Впровадження інтерактивних елементів.

Розробляючи практичну частину спецкурсу ми виходили з того, що практичний блок курсу — це пряме втілення набутих знань у реальний цифровий продукт. Заняття побудовані за принципом «крок за кроком» і сфокусовані на роботі з no-code конструкторами (зокрема Google Sites), що дозволяє майбутнім викладачам без попереднього досвіду програмування створити власний, багатофункціональний веб-сайт. Ми почнемо з концептуального проєктування та визначення цільової аудиторії, перейдемо до наповнення академічним контентом, навчимося інтегрувати наукометричні профілі та додавати інтерактивні елементи. Фінальний результат кожного слухача — це готовий до публікації персональний ресурс, що стане потужним інструментом для підтримки навчання та формування експертного бренду. Тематику та основний зміст практичного блоку можна представити у таблиці 2.10.

Таблиця 2.9.

Практичний блок спецкурсу «Цифровий лектор: конструювання та використання персонального веб-сайту викладача ЗВО»

№ теми	Назва теми	Формат роботи
1	Концептуалізація та проєктування сайту викладача	Визначення типу сайту (навчальний/портфоліо). Розробка детальної структурної мапи (розділи, підрозділи) та визначення цільової аудиторії для кожного

		блоку.
2	Створення базової структури сайту на платформі Google Sites	Реєстрація, вибір шаблону. Створення головної сторінки та основних розділів (біографія, навчання, наука). Практичне освоєння інтерфейсу Google Sites.
3	Наповнення навчально-методичного блоку	Завантаження силабусів та конспектів лекцій. Інтеграція посилань на зовнішні освітні веб-ресурси. Створення розділу для завдань і тестів (з використанням Google Forms).
4	Створення Наукового Портфоліо та інтеграція мереж	Оформлення розділу "Публікації". Створення бібліографічних описів. Вбудовування активних посилань на ORCID/Google Scholar. Розміщення CV/Резюме.
5	Впровадження дизайнерських рішень та візуальна оптимізація	Вибір професійної кольорової гами та шрифтових пар. Завантаження та оптимізація зображень (фото, графіки) для забезпечення швидкості завантаження. Робота з віджетами та макетами сторінок.
6	Створення інтерактивних елементів та зворотного зв'язку	Налаштування форм зворотного зв'язку та форми для запитань. Створення блоку "Новини/Блог" для формування експертного бренду. Вбудовування відеоматеріалів або презентацій.
7	Фінальне тестування, юзабіліті-аудит та публікація	Тестування юзабіліті (перевірка навігації, адаптивності). Перевірка дотримання академічних вимог та авторського права. Публікація сайту в мережі та освоєння базових функцій управління індексацією.

Для презентації нашого спецкурсу ми розробили лекційне та практичне заняття, яке запропонували під час Асистентської (педагогічної) практики для здобувачів другого (магістерського) ріння вищої освіти спеціальностей 011 Освітні, педагогічні науки, 035 Філологія.

Тема лекції: Твій Digital-Профіль: Як "зібрати" сайт викладача за готовим шаблоном. Мета лекції: познайомити майбутніх викладачів із концепцією «збірки» (конструювання) персонального веб-сайту на no-code платформах, надати огляд популярних конструкторів, та сформулювати чітке

розуміння обов'язкових структурних блоків сайту, необхідних для повноцінного функціонування викладача ЗВО.

Основний зміст лекції

Заняття розпочиналося з обговорення необхідності власного сайту (Блок Why Bother?), де було розглянуто, чому Сайт \neq Instagram та як відбувається перехід від особистого профайлу до PRO-Digital-Профілю (формування експертного бренду; сайт як інструмент Peer-to-Peer Learning). Далі було визначено Три кити твого сайту: візитівка (PRO-Image), навчання (Study Hub) та наука (Research Zone). Завершився блок створенням Site Map (карти успіху), яка пояснила, як ці функціональні блоки перетворити на логічну структуру з навігацією.

Наступний блок, No-Code Revolution: конструктори для "чайників", був присвячений практичному вибору інструментів. Було пояснено різницю між No-Code VS Code та перевагу принципу Drag-and-Drop (візуальне програмування) для не-фахівців. В якості безкоштовного "старт-паку" для викладача детально розглянуто Google Sites (його інтеграція з Google Drive, Forms, Docs), а також надано огляд альтернатив для "прокачки" бренду — Wix/Tilda, з визначенням їхніх плюсів та мінусів у контексті освітньої діяльності.

Ключовим етапом лекції став Блок 3. Базова архітектура: збираємо "скелет" сайту, де відбувся детальний розбір обов'язкових розділів. Було визначено, що головна сторінка (Landing Page) є «Face Control» профілю (обов'язкові елементи: PRO-фото, місія, новини/анонси). Розділ "Про мене/біографія" розглянуто як інтеграцію візитівки та динамічного портфоліо професійного розвитку (розміщення сертифікатів, фіксація процесу навчання). Для "Навчальної діяльності" (Study Hub) обговорено принципи структурування матеріалів (за дисциплінами) та важливість Hot-links на освітні веб-ресурси. У розділі "Наука/Публікації" акцентовано на вимозі до академічної доброчесності при оформленні публікацій та необхідності вбудовування посилань на ORCID та Google Scholar.

Завершилося заняття блоком Ready-to-Go: Запуск та Check-List, де обговорювався Юзабіліті (Usability) Fast-Check (важливість мобільної версії, перевірка навігації «за три кліки»). Лекція стала прямою підготовкою до практики, надавши студентам чіткий Чек-лист контенту (фото, біографія, публікації, силабус), який необхідно мати готовим для негайного створення власного веб-сайту на наступному практичному занятті.

Темою практичного заняття було «Мій pro-digital-профіль: створення базової архітектури сайту викладача на google sites». Метою заняття було: практичне опанування навичок роботи з no-code конструктором Google Sites (як найбільш доступною платформою для викладача): від реєстрації та вибору шаблону до створення та структурування трьох ключових розділів персонального веб-сайту (візитівка, навчання, наука) згідно з концепцією, розробленою на лекції.

Практична робота розпочалася з етапу Старт та проектування, де студенти сфокусувалися на підготовці робочого середовища. Вони увійшли у свої Google-акаунти і, використовуючи no-code платформу Google Sites, створили нові сайти, обравши професійний шаблон. Ця початкова фаза забезпечила швидке освоєння базової навігації та створення Головної сторінки (Landing Page).

Далі студенти перейшли до основного етапу — будуємо «Три кити сайту», де відбулося послідовне створення ключових розділів:

- створення Візитівки (PRO-Image): Студенти сформували сторінку «Про мене/Біографія», наповнивши її необхідною інформацією зі своїх чек-листів (PRO-фото, біографічні дані). Найважливіше — вони практично вбудували Форму зворотного зв'язку (через Google Forms), забезпечивши реалізацію комунікативної функції сайту.
- наповнення Навчального хабу (Study Hub): У розділі «Навчальна діяльність» було створено підсторінки для кількох навчальних дисциплін. Ключовим завданням було опанування інтеграції контенту: студенти навчилися вбудовувати силабуси та конспекти лекцій

безпосередньо з Google Drive/Docs (як передбачено файлом 1), що одразу перетворило розділ на функціональний навчально-методичний ресурс.

- формування Наукової зони (Research Zone): Було реалізовано розділ «Наукова діяльність/Публікації». Студенти створили блок «Портфоліо професійного розвитку» для фіксації сертифікатів, а також підготували місця для вбудовування посилань на наукометричні профілі (ORCID/Google Scholar), що стало фундаментом для формування їхнього експертного бренду.

Заняття завершилося етапом Фінал та перевірка. Студенти здійснили Юзабіліті-мінімум (зміну теми, перевірку навігації) та провели взаємооцінювання). У рамках Usability Fast-Check вони обмінялися посиланнями на робочі версії своїх сайтів та перевірили їхню зручність, застосовуючи принцип "трьох кліків". Кожен студент отримав готовий «скелет» власного багатофункціонального веб-сайту, що став прямим результатом цього практичного заняття та основою для подальшого наповнення як домашнього завдання.

Проведення лекційного та практичного заняття в рамках спецкурсу «цифровий лектор» було визнано ефективним і мало винятково позитивну оцінку як з боку цільової аудиторії — студентів-магістрів, так і з боку викладачів-експертів (Додаток И). Загалом, заняття підтвердили свою актуальність, практичну цінність та методичну обґрунтованість.

На основі проведеного опитування та зворотного зв'язку, результати проведених занять були високо оцінені, оскільки вони забезпечили досягнення поставленої мети — формування початкових навичок конструювання персонального веб-сайту.

Студенти відчули безпосередню практичну користь. Вони високо оцінили доступність матеріалу: завдяки фокусу на no-code платформах і принципу «ніякого коду, тільки результат» студенти одразу перейшли до конструювання. Вони підтвердили, що вже після одного практичного заняття

отримали готовий функціональний «скелет» свого цифрового профілю, що стало для них значним мотивуючим фактором.

Модель «Три кити» (візитівка, навчання, наука), представлена на лекції, допомогла їм чітко логічно структурувати свій Digital-профіль, що раніше здавалося складним завданням. Використання сучасних термінів та подача матеріалу як «No-Code Level Up» забезпечили високу залученість та інтерес, зробивши процес навчання релевантним їхнім очікуванням.

Викладачі, що були присутні, підтвердили методичну коректність і стратегічну важливість спецкурсу. Вони відзначили, що, незважаючи на сучасну та молодіжну подачу, були чітко дотримані ключові академічні вимоги, включаючи питання академічної доброчесності та юзабіліті.

Експерти наголосили на тому, що курс успішно реалізував інноваційний потенціал веб-сайту: студенти не просто навчилися створювати статичні сторінки, а й зрозуміли, як використовувати ресурс для Peer-to-Peer Learning, Формування Експертного Бренду та як інструмент підтримки змішаного навчання (завдяки інтеграції з Google-сервісами). Це підтвердило високу практичну цінність курсу для підготовки сучасних науково-педагогічних кадрів ЗВО.

На основі теоретичного дослідження проблеми, розробленого спецкурсу, проведених презентаційних занять ми визначили організаційно-педагогічні рекомендації щодо впровадження програми формування навичок створення персонального веб-сайту викладача:

1. Офіційне включення спецкурсу до ОПП: включити спецкурс «Цифровий лектор» як вибіркочу освітню компоненту (спеціалізаційний блок) до Освітньо-професійної програми магістерського рівня підготовки (ОПП), на прикладі ОПП «Освітні, педагогічні науки». Це забезпечить гарантоване формування необхідної цифрової компетентності.
2. Пріоритетність No-Code інструментів: в основу навчального процесу покласти використання no-code платформ (Google Sites, Wix, Tilda), як

це було апробовано на практичних заняттях. Це дозволить здобувачам освіти, які не є фахівцями в ІТ, швидко створювати функціональні ресурси, зосередивши увагу на академічному контенті та методиці, а не на кодуванні.

3. Проектно-орієнтоване навчання: запровадити обов'язковий проєктний підхід, де фінальним результатом спецкурсу є практично реалізований та наповнений персональний веб-сайт викладача, структурований за моделлю «Три кити» (візитівка, навчання, наука), визначеною в теоретичному дослідженні.
4. Синхронізація з дисциплінами які розглядають проблему академічної доброчесності (на прикладі ОПП «Освітні, педагогічні науки» дисципліни ОК 12 «Освітнє право та академічна доброчесність»): інтегрувати тематичний блок, присвячений правовим та етичним вимогам до веб-контенту, в освітню компоненту. Це необхідно для забезпечення коректного цитування, дотримання авторських прав (Copyright) та правил розміщення публікацій.
5. Інтеграція з асистентською практикою (на прикладі ОПП «Освітні, педагогічні науки» ОК 13 «Асистентська (педагогічна) практика у ЗВО»): визначити створений веб-сайт як обов'язкову методичну платформу для проходження асистентської практики. Магістри повинні використовувати сайт для розміщення навчальних матеріалів, надання завдань та забезпечення зворотного зв'язку зі студентами ЗВО, що відповідає.
6. Акцент на інноваційних функціях: навчальний процес має акцентувати увагу на використанні сайту як інноваційного ресурсу: формування Експертного бренду та Peer-to-Peer Learning (через публікацію авторських методичних розробок та наукових оглядів); створення Динамічного портфоліо професійного розвитку (фіксація сертифікатів, підвищення кваліфікації).

7. Оцінка за Digital-доказом: встановити вимогу щодо презентації або використання створеного веб-сайту як доказової бази досягнення цифрових компетентностей під час захисту кваліфікаційної роботи, що відповідає.
8. Обмін досвідом (P2P Learning): організувати регулярні семінари чи майстер-класи для вже працюючих викладачів ЗВО, де магістри, які опанували спецкурс, можуть виступити менторами, навчаючи колег створювати та ефективно використовувати власні цифрові ресурси.

Висновки до розділу II

У межах Розділу II було здійснено комплексне теоретичне обґрунтування проблеми та її практичне вирішення шляхом розробки та апробації навчальної програми, спрямованої на формування навичок створення персонального веб-сайту викладача.

У рамках теоретичного опрацювання проблеми було чітко діагностовано та визначено функціональну роль персонального веб-сайту в сучасній академічній екосистемі. Встановлено, що цей ресурс є не просто цифровою візитівкою, а ключовим інноваційним ресурсом, який виходить за межі статичного сховища інформації, трансформуючись у багатофункціональний цифровий простір. Обґрунтовано, що для досягнення цілей професійного розвитку, наукової комунікації та ефективного забезпечення освітнього процесу, архітектура сайту має бути реалізована за трискладовою моделлю «трьох китів»: візитівка (pro-image), навчання (study hub) та наука (research zone). Дослідження також підтвердило його інноваційний потенціал як платформи для формування експертного бренду, підтримки peer-to-peer learning та створення динамічного портфолію професійного розвитку, що є необхідним для безперервної самооцінки та професійного зростання науково-педагогічного працівника, особливо в умовах дистанційного та змішаного навчання.

На основі проведеної діагностики та теоретичного обґрунтування було розроблено та апробовано спеціальний курс «Цифровий лектор: конструювання та використання персонального веб-сайту викладача зво». Програма курсу була чітко орієнтована на здобувачів магістерського рівня, які не є фахівцями в іт, та будувалася на проєктно-орієнтованому підході з використанням no-code платформ (зокрема google sites), що забезпечило його доступність і високу швидкість освоєння практичних навичок. Проведення пілотних занять (лекція «Твій digital-профіль» та практикум «Мій pro-digital-профіль») підтвердило високу ефективність розробленої методики. За результатами опитування, студенти продемонстрували здатність швидко створити функціональний «скелет» сайту та засвоїти принципи академічної доброчесності та юзабіліті. Викладачі-експерти визнали методичну коректність курсу та його стратегічну важливість для підготовки сучасних науково-педагогічних кадрів.

Фінальним етапом проведеного дослідження стало формулювання організаційно-педагогічних рекомендацій, які були спрямовані на забезпечення системної інтеграції розробленої навчальної програми у підготовку майбутніх викладачів. Було рекомендовано впровадити курс, зосередивши його на проєктному навчанні та використанні no-code технологій (таких як Google Sites), що гарантує його доступність для не-фахівців в ІТ. Ключовими елементами стало включення блоку академічної доброчесності та правових вимог безпосередньо у процес створення веб-контенту. Крім того, рекомендовано визначити створений персональний веб-сайт як обов'язкову методичну платформу для проходження педагогічної практики, тим самим забезпечуючи цілісне формування цифрових компетентностей та їхню негайну практичну реалізацію в умовах реальної організаційної діяльності закладу вищої освіти.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Проведене дослідження присвячене системному обґрунтуванню розробки програми формування у майбутніх викладачів навичок створення персонального веб-сайту, який є ключовим елементом їхньої цифрової компетентності та інноваційним ресурсом професійного розвитку.

У процесі теоретичного вивчення проблеми було уточнено поняття цифрове освітнє середовище, яке розглядається як динамічна, технологічно насичена система, що забезпечує організаційні, дидактичні та технічні умови для реалізації всіх форм освітнього процесу та професійного розвитку викладача.

Уточнено поняття цифрова компетентність викладача ЗВО, яке визначено як інтегративну якість особистості, що охоплює знання, навички та готовність ефективно застосовувати ІКТ та, зокрема, веб-технології для забезпечення високої якості викладання, наукової роботи та професійної самореалізації.

Сформульовано визначення веб-сайту викладача (персонального веб-сайту) як індивідуального, керованого педагогом електронного ресурсу, що виступає в якості «робочого кабінету» та має багатоцільове значення.

На основі проведеного аналізу обґрунтовано архітектуру ресурсу, що базується на трискладовій моделі «Трьох китів» (візитівка, навчання, наука), що підтверджує його потенціал як платформи для формування експертного бренду та бинамічного портфоліо професійного розвитку.

У ході роботи було визначено три групи ключових навичок створення та використання персонального веб-сайту: технічні та цифрові; управління освітнім контентом та методичні; комунікаційні та аналітичні.

Для діагностики був розроблений інструментарій, який чітко констатував двосторонню проблему (загальна кількість респондентів 80): усвідомлення майбутніми викладачами критичної потреби у власному цифровому ресурсі, але зафіксовано дефіцит практичних навичок його конструювання. Експертна оцінка підтвердила стратегічну важливість веб-

сайту як ключового інноваційного ресурсу, що має інтегративну функціональну структуру.

Для подолання цього розриву був розроблений спецкурс «Цифровий лектор: конструювання та використання персонального веб-сайту викладача ЗВО», який базувався на проєктно-орієнтованому підході з використанням no-code платформ (Google Sites). Проведення пілотних занять підтвердило високу доступність методики, дозволивши студентам швидко створити функціональний «скелет» власного сайту та успішно інтегрувати вимоги академічної доброчесності та юзабіліті безпосередньо у процес веб-конструювання.

На основі апробації було сформульовано організаційно-педагогічні рекомендації, спрямовані на системне впровадження програми у підготовку майбутніх викладачів ЗВО. Ключовою рекомендацією стало визначення створеного веб-сайту як обов'язкової методичної платформи для проходження педагогічної практики та як доказової бази досягнення цифрових компетентностей при захисті кваліфікаційних робіт. Така інтеграція забезпечує цілісне формування цифрових компетентностей та їхню негайну практичну реалізацію.

Результати проведеного дослідження не вичерпують проблему, однак, подальший напрямок дослідження ми бачимо у детальному вивченні механізмів впровадження розроблених рекомендацій та моніторингу довгострокової ефективності використання створених веб-сайтів випускниками у їхній реальній педагогічній діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Анісімова О.М., Ковальська Л.А., Лукаш Г.П. Трансформаційні процеси у суспільній та соціокультурній сферах України : монографія. Вінниця : ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 176 с.
2. Арешонков В. С. Цифровізація вищої освіти: виклики та відповіді. *Вісник НАПН України*, 2020. 2 (2). С. 3 - 17
3. Баб'як В.О. Методичні рекомендації на тему: «Webпортфоліо, як результат педагогічної діяльності викладача, зростання його професійних досягнень». Київ: ДНЗ «Київське обласне ВПУ харчових технологій та ресторанного сервісу». 2018. с.35 . URL: <https://naurok.com.ua/metodichni-rekomendaci-web-portfolio-yak-rezultat-pedagogichno-diyalnosti-vikladacha-zrostannya-yogo-profesiynih-dosyagnen-31939.html> дата звернення: 12.08.2025)
4. Базелюк О. В. Цифровізація професійної освіти як глобальний соціоприродний процес. *Інформаційно-цифровий освітній простір України: трансформаційні процеси і перспективи розвитку*. Київ, 2019. с. 25-38
5. Барна О. В., & Кузьмінська, О. Г. Визначення готовності закладу вищої освіти до цифрової трансформації // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання: досвід, тенденції, перспективи. Матеріали IV Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (Тернопіль, 30 квітня, 2020 р.). Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2020. С. 92–94.
6. Бородкін Г. Модель цифрової компетенції студентів. *Цифрова платформа: інформаційні технології в соціокультурній сфері*. Київ, 2018. Вип. 1. С. 27–41.
7. Бородкіна І.Л., Бородкін Г.О. Web-технології та web-дизайн. Ліра-К, 2020. 212 с
8. Бутузова Л.П., Жук А.В. Професійна активність як важлива компетенція сучасного педагога // *Global science: prospects and innovations. Proceedings*

- of the 8th International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. Liverpool, United Kingdom. 2024. Pp. 256-265. URL: <https://sci-conf.com.ua/viiimizhnarodna-naukovo-praktichnakonferentsiya-global-science-prospects-andinnovations-28-30-03-2024-liverpulvelikobritaniya-arhiv/> (дата звернення: 22.09.2025)
9. Буйницька О., Варченко-Троценко Л., Грицеляк Б. Цифровізація закладу вищої освіти. *Освітологічний дискурс*. 2020. № 1 (28). С. 64–79.
 10. Вакуленко В. М. Ретроспективний аналіз розвитку вищої освіти в Україні. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2020. № 3 (96). С. 103–111.
 11. Ветчанін Є. Сучасний стан комп'ютеризації освіти. *Освітологічний дискурс*. 2018. № 1-2 (20-21). С. 341–352.
 12. Гаврілова Л. Г. Елементи дистанційної освіти у підготовці майбутніх учителів початкових класів і музики: використання веб-сайту як електронного освітнього ресурсу. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал*. Суми : СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2014. № 4 (38). С. 323–331.
 13. Гаврілова Л. Г., Топольник Я. В. Цифрова культура, цифрова грамотність, цифрова компетентність як сучасні освітні феномени. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2017. № 5 (61). С. 1–14.
 14. Данилюк С. Персональний сайт як спосіб презентації особистості науковців. *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія: Філологічні науки*. 2010. Вип. 89(5). С. 190–191.
 15. Дубів О. В. Рейтинги Інтернет-присутності ВНЗ та шляхи зміцнення позицій у них на прикладі ДВНЗ «УжНУ». URL: http://pres.at.ua/news/oleksandr_dubiv_elektronne_navchannja_ne_zaminit_tradicijnogo_lich_efektivno_dopovnit/2014-10-04-1572#sthash.EOjSoG5A.dpuf (дата звернення: 25.01.2024).

16. Дущенко О. Сучасний стан цифрової трансформації освіти. *Фізико-математична освіта*. 2021. № 28 (2). С. 40–45.
17. Жуковська С.В. Вебсайт викладача – особистий куточок в цифровому світі. Фахова перед вища освіта. 2025. URL: <https://osvitafrp.com.ua/2025/06/02/vebsajt-vykladacha-osobystyj-kutochok-u-tsyfrovomu-sviti/> (дата звернення: 05.10.2025)
18. Заспа Г. О. Концентрична інформаційна технологія організації цифрової трансформації освітньої діяльності закладів вищої освіти : дис. ... канд. техн. наук: 05.13.06. Черкаси : Черкаський держ. технол. ун-тет, 2021. 175 с.
19. Здановська В. Персональні сторінки науковців як джерело біобібліографічної інформації. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського*. 2010. Вип. 27. С. 31–35.
20. Іваницький О. І. Формування цифрової компетентності майбутнього вчителя фізики у процесі фахової підготовки. *Наукові записки ЦДПУ ім. В. Винниченка. Серія: Педагогічні науки*. 2020. № 185. С. 29–33.
21. Івашнюва С. В. Формування структури і контенту персонального сайту педагогічного працівника. URL: <http://www.sworld.com.ua/konfer27/77.pdf> (дата звернення: 25.01.2024).
22. Інноваційні технології навчання в умовах модернізації сучасної освіти : монографія / за наук. ред. Л. З. Ребухи. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 143 с.
23. Йордан Г. М., Йордан Х. В. Інформатизація освіти як основа розвитку інформаційного суспільства // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання: досвід, тенденції, перспективи. Матеріали V Міжнар. Наук.-практ. Інтернет-конф. (Тернопіль, 30 квітня, 2020). Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2020. С. 115–117.
24. Карплюк С. О. Інформаційно-педагогічний менеджмент вищої школи: сучасний стан та перспективи розвитку. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота*. 2017. № 241. С. 122–125.

25. Карплюк С. О. Особливості цифровізації освітнього процесу у вищій школі. *Інформаційно-цифровий освітній простір України: трансформаційні процеси і перспективи розвитку : методологічний семінар НАПН України*. 2019. С. 188–197.
26. Катеринюк Г. Д. Використання персонального web-сайту вчителя для формування умінь математичного мислення. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання: досвід, тенденції, перспективи*. 2017. № 1. С. 132–135.
27. Кононенко А. Г. Інформаційно-освітнє середовище як сучасна складова фахової підготовки майбутніх робітників-слюсарів з ремонту автомобілів // Освітні інновації у вищих навчальних закладах: проблеми використання інформаційно-комунікаційних технологій: зб. наук. пр. Матеріали науково-практичної конференції (Ізмаїл, 14 травня 2016). Ізмаїл, 2016. С. 61–64.
28. Кононець Н. В., Балюк В. О. Інформаційні системи створення електронних освітніх ресурсів для реалізації ресурсно-зорієнтованого навчання студентів економічних спеціальностей. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського: наук. журнал*. Одеса : ПНПУ ім. К. Д. Ушинського, 2020. № 2 (131). С. 52–59.
29. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки: Розпорядження Кабінету міністрів України від 17 січня 2018 року № 67-р. *Законодавство України*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-konceptsiyi-rozvitku-cifrovoyi-ekonomiki-ta-suspilstva-ukrayini-na-20182020-roki-ta-zatverdzhennya-planu-zahodiv-shodo-yiyi-realizaciyi>. (дата звернення: 24.04.2025)
30. Корнієнко Я. Давос-2019: головні меседжі Всесвітнього економічного форуму. *Економіческая правда*. URL: <https://epravda.com.ua/publications/2019/01/27/644694/> (дата звернення: 17.04.2019).

31. Криштанович С. Педагогічний експеримент формування професійної компетентності майбутніх менеджерів фізично культури і спорту за інформаційно-когнітивним критерієм у закладах вищої освіти. *Гірська школа українських Карпат*. 2020. № 22. С. 116–120.
32. Кулімова Ю. Використання веб-технологій у процесі психолого-педагогічної підготовки майбутніх учителів початкової школи. *Електронне наукове фахове видання Відкрите освітнє середовище сучасного університету*. 2020. № 8. С. 34–41. DOI: <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2020.8.5>.
33. Лук'янець О. Л., Лук'янець Т. Л. Констатувальний експеримент: ознаки, можливості та проблеми проведення. *Освіта*. 2016. № 2 (4). URL: <https://studscientist.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/54> (дата звернення: 04.04.2024).
34. Макаренко Л. Л. Інформатизація освіти як пріоритетний напрям модернізації освіти в умовах інформаційного суспільства. *Науковий часопис НПУ імені М. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки і перспективи*. 2013. № 43. С. 118–125.
35. Малахов А., Хмельна О. Діджиталізація закладу освіти як ефективна модель управління якістю надання освітніх послуг. *Грааль науки : e-journal*. 2021. № 10. С. 396–409.
36. Мельник Р. Програмування веб-застосувань (фронт-енд та бек-енд). Львів: НУ «Львівська політехніка», 2018. 248с
37. Морзе Н., Базелюк О., Воротнікова І. Опис цифрової компетентності педагогічного працівника (Розроблено на виконання Наказу МОН України № 38 від 15 січня 2019 року) [Проект]. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/27905/1/digital%20comp%20teacher%20Morze.pdf> (дата звернення: 04.04.2024).
38. Небельська С. В., Малик І. М. Персональний сайт викладача – інструмент інноваційної діяльності. *Професійно-прикладні дидактики*. Міжнародний науковий журнал. 2016. Вип. 2. С. 101–107.

39. Ніколаєску І. О. Сучасні освітні веб-сайти як засіб професійно-педагогічної самореалізації викладача системи післядипломної освіти. *Науковий вісник Ужгородського національного університету : Серія: Педагогіка. Соціальна робота*. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2016. Вип. 1 (38). С. 190–193.
40. Нова українська школа. 2016. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 01.03.2025).
41. Осадчий В., Сердюк І., Лихачев Д., Пятниченко В. Технологія розробки персонального сайту сучасного науковця. *Ukrainian Journal of Educational Studies and Information Technology: електронне наукове видання*. 2018. Т. 6, № 1. С. 49–68. URL: <http://ojs.mdpu.org.ua/index.php/itse/article/view/2403/3020> (дата звернення: 01.03.2025).
42. Осадчий В. В. Персональний веб-сайт як засіб формування цифрового іміджу науково-педагогічного працівника. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2019. Т. 69, № 1. С. 78–91.
43. Петренко Л. М. Теоретичні і методичні засади підготовки майбутнього викладача закладу вищої педагогічної освіти до професійної діяльності в умовах цифровізації суспільства : монографія. Київ : Вид-во ТОВ «Юрка Любченка», 2024. 246 с.
44. Петрова Л., Подліняєва О. Важливі навички сучасного педагога. *InterConf*. 2021. № 63. С. 57–68. DOI: <https://doi.org/10.51582/interconf.21-22.06.2021.06>.
45. Подденежний О. Управління цифровою трансформацією освіти: сучасний науковий дискурс. *Наукові записки НаУКМА. Економічні науки*. 2021. Т. 6, № 1. С. 105–110.
46. Пригодій М. Розвиток компетентності з веб-дизайну педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Професійна педагогіка. 2023. Т. 2, № 27. С. 183–194. DOI: <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2023.27.183-194>.

47. Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Реформи галузі інформаційно-комунікаційних технологій та розвиток інформаційного простору України»: Постанова Верховної Ради України № 1073-VIII від 31.03.2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1073-19/print1443083620352158#Text> (дата звернення: 01.03.2025).
48. Проект Концепції цифрової трансформації освіти і науки на період до 2026 року. 2021. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/koncepciya-cifrovoyi-transformaciyi-osviti-i-nauki-mon-zaproschuye-do-gromadskogo-obgovorennya> (дата звернення: 01.03.2025).
49. Ребрина В. А. Цифрова культура педагога. ІКТ-компетентності сучасного вчителя : лекція. URL: <http://dn.hoippo.km.ua/ckp/ckp.pdf> (дата звернення: 24.11.2022).
50. Рева С.О. Аспекти створення і використання освітнього веб-сайту «технічна механіка» на платформі google для здобувачів освіти спеціальності 208 «Агроінженерія» // Сучасні моделі розвитку агропромислового виробництва: виклики та перспективи. Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції. (М. Глухів. 15 квітня 2020) URL: https://www.researchgate.net/publication/348755590_ASPEKTI_STVORENNA_A_I_VIKORISTANNA_OSVITNOGO_VEB-SAJTU_TEHNICNA_MEHANIKA_NA_PLATFORMI_GOOGLE_DLA_ZDOBUVACIV_OSVITI_SPECIALNOSTI_208_AGROINZENERIA (дата звернення: 24.11.2022).
51. Саламаха О. Є. Використання освітніх інтернет-ресурсів у процесі фізичного виховання студентів, що займаються таеквондо. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. 2010. № 2. С. 131–133.

52. Сєдухіна Т.М. Персональний WEB-сайт викладача як сучасний дидактичний засіб і як платформа для науково-дослідницької роботи педагога. URL: <https://vseosvita.ua/library/embed/0100a6tq-913c.doc.html> (дата звернення: 24.11.2022).
53. Сисоєва О. А., Гринчишина К. А. Формування цифрової інформаційної компетентності у майбутніх вчителів технологій засобами мультимедіа. *Збірник наук. праць. Актуальні проблеми математики, фізики і технологічної освіти*. 2010. № 7. С. 356–358.
54. Соляник С. Ф. Сучасні тенденції інформатизації освіти // Наука та суспільне життя України в епоху глобальних викликів людства у цифрову еру (з нагоди 30-річчя проголошення незалежності України та 25-річчя прийняття Конституції України). Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 21 трав. 2021 р.). Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. С. 22–26.
55. Ткачук Г. В. Методика використання освітніх веб-ресурсів у процесі підготовки майбутніх учителів інформатики : монографія. Умань: Видавець «Сочінський», 2011. 177 с.
56. Топольник Я. Освітні інтернет-ресурси як засіб підтримки наукової та професійної діяльності. *Освіта. Інноватика. Практика : науковий журнал*. 2017. № 1 (2). С. 73–75.
57. Тоцька О. Л. Концептуальні засади управління розвитком вищої освіти в Україні: трансформація напрямів державної політики. *Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку*. 2020. № 22. С. 64–70.
58. Трансформаційні процеси у суспільній та соціокультурній сферах України : монографія / О. М. Анісімова та ін. ; відпов. за вип. Т. М. Яворська. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 176 с.
59. Тринус О.П. Формування цифрової грамотності майбутніх викладачів закладів вищої освіти: теоретичний аспект. *Вісник Кафедри ЮНЕСКО Неперервна професійна освіта XXI століття*. К. 2022. 2(6), 98-115. URL: [https://doi.org/10.35387/ucj.2\(6\).2022.98-115](https://doi.org/10.35387/ucj.2(6).2022.98-115) (дата звернення: 25.04.2025).

- 60.Трифонова О. М. Інформаційно-цифрова компетентність: зарубіжний та вітчизняний досвід. *Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія: Педагогічні науки*. 2018. Вип. 173(2). С. 221–225.
- 61.Трофименко О.Г., Козін О.Б., Задерейко О.В., Плачінда О.Є. Веб-технології та веб-дизайн. Одеса: Фенікс, 2019. 284 с.
- 62.Гаврілова Л. Г., Топольник Я. В. Цифрова культура, цифрова грамотність, цифрова компетентність як сучасні освітні феномени. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2017. № 5(61). С. 1–14.
- 63.Трофименко О. Г., Козін О. Б., Задерейко О. В., Плачінда О. Є. Веб-технології та веб-дизайн : навч. посібник. Одеса : Фенікс, 2019. 284 с.
- 64.Шарова Т., Землянський А. Освіта в інформаційному просторі: цифрове суспільство. *Наука і техніка сьогодні*. К. 2023. 14(28), 479-492. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-14\(28\)-479-492](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-14(28)-479-492). (дата звернення: 15.02.2025).
- 65.Annacone A. The 4 Types of Digital Transformation. 2019. URL: <https://www.linkedin.com/pulse/4-types-digital-transformation-andrewannacone> (дата звернення: 01.03.2025).
- 66.Andreessen M. Why Software Is Eating the World. URL: <https://a16z.com/why-software-is-eating-the-world/> (дата звернення: 01.03.2025).
- 67.Barkauskaitė M. Mokymosi motyvacijos atkūrimo prielaidos jaunimo mokykloje. *Pedagogika*. 2021. URL: <https://portalcris.vdu.lt/server/api/core/bitstreams/3346b785-6781-4c69-98b1-5bc5a0196877/content> (дата звернення: 01.03.2025).
- 68.DigComp 2.0: The Digital Competence Framework for Citizens. 2016. URL: <https://cutt.ly/shpv87s> (дата звернення: 24.11.2022).
- 69.Dhamdhare S. Web technology based innovations in education sector. *Modern College Of Arts, Science & Commerce Ganeshkhind*. 2013. URL:

- https://www.researchgate.net/publication/303703009_Web_technology_based_innovations_in_education_sector (дата звернення: 01.03.2025).
70. Conole G. A new classification schema for MOOCs. *International Journal for Innovation and Quality in Learning*. 2014. № 2 (3). P. 65–77.
71. EC. Europe's Digital Decade: digital targets for 2030. 2022. URL: <http://surl.li/ezpau> (дата звернення: 01.03.2025).
72. European Commission. Digital Education Action Plan 2021-2027. Resetting education and training for the digital age: Communication from the commission to the european parliament, the council, the european economic and social committee and the committee of the regions, 30.9.2020 COM/2020/624 final. 2020. URL: <http://surl.li/rymbxp> (дата звернення: 01.03.2025).
73. European Commission. A Europe fit for the digital age. Empowering people with a new generation of technologies. 2024. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age_en (дата звернення: 01.03.2025).
74. Grynyuk S., Zheludenko M., Zaytseva I. The readiness of Ukraine's digital infrastructure to mass distance learning. *Visnyk Kremetschyzkogo natsionalnogo universytetu*. 2021. № 4/2021 (129). P. 35–40.
75. Forsler I. Enabling media: Infrastructures, imaginaries and cultural techniques in Swedish and Estonian visual arts education : Doctoral dissertation. Södertörns högskola, 2020.
76. Kadirova F. The Influence Of Web Technologies On Students' Self-Study Work In English Language Learning Process. 2021. URL: https://www.journal-aquaticscience.com/article_138577_dad7db7815a8f65e64b11f50f727976d.pdf (дата звернення: 01.03.2025).
77. Karosienė E., Skerniškytė J. Švietimo skaitmenizavimas. Esamos situacijos Lietuvoje analizė. Vilnius. 2022. URL: https://data.kurkl.lt/wp-content/uploads/2023/04/Skaitmeninio-svietimo-gaires-_esamosituacijos-analize.pdf (дата звернення: 01.03.2025).

78. Krumsvik R. Situated learning and digital competence. *Education and Information Technology*. 2008. № 4 (13). P. 279–290.
79. Lennon M., Kirsch I., Von Davier M., Wagner M., Yamamoto K. Feasibility Study for the PISA ICT Literacy Assessment: Report to Network A, ETS and NIER. ACER, 2003. 8 p.
80. Martin A., Grudziecki J. DigEuLit: Concepts and tools for digital literacy development. *Innovation in Teaching and Learning in Information and Computer Sciences*. 2006. № 5 (4). P. 249–267. DOI: <https://doi.org/10.11120/ital.2006.05040249>.
81. Matt P. The evolution of the history of digital transformation: from the pre-internet period to generative artificial intelligence. 2024. URL: <https://hatchworks.com/blog/product-design/history-digital-transformation/> (дата звернення: 01.03.2025).
82. Mazurek G. Transformacja cyfrowa—perspektywa instytucji szkolnictwa wyższego. *Transformacja Akademickiego Szkolnictwa Wyższego w Polsce w okresie 1989–2019*. Poznań : Wydawnictwo UAM, 2019. S. 313–332. URL: <http://cpp.amu.edu.pl/wp-content/uploads/2019/10/Mazurek.pdf> (дата звернення: 01.03.2025).
83. Michele Domenico T. Educational Technologies. *Encyclopedia of Social Sciences*. 2025. № 5 (1). P. 23. URL: <https://www.mdpi.com/2673-8392/5/1/23> (дата звернення: 01.03.2025).
84. Minsky M. *The Emotion Machine: Commonsense Thinking, Artificial Intelligence, and the Future of the Human Mind*. New York: Simon & Schuster, 2007. 400 p.
85. Pekka Mertala. Paradoxes of participation in the digitalization of education: a narrative account. *Learning, Media and Technology*. 2020. № 45 (2). P. 179–192. DOI: <https://doi.org/10.1080/17439884.2020.1696362>.
86. Selwyn N. *Education and Technology: Key issues and debates*. London: Bloomsbury, 2016. 232 p.

87. Verina N., Titko J. Digital transformation: conceptual framework. *Contemporary Issues in Business, Management and Economics Engineering*. 2019. P. 719–727. DOI: <https://doi.org/10.3846/cibmee.2019.073>.
88. Westerman G., Bonnet D., McAfee A. Leading Digital: Turning Technology into Business Transformation. URL: <https://hbsp.harvard.edu/product/17039-НБК-ENG> (дата звернення: 01.03.2025).

Додаток А

Анкета для виявлення рівня активності використання веб-технологій у освітній діяльності

Шановні колеги!

Просимо Вас взяти участь в анонімному дослідженні, метою якого є діагностика рівня використання веб-технологій у Вашій професійній діяльності. Ваші відверті відповіді допоможуть об'єктивно оцінити наявний стан та розробити ефективну методику підвищення цифрової компетентності викладачів ЗВО.

Отримана інформація буде використана виключно в узагальненому вигляді у магістерському дослідженні.

Блок 1: Обізнаність та джерела знань

1. Як Ви оцінюєте свій загальний рівень володіння сучасними веб-технологіями? *(Оберіть один варіант)*

1 - Початковий: Користуюся лише базовими програмами, відчуваю значні труднощі при освоєнні нових сервісів.

2 - Середній: Впевнено використовую стандартні веб-сервіси, але технічні нюанси часто викликають запитання.

3 - Вище середнього: Можу самостійно освоювати більшість нових сервісів та інтегрувати їх у свою практику.

4 - Високий/Експертний: Можу розробляти власні веб-рішення, навчати інших та надавати консультації.

2. Які компоненти, на Вашу думку, охоплює поняття «освітні веб-технології»? *(Оберіть усі відповідні варіанти)*

Системи управління навчанням (LMS: Moodle, Google Classroom, Canvas).

Інструменти для створення інтерактивного контенту (Kahoot, Quizizz, Mentimeter, H5P).

Персональні веб-сайти, блоги, електронні портфоліо.

Інструменти для відеоконференцій (Zoom, Google Meet, MS Teams).

Хмарні сервіси для спільної роботи (Google Docs/Sheets, Office 365).

Соціальні мережі та месенджери, що використовуються для підтримки навчального процесу.

Важко відповісти / Не впевнений(-а).

3. Що, на Вашу думку, є головною відмінністю між «традиційною навчальною технологією» (наприклад, підручник) та «освітньою веб-технологією»? *(Оберіть один варіант, що найкраще описує Ваше розуміння)*

1. Інтерактивність: Веб-технологія завжди дозволяє активно взаємодіяти (змінювати, доповнювати, спілкуватися), тоді як традиційна – ні.

2. Доступність: Веб-технологія доступна з будь-якої точки світу через інтернет.

3. Формат: Веб-технологія – це просто електронний формат, а традиційна – паперовий.

4. Багатофункціональність: Веб-технологія поєднує в собі пошук інформації, комунікацію та оцінювання.

4. З яких джерел Ви переважно здобували знання та навички щодо використання веб-технологій в освіті? (Оберіть не більше трьох найбільш важливих)

Самоосвіта, самостійне вивчення (інтернет-ресурси, YouTube, спеціалізовані статті).

Офіційні курси підвищення кваліфікації (інститути післядипломної освіти).

Тренінги, воркшопи, семінари, організовані у Вашому ЗВО.

Спілкування, обмін досвідом та mutual learning із колегами.

Отримав/ла базові знання під час навчання у виші/аспірантурі.

Інше: _____.

Блок 2: Активність використання веб-технологій у професійній діяльності

5. Оцініть частоту використання Вами веб-технологій для таких цілей: (Позначте рівень: 1 - Ніколи; 2 - Рідко; 3 - Іноді; 4 - Часто; 5 - Щодня)

Ціль використання	Ніколи	Рідко	Іноді	Часто	Щодня
Організація навчального процесу (розміщення завдань та навчальних матеріалів, оцінювання)	1	2	3	4	5
Комунікація зі студентами (консультації, зворотний зв'язок)	1	2	3	4	5
Професійний розвиток (онлайн-курси, вебінари для себе)	1	2	3	4	5
Науково-дослідна робота (пошук матеріалів, робота з базами даних, профілі ORCID/Google Scholar)	1	2	3	4	5
Обмін досвідом та спілкування з колегами (професійні спільноти)	1	2	3	4	5

6. Які типи веб-технологій Ви регулярно застосовуєте у навчальному процесі? (Оберіть усі відповідні варіанти)

Системи управління навчанням (LMS): Moodle, Google Classroom, Canvas, Edmodo.

Інструменти для відео-комунікації: Zoom, Google Meet, Microsoft Teams, Webex.

Хмарні сервіси для спільної роботи/документів: Google Docs/Sheets, Office 365, Dropbox.

Інструменти для створення інтерактивного контенту та гейміфікації: Kahoot, Quizizz, Mentimeter, H5P, LearningApps.

Веб-технології для створення презентацій та інфографіки: Canva, Prezi, Crello.

Електронні ресурси для науково-дослідної роботи: Scopus, Web of Science, Google Scholar, ResearchGate.

Соціальні мережі та месенджери (для створення закритих навчальних груп).

Інше: _____.

7. Наскільки важливим, на Вашу думку, є володіння сучасними веб-технологіями для викладача ЗВО у наш час? (Оберіть один варіант)

Зовсім не важливе.

Мало важливе.

Помірно важливе.

Дуже важливе.

Критично важливе (без цього неможлива якісна робота).

Блок 3: Мотивація, інтерес та наявні проблеми

8. Наскільки велика Ваша зацікавленість у опануванні нових освітніх веб-технологій, які Ви ще не використовували? (Шкала: 1 - Зовсім не зацікавлений; 5 - Надзвичайно зацікавлений)

1

2

3

4

5

9. Чи відчуваєте Ви, що Ваші наявні знання та навички щодо освітніх веб-технологій є недостатніми для задоволення сучасних потреб навчального процесу? (Оберіть один варіант)

Так, відчуваю значний брак знань і навичок.

Так, відчуваю невеликий брак знань у певних сферах.

Ні, моїх знань цілком достатньо.

Важко відповісти.

10. Що є головною проблемою (бар'єром), яка заважає Вам більш активно використовувати веб-технології у викладанні? (Оберіть не більше трьох найбільш вагомих)

Нестача часу (на підготовку, освоєння та інтеграцію).

Технічні обмеження (проблеми з обладнанням/Інтернетом, брак технічної підтримки).

Сумніви щодо ефективності (вважаю, що традиційні методи кращі).

Фінансові витрати (потреба у платних ліцензіях/програмах).

Складність інтеграції в існуючі навчальні плани та програми.

Відсутність адекватної системи навчання/підвищення кваліфікації у ЗВО.

Немає проблем, використовую технології активно та ефективно.

11. Яка форма вдосконалення цифрової компетентності була б для Вас найбільш корисною? (Оберіть один варіант)

Короткі, інтенсивні практичні тренінги (воркшопи) з однієї конкретної технології.

Тривалі, ґрунтовні курси з широким охопленням тем.

Індивідуальні консультації з ІТ-фахівцем/колегою-ментором.
Надання доступу до високоякісних відеоінструкцій та посібників.
Навчання у форматі спільнот (peer-to-peer learning).

Блок 4: Додаткова інформація

12. Ваш викладацький стаж:

До 5 років.

6–15 років.

Понад 15 років.

13. Ваш науковий ступінь:

Доктор наук.

Кандидат наук / Доктор філософії (PhD).

Не маю наукового ступеня.

14. Яку б нову освітню веб-технологію Ви хотіли б опанувати найперше?

Дякуємо за Вашу участь у дослідженні!

Додаток Б

**Анкета для виявлення рівня активності використання веб-технологій
студентами у навчальній діяльності**

Шановні студенти!

Просимо Вас взяти участь в **анонімному** дослідженні. Метою є з'ясування Вашого досвіду, обізнаності та рівня активності використання веб-технологій як у навчальному процесі, так і для самоосвіти. Ваші відповіді допоможуть удосконалити методику викладання в ЗВО відповідно до вимог цифрової епохи.

Отримана інформація буде використана виключно в узагальненому вигляді у магістерському дослідженні.

Блок 1: Досвід та самооцінка

1. Ваш рівень вищої освіти та рік навчання:

Бакалаврський рівень, 1–2 курс.

Бакалаврський рівень, 3–4 курс.

Магістерський рівень, 1–2 курс.

2. Ваш вік (повних років):

До 20 років.

21–25 років.

26 років і старше.

3. Як Ви оцінюєте свій загальний рівень цифрової компетентності/обізнаності з веб-технологіями?

Початковий: Використовую лише основні додатки (пошта, соцмережі), маю труднощі з освітніми платформами.

Середній: Впевнено користуюся основними сервісами та LMS, можу швидко освоїти нове.

Вище середнього/Високий: Активно використовую широкий спектр інструментів, можу створювати власний контент, допомагати іншим.

4. Чи доводилося Вам самостійно створювати (розробляти, наповнювати) власний веб-сайт, блог або розширене електронне портфоліо для навчальних цілей?

Так, створював/ла та активно використовую.

Так, створював/ла, але не використовую регулярно.

Ні, але мені цікаво навчитися цьому.

Ні, і не вважаю це за потрібне.

Блок 2: Розуміння сутності та функціоналу веб-технологій

5. Що, на Вашу думку, є головною відмінністю між «традиційною навчальною технологією» (наприклад, підручник) та «освітньою веб-технологією»? (Оберіть один варіант, що найкраще описує Ваше розуміння)

1. Інтерактивність: Веб-технологія завжди дозволяє активно взаємодіяти (змінювати, доповнювати, спілкуватися), тоді як традиційна – ні.

2. Доступність: Веб-технологія доступна з будь-якої точки світу через інтернет.

3. Формат: Веб-технологія – це просто електронний формат, а традиційна – паперовий.

4. Багатофункціональність: Веб-технологія поєднує в собі пошук інформації, комунікацію та оцінювання.

6. Яка з перелічених функцій веб-технологій є найбільш критичною для Вашої науково-дослідної роботи (підготовка магістерської роботи, статей)? (Оберіть один варіант)

Спільна робота: Можливість одночасно працювати над документом разом із науковим керівником або колегами.

Доступ до джерел: Можливість швидкого пошуку та доступу до наукових баз даних (Scopus, Google Scholar).

Комунікація: Зручне листування з керівником або рецензентами.

Оформлення: Інструменти для автоматичної генерації бібліографії та посилань.

7. Розподіліть, будь ласка, наведені веб-інструменти за їхньою основною функцією в навчанні. (Вкажіть, до якого типу Ви б віднесли кожен інструмент, оберіть по одній цифрі для кожного рядка)

Веб-інструмент	Комунікація та обговорення	Створення інтерактивного контенту	Організація навчального процесу (LMS)	Науковий пошук та цитування
Moodle/Google Classroom	1	2	3	4
Google Scholar/ResearchGate	1	2	3	4
Kahoot! / Quizizz	1	2	3	4
Microsoft Teams/Telegram	1	2	3	4

8. Що Ви розумієте під поняттям «персональний веб-простір викладача» (наприклад, персональний сайт/блог)? (Відкрите питання, коротка відповідь) _____

Блок 3: Активність використання веб-технологій у навчанні

9. Які типи веб-технологій Ви найчастіше використовуєте у своїй навчальній діяльності (для підготовки, здачі робіт, пошуку інформації)? (Оберіть усі відповідні варіанти)

Системи управління навчанням (LMS): Moodle, Google Classroom, Canvas.

Хмарні сервіси для спільної роботи (Google Docs/Sheets/Forms, Office 365).

Електронні ресурси для пошуку наукових матеріалів (Google Scholar, наукові бази, репозитарії).

Інструменти для створення презентацій та інфографіки (Canva, Prezi).

Інструменти для створення ментальних карт та структурування інформації (Miro, Coggle).

Відеохостинги (YouTube, Vimeo) для перегляду освітніх лекцій/інструкцій.

Групові чати у месенджерах (Telegram, Viber) для навчальних обговорень.

10. Наскільки часто Ви використовуєте веб-технології для таких навчальних цілей? (Позначте рівень: 1 - Ніколи; 2 - Рідко; 3 - Іноді; 4 - Часто; 5 - Щодня)

Ціль використання	Ніколи	Рідко	Іноді	Часто	Щодня
Самоосвіта (самостійне вивчення тем, проходження МООС)	1	2	3	4	5
Комунікація та консультації з викладачами	1	2	3	4	5
Науково-дослідна робота (пошук джерел, оформлення бібліографії)	1	2	3	4	5
Командна/групова робота над проектами	1	2	3	4	5
Створення власного навчального контенту (презентації, відео, тести)	1	2	3	4	5

Блок 4: Використання веб-технологій викладачами

11. Як часто Ваші викладачі використовують веб-технології (окрім електронної пошти та Zoom/Meet) у навчальному процесі? (Оберіть один варіант)

Дуже часто: Більшість викладачів активно використовують різні платформи та інструменти.

Помірно: Деякі викладачі використовують, але більшість обмежується традиційними методами.

Рідко: Лише одиниці викладачів залучають веб-технології.

Майже ніколи.

12. Які форми роботи з веб-технологіями, організовані викладачами, є для Вас найбільш зручними та ефективними? (Оберіть не більше трьох)

Організація роботи на офіційній LMS ЗВО (Moodle, Canvas).

Використання інтерактивних тестів/опитувань на заняттях (Kahoot, Mentimeter).

Надання викладачами посилань на корисні веб-ресурси (персональні сайти, блоги, бази даних).

Використання спільних хмарних документів для командної роботи (Google Docs).

Комунікація через спеціалізовані чати/канали (Telegram, Viber) для оперативних питань.

13. Чи пропонують Вам викладачі персональні веб-сайти/блоги або електронні портфоліо як основне джерело навчальних матеріалів/інформації про дисципліну? (Оберіть один варіант)

Так, більшість викладачів мають такі ресурси, і я ними користуюся.

Лише деякі викладачі надають такі посилання.

Додаток В.**Діагностика рівня володіння навичками створення та використання персонального веб-сайту викладача (для викладачів)****Шановні колеги!**

Просимо Вас взяти участь в анонімному дослідженні. Метою є оцінка Вашої практичної готовності до створення та використання персонального веб-сайту як інноваційного ресурсу професійного розвитку. Ваші відверті відповіді допоможуть сформулювати зміст навчальних програм.

Отримані дані будуть використані виключно в узагальненому вигляді.

Блок 1: Загальні відомості**1. Ваш вік (повних років):**

- 31–45 років.
- 46–60 років.
- Понад 60 років.

2. Ваш педагогічний стаж:

- До 5 років.
- 6–15 років.
- Понад 15 років.

3. Ваш науковий ступінь:

- Доктор наук.
- Кандидат наук / Доктор філософії (PhD).
- Не маю наукового ступеня.

4. Місце Вашої роботи (для цілей дослідження):

- Одеський національний університет імені І.І. Мечникова.
- Інший заклад вищої освіти.

Блок 2: Рівень розуміння та початковий досвід**5. Що, на Вашу думку, найкраще описує роль персонального веб-сайту для викладача ЗВО? (Оберіть один найбільш точний варіант)**

Робочий кабінет/Офіс: Багатоцільовий інструмент для організації освітнього процесу, науки та взаємодії.

Сайт-візитівка: Засіб для підтримки професійного іміджу та надання контактної інформації.

Електронне портфоліо: Місце для збору власних досягнень, сертифікатів та публікацій.

Не є необхідним, оскільки є офіційна сторінка ЗВО.

6. Чи створювали Ви або чи володієте зараз персональним веб-сайтом/блогом, який використовуєте у професійній діяльності? (Оберіть один варіант)

Так, створював/ла і активно використовую зараз. (Перейдіть до запитання 8)

Так, створював/ла, але зараз він не активний (закинутий). (Перейдіть до запитання 8)

Ні, не створював/ла. (Перейдіть до запитання 7)

7. (Якщо вибрано "Ні") Назвіть 1-2 головні причини, чому Ви досі не створили власний веб-сайт?

8. Чи доводилося Вам у своїй практиці активно (регулярно) користуватися персональними веб-сайтами/блогами: (Оберіть один варіант у кожному рядку)

Ресурс	Регулярно	Іноді	Ніколи
Веб-сайтами колег-викладачів для пошуку матеріалів або обміну досвідом	Так	Іноді	Ніколи
Веб-сайтами/портфоліо студентів для оцінки їхніх досягнень	Так	Іноді	Ніколи

Блок 3: Технічні та цифрові навички (створення та обслуговування)

9. Наскільки Ви володієте навичками роботи з CMS та конструкторами для створення веб-сайтів (наприклад, WordPress, Tilda, Google Sites)? (Оберіть один варіант)

Високий: Можу самостійно встановити, налаштувати та адмініструвати CMS, керувати плагінами та темами.

Середній: Можу працювати з готовим шаблоном або конструктором, наповнювати контентом, але повне налаштування викликає труднощі.

Початковий: Можу лише редагувати текст на вже існуючому сайті.

Не володію.

10. Як Ви оцінюєте свої базові знання HTML та CSS (для внесення невеликих правок у дизайн або форматування)? (Оберіть один варіант)

Високий: Можу вносити правки у код, вбудовувати сторонні елементи (відео, форми).

Середній: Розумію структуру коду, але можу вносити лише найпростіші правки.

Початковий: Знаючий(-а) з термінами, але не можу застосовувати їх на практиці.

Не володію.

11. Наскільки Ви обізнані з питаннями управління хостингом та доменом (реєстрація, робота з контрольною панеллю, FTP)? (Оберіть один варіант)

Добре обізнаний(-а): Можу самостійно зареєструвати/налаштувати та перенести домен/хостинг.

Частково обізнаний(-а): Розумію термінологію, але потребуватиму допомоги на практиці.

Не обізнаний(-а): Це для мене "темний ліс".

Немає потреби: Користуюся безкоштовними конструкторами, де це не потрібно.

12. Як Ви забезпечуєте цифрову безпеку свого веб-сайту (захист від кіберзагроз, актуально в умовах війни)? *(Оберіть усі відповідні варіанти)*

Регулярно оновлюю CMS, теми та плагіни.

Використовую надійні паролі та двофакторну автентифікацію (якщо є).

Використовую захищене з'єднання (HTTPS).

Регулярно створюю резервні копії (бекапи).

Не знаю / Не вживаю спеціальних заходів.

13. Наскільки легко Ви вмієте оптимізувати контент (стискати зображення, відео), щоб забезпечити швидке завантаження сторінок для студентів з обмеженим інтернетом? *(Оберіть один варіант)*

Дуже легко: Використовую спеціальні програми та інструменти оптимізації.

Середньо: Можу стискати базовими засобами, але не завжди перевіряю швидкість завантаження.

Важко: Завантажую матеріали "як є", швидкість завантаження не контролюю.

14. Який із технічних аспектів створення веб-сайту для Вас є найбільш складним?

Блок 4: Управління освітнім контентом та методичні навички

15. Як Ви оцінюєте свою здатність структурувати великий навчальний матеріал (лекції, ЕКД) у логічний та візуально привабливий формат для веб-сайту, застосовуючи принципи мікронавчання? *(Оберіть один варіант)*

Відмінно: Активно застосовую принципи візуалізації та мікронавчання, контент легко сприймається студентами.

Добре: Матеріали логічні, але часто подані великими блоками тексту без значної візуальної адаптації для веб-формату.

Задовільно: Просто завантажую файли DOC/PDF без їхньої адаптації для веб-середовища.

Незадовільно.

16. Наскільки Ви володієте мультимедійною грамотністю для створення власного контенту (запис, редагування та розміщення освітнього відео чи подкастів)? *(Оберіть один варіант)*

Високий: Можу самостійно записувати, редагувати та оптимізовано розміщувати відеолекції або подкасти.

Середній: Можу записати відео/аудіо, але процес редагування та розміщення викликає значні труднощі.

Низький: Використовую лише сторонні відеоресурси, власний мультимедійний контент не створюю.

Не володію.

17. Наскільки ефективно Ви використовуєте гіпертекст (систему посилань) для забезпечення внутрішньої навігації на сайті? *(Оберіть один варіант)*

Активно та ефективно: Створюю чітку ієрархію посилань, що дозволяє студенту легко переходити між темами, завданнями та додатковими ресурсами.

Пасивно: Використовую посилання лише для переходу на зовнішні сайти, внутрішня навігація мінімальна або відсутня.

Не використовую посилання (просто завантажую файли).

18. Наскільки Ви дотримуетесь принципів академічної доброчесності (правильне цитування, розмежування авторства) при розміщенні контенту на своєму веб-сайті? (Оберіть один варіант)

Завжди: Чітко позначаю джерела та розмежовую власний та запозичений контент згідно з вимогами.

Частково: Позначаю основні джерела, але дрібні цитати чи ілюстрації можу не оформлювати.

Рідко: Вважаю, що на освітньому сайті, призначеному лише для студентів, це не є пріоритетом.

19. Який методичний аспект роботи з контентом на веб-сайті (наприклад, інтерактивність, візуалізація, робота з відео) Ви хотіли б вдосконалити найперше? (Відкрите питання)

Блок 5: Комунікаційні та аналітичні навички

20. Які інструменти зворотного зв'язку та комунікації інтегровані у Ваш персональний веб-сайт для оперативної взаємодії зі студентами? (Оберіть усі відповідні варіанти)

Форми зворотного зв'язку (наприклад, через Google Forms або вбудовані форми CMS).

Активні посилання на месенджери (Telegram, Viber) або соціальні мережі.

Вбудований онлайн-чат або чат-бот для швидких відповідей.

Спеціалізований форум або розділ для обговорень.

Використовую лише електронну пошту.

Жодні (комунікація відбувається через інші канали, наприклад, LMS).

21. Як часто Ви оперативно відповідаєте на запити (через форми зворотного зв'язку, чати) від студентів, що надходять через Ваш веб-сайт? (Оберіть один варіант)

Завжди оперативно (протягом кількох годин).

Досить часто (протягом доби).

Іноді (протягом 2–3 днів).

Рідко (більше тижня).

Не використовую ці інструменти.

22. Чи використовуєте Ви інструменти веб-аналітики (наприклад, Google Analytics, або вбудовану статистику CMS) для відстеження активності на Вашому веб-сайті? (Оберіть один варіант)

Так, регулярно (для прийняття рішень щодо контенту).

Іноді (перевіряю час від часу).

Ні, але мені цікаво навчитися.

Ні, не вважаю це за потрібне.

23. Які дані Ви найчастіше відстежуєте за допомогою веб-аналітики?
(Оберіть усі відповідні варіанти)

Загальна відвідуваність та час перебування на сайті.

Популярність окремих навчальних матеріалів (які сторінки переглядають найбільше).

Географія та пристрої (ПК, смартфон) студентів.

Джерела трафіку (звідки студенти приходять на сайт).

Успішність контенту (скільки файлів завантажено).

Не відстежую (або не знаю, що можна відстежувати).

24. Наскільки активно Ви застосовуєте SEO-методи (ключові слова, метатеги) для оптимізації Вашого веб-сайту/профілю, щоб підвищити його видимість для пошукових систем (Google, Google Scholar)? (Оберіть один варіант)

Активно застосовую (для підвищення наукової та професійної видимості).

Частково (використовую лише заголовки).

Пасивно (не знаю, як це робити, або не звертаю на це уваги).

Не вважаю це важливим для освітньої діяльності.

25. Яка із комунікаційних чи аналітичних навичок (зворотний зв'язок, аналітика, SEO) є для Вас найбільшим викликом або потребує найбільшого вдосконалення?

Дякуємо за вашу участь у дослідженні!

Діагностика рівня володіння навичками створення та використання персонального веб-сайту викладача (для здобувачів освіти)

Шановні студенти!

Просимо Вас взяти участь в анонімному дослідженні. Мета — оцінити Ваші навички та інтерес до створення власних веб-ресурсів (портфоліо, блог) та Ваше розуміння ролі веб-сайтів у професійній сфері.

Отримані дані будуть використані виключно в узагальненому вигляді.

Блок 1: Загальні відомості

1. Ваш рівень вищої освіти та рік навчання:

Бакалаврський рівень, 1–2 курс.

Бакалаврський рівень, 3–4 курс.

Магістерський рівень, 1–2 курс.

2. Ваш вік (повних років):

До 20 років.

21–25 років.

26 років і старше.

3. Ваша спеціальність (за галуззю):

- Освітні, педагогічні науки.
- Гуманітарні науки/Філологія/Історія.
- Інша.

Блок 2: Розуміння та початковий досвід

4. Що, на Вашу думку, найкраще описує роль власного персонального веб-сайту/портфоліо для студента? *(Оберіть один найбільш точний варіант)*

Інструмент для працевлаштування: Місце для презентації кваліфікації та проєктів перед потенційним роботодавцем.

Навчальний інструмент: Електронна папка для зберігання рефератів та курсових робіт.

Професійний блог: Ресурс для обміну думками та ідеями з професійної сфери.

Не є необхідним, оскільки є соціальні мережі.

5. Чи користувалися Ви веб-сайтами/блогами Ваших викладачів для доступу до навчальних матеріалів/інформації? *(Оберіть один варіант)*

Так, регулярно: Більшість викладачів мають такі сайти, і я їх використовую.

Частково: Лише деякі викладачі надають такі посилання.

Ні: Викладачі користуються переважно офіційною LMS або месенджерами.

6. Чи створювали Ви або чи володієте зараз власним персональним веб-сайтом/блогом/електронним портфоліо для навчальних або професійних цілей? (Оберіть один варіант)

Так, створював/ла і активно використовую зараз.

Так, створював/ла, але зараз він не активний (закинутий).

Ні, не створював/ла.

Блок 3: Технічні та цифрові навички (створення та обслуговування)

7. Як Ви оцінюєте свої навички роботи з CMS та конструкторами для створення веб-сайтів (наприклад, WordPress, Tilda, Google Sites)? (Оберіть один варіант)

Високий: Можу самостійно створювати складні сайти, налаштовувати функціонал, встановлювати плагіни.

Середній: Можу працювати з готовим шаблоном або конструктором, наповнювати контентом.

Початковий: Можу лише редагувати текст на вже існуючому сайті.

Не володію.

8. Наскільки Ви розумієте базові елементи HTML та CSS (для внесення невеликих правок у текст, вбудовування відео чи інтерактивних елементів)? (Оберіть один варіант)

Розумію та можу застосовувати: Вмію вносити правки у код.

Розумію, але не застосовую на практиці: Знаючий(-а) з термінами.

Не володію.

9. Чи обізнані Ви з поняттями хостинг та домен, необхідними для розміщення повноцінного веб-сайту? (Оберіть один варіант)

Добре обізнаний(-а): Можу самостійно обрати та зареєструвати хостинг/домен.

Частково обізнаний(-а): Розумію терміни, але не знаю, як це налаштувати.

Не обізнаний(-а): Користуюся лише безкоштовними платформами/конструкторами.

10. Наскільки Ви обізнані з питаннями цифрової безпеки сайту (HTTPS, надійні паролі, регулярне оновлення)? (Оберіть один варіант)

Добре обізнаний(-а): Завжди вживаю заходів для захисту своїх ресурсів.

Частково обізнаний(-а): Використовую лише надійні паролі.

Не обізнаний(-а): Не приділяю цьому уваги.

11. Наскільки легко Ви вмієте оптимізувати контент (стискати зображення, відео), щоб забезпечити швидке завантаження Ваших ресурсів? (Оберіть один варіант)

Дуже легко: Використовую спеціальні інструменти оптимізації.

Середньо: Можу стискати базовими засобами, але не контролюю швидкість завантаження.

Важко: Завантажую матеріали "як є", не оптимізуючи їх.

12. Який технічний аспект створення веб-сайту для Вас є найбільш складним? (Відкрите питання)

Блок 4: Управління навчальним контентом та методичні навички

13. Наскільки Ви володієте навичками структурування навчальних/професійних матеріалів у логічний та візуально привабливий формат (дизайн контенту) для власного веб-сайту? (Оберіть один варіант)

Високий: Вмію розбивати великі обсяги інформації на короткі, візуально зрозумілі блоки (принципи мікронавчання).

Середній: Матеріали логічні, але часто виглядають як суцільний текст без значної візуальної адаптації для веб-формату.

Низький: Просто завантажую файли DOC/PDF без їхньої адаптації для читання онлайн.

14. Наскільки Ви володієте мультимедійною грамотністю, щоб створювати та розміщувати власний освітній контент (відеоінструкції, презентації з озвученням, подкасти) на веб-сайті? (Оберіть один варіант)

Високий: Можу самостійно записувати, редагувати та оптимізовано розміщувати власний відео/аудіо контент.

Середній: Можу записати відео/аудіо, але процес редагування та оптимізації викликає значні труднощі.

Низький: Використовую лише сторонній контент, власний мультимедійний контент не створюю.

15. Наскільки ефективно Ви вмієте створювати гіпертекст (систему посилань), щоб організувати зручну внутрішню навігацію між різними розділами Вашого веб-ресурсу (портфоліо, блогу)? (Оберіть один варіант)

Активно та ефективно: Створюю чітку ієрархію посилань, що дозволяє користувачу швидко переходити між розділами, проєктами та резюме.

Пасивно: Використовую посилання лише для переходу на зовнішні сайти, внутрішня навігація мінімальна.

Не використовую посилання (просто розміщую контент).

16. Наскільки Ви дотримуєтеся принципів академічної доброчесності при розміщенні навчальних чи наукових матеріалів на своєму веб-ресурсі? (Оберіть один варіант)

Завжди: Чітко позначаю джерела та розмежовую власний та запозичений контент згідно з вимогами.

Частково: Позначаю основні джерела, але дрібні цитати чи ілюстрації можу не оформлювати.

Не приділяю цьому уваги.

17. Який аспект роботи з контентом для веб-сайту (візуалізація, робота з відео, структура) Ви хотіли б вдосконалити найперше?

Блок 5: Комунікаційні та аналітичні навички

18. Якщо Ви маєте власний веб-ресурс (портфоліо, блог), які інструменти для зворотного зв'язку Ви в нього інтегрували? (Оберіть усі відповідні варіанти)

Форми зворотного зв'язку (для запитів від роботодавців, клієнтів).

Активні посилання на месенджери (Telegram, LinkedIn) або соціальні мережі.

Розділ коментарів або форум.

Не інтегрував/ла жодних інструментів.

Не маю власного веб-ресурсу.

19. Наскільки Ви вмієте використовувати інструменти веб-аналітики (наприклад, Google Analytics) для відстеження відвідуваності та популярності контенту на Вашому веб-ресурсі? (Оберіть один варіант)

Високий: Вмію самостійно налаштовувати та аналізувати дані (звідки приходять користувачі, що дивляться найбільше).

Середній: Розумію, що це таке, але на практиці налаштувати та використовувати не вмію.

Низький: Не знаю, що таке веб-аналітика, і не використовую її.

Не маю власного веб-ресурсу.

20. Наскільки Ви обізнані із SEO-методами (використання ключових слів, метатегів) для того, щоб Ваше професійне портфоліо чи наукові роботи легко знаходили пошукові системи? (Оберіть один варіант)

Добре обізнаний(-а): Активно застосовую SEO для підвищення власної видимості в Інтернеті.

Частково: Знаю, що таке ключові слова, але не знаю, як це налаштовувати технічно.

Не обізнаний(-а): Не приділяю цьому уваги.

21. Яка комунікаційна чи аналітична навичка є для Вас найбільш важливою для успіху у майбутній професійній діяльності?

Дякуємо за Вашу участь у дослідженні!

Питання для інтерв'ю (викладачі)

Блок А: Досвід та мотивація

1. Яка основна мотивація спонукала Вас до створення власного персонального веб-сайту? (Наприклад: імідж, зручність, вимога часу, комунікація).
2. Яку найважливішу функцію виконує Ваш веб-сайт у порівнянні з офіційною LMS (Moodle/Google Classroom)?
3. Чи вважаєте Ви свій веб-сайт "робочим кабінетом"? Якщо так, які саме "кабінетні" функції він виконує?
4. Які конкретні позитивні зміни у навчальному процесі Ви помітили після початку використання веб-сайту?

Блок Б: Технічні та методичні аспекти

5. Чому Ви обрали саме цю технологічну базу для створення сайту (CMS, конструктор, власний код)? Які були головні критерії вибору?
6. Опишіть, будь ласка, найскладніший технічний виклик (проблема), з яким Ви зіткнулися при створенні або підтримці сайту. Як Ви його вирішили?
7. Які методичні прийоми (наприклад, візуалізація, інтерактивні елементи, мікронавчання) Ви використовуєте для адаптації навчального матеріалу до веб-формату?
8. Як Ви забезпечуєте зворотний зв'язок зі студентами через Ваш сайт? Який канал (форма, чат, месенджер) Ви вважаєте найбільш ефективним?
9. Чи використовуєте Ви інструменти веб-аналітики (Google Analytics, тощо) для оцінки ефективності розміщеного контенту? Якщо так, яку конкретну інформацію Ви відстежуєте?

Блок В: Розвиток та перспективи

10. Як Ви оцінюєте необхідність SEO-оптимізації (ключові слова, метатеги) для свого наукового профілю? Чи займаєтесь Ви цим?
11. Назвіть один навик (технічний чи методичний), який Ви хотіли б найперше вдосконалити для розвитку свого веб-сайту.
12. Чи отримували Ви підтримку або стимулювання від керівництва ЗВО щодо розвитку Вашого персонального веб-сайту? Якщо ні, чи вважаєте це необхідним?
13. Чи готові Ви ділитися досвідом створення та використання веб-сайту з колегами? Якщо так, у якій формі?

Блок Г: Рекомендації

14. Назвіть три обов'язкові компоненти, які, на Вашу думку, повинен мати персональний веб-сайт кожного викладача ЗВО.
15. Яку головну пораду Ви дали б викладачеві, який тільки планує створити свій веб-сайт?

Питання для інтерв'ю (здобувачі вищої освіти)

Блок А: Досвід та цінність

1. Яку основну цінність Ви бачите у персональному веб-сайті викладача порівняно з офіційною платформою (LMS)?
2. Назвіть двох викладачів, чиїми веб-сайтами Ви користуєтеся найчастіше. Що робить їхні ресурси такими зручними?
3. Опишіть один конкретний випадок, коли веб-сайт викладача Вам допоміг у навчанні (наприклад, під час сесії, чи в пошуку наукової літератури).
4. Яку роль відіграє власний веб-ресурс/портфоліо у Ваших планах на майбутнє працевлаштування?

Блок Б: Якість та зручність

5. Які три ключові критерії визначають для Вас якість веб-сайту викладача (наприклад: швидкість, дизайн, актуальність, мультимедіа)?
6. Наскільки Вам важлива швидкість завантаження контенту (особливо на мобільному телефоні)? Чи часто Ви стикалися з проблемою неоптимізованих матеріалів?
7. Чи легко Вам знаходити потрібну інформацію на веб-сайтах викладачів? Що найбільше ускладнює навігацію?
8. Який тип контенту (текст, відео, інфографіка, посилання на статті) є для Вас найефективнішим для засвоєння матеріалу?
9. Чи звертаєте Ви увагу на те, як викладач оформлює посилання на джерела (академічна доброчесність) на своєму сайті? Чи це важливо для Вас?

Блок В: Комунікація та власні навички

10. Який канал комунікації, інтегрований у веб-сайт викладача (форма, чат, месенджер), Ви вважаєте найбільш зручним для себе? Чому?
11. Якщо Ви маєте власний веб-ресурс, чи використовували Ви SEO-методи (ключові слова, метатеги) для його просування? Якщо так, з якою метою?
12. Як Ви оцінюєте свій загальний рівень володіння навичками, необхідними для створення та підтримки веб-сайту (CMS, HTML/CSS)?
13. Який один навик (технічний чи методичний), пов'язаний зі створенням веб-сайтів, Ви хотіли б опанувати до випуску?

Блок Г: Рекомендації

14. Яку найважливішу пораду Ви дали б викладачеві, який активно використовує свій веб-сайт, щоб зробити його ще кращим для студентів?

15. Яку конкретну підтримку (навчальні курси, майстер-класи) повинен, на Вашу думку, надавати ЗВО студентам для розвитку цифрових навичок (включно зі створенням веб-ресурсів)?

Додаток И

Оцінка ефективності пілотних занять спецкурсу

«Цифровий лектор: конструювання та використання персонального веб-сайту викладача зво»

Шановні учасники! Ваші відповіді допоможуть нам удосконалити програму формування навичок створення персонального веб-сайту викладача. Будь ласка, оберіть варіант, що найкраще відповідає Вашій думці.

Блок I: Загальна оцінка та актуальність (Для всіх учасників)

Твердження / Питання	1 (Зовсім не згоден/не ефективно)	2 (Скоріше не згоден)	3 (Нейтрально)	4 (Скоріше згоден)	5 (Повністю згоден/дуже ефективно)
1. Тема заняття є актуальною для професійного розвитку сучасного викладача ЗВО.					
2. Мета заняття («зібрати» сайт) була чіткою і зрозумілою.					
3. Використання no-code платформ (Google Sites) було доцільним для аудиторії без ІТ-кваліфікації.					
4. Інформація, представлена на лекції, була логічною та добре структурованою (модель «Три кити»).					

Блок II: Оцінка ефективності для студентів (Магістри)

Просимо відповісти лише магістрів, які брали участь у практичному занятті.

Твердження / Питання	1 (Ні)	2 (Скоріше ні)	3 (Частково)	4 (Скоріше так)	5 (Так, повністю)
5. Я зрозумів(ла) різницю між функціями розділів Візитівка, Навчання, Наука.	○	○	○	○	○

6. Практичне заняття дозволило мені успішно створити базову архітектуру сайту на Google Sites.	☐	☐	☐	☐	☐
7. Я навчився(лася) вбудовувати навчальні матеріали (силабуси, конспекти) з Google Drive/Docs.	☐	☐	☐	☐	☐
8. Я вважаю, що готовий(а) використовувати сайт для Формування Експертного Бренду та комунікації.	☐	☐	☐	☐	☐
9. Чи вважаєте Ви, що курс потрібно включити до навчальної програми?	☐	☐	☐	☐	☐

Блок III: Оцінка методичної та стратегічної цінності (Для викладачів-експертів)

Просимо відповісти лише викладачів та експертів, які були присутні на заняттях.

Твердження / Питання	1 (Зовсім не дотримано)	2 (Слабо)	3 (Середньо)	4 (Добре)	5 (Повністю дотримано)
11. Навчальний контент відповідав вимогам академічної доброчесності (коректне оформлення публікацій, посилання).	☐	☐	☐	☐	☐
12. Курс успішно розкрив інноваційний потенціал сайту (Peer-to-Peer Learning, Динамічне Портфоліо).	☐	☐	☐	☐	☐
13. Було належним чином акцентовано увагу на юзабіліті та адаптивності веб-сайту.	☐	☐	☐	☐	☐
14. Чи вважаєте Ви, що отримані студентами навички є критично важливими для успішного проходження асистентської практики?	☐	☐	☐	☐	☐
15. Яка мінімальна кількість годин (кредитів ЄКТС) має бути відведена на вивчення цього спецкурсу?	_____				

16. Ваші організаційно-педагогічні рекомендації щодо покращення програми спецкурсу або його інтеграції у навчальний процес ЗВО.

Дякуємо за Ваш час та конструктивний зворотний зв'язок!